

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2022

aruandeaasta lõpp: 31.12.2022**sihtasutuse nimi:** Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus**registrikood: 90005946**

tänava/talu nimi, Narva mnt 7a
maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postsihtnumber: 10117

telefon: +372 6274171

faks: +372 6274170

e-posti aadress: info@kik.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	99
Bilanss	99
Tulemiaruanne	100
Rahavoogude aruanne	101
Netovara muutuste aruanne	102
Raamatupidamise aastaaruande lisad	103
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	103
Lisa 2 Raha	106
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	107
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	108
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	108
Lisa 6 Immateriaalsed põhivarad	109
Lisa 7 Kapitalirent	109
Lisa 8 Kasutusrent	110
Lisa 9 Laenukohustised	111
Lisa 10 Võlad ja ettemaksed	112
Lisa 11 Annetused ja toetused	112
Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	113
Lisa 13 Jagatud annetused ja toetused	113
Lisa 14 Mitmesugused tegevuskulud	113
Lisa 15 Tööjõukulud	114
Lisa 16 Intressikulud	114
Lisa 17 Intressitulud	114
Lisa 18 Seotud osapooled	114
Lisa 19 Antud sihtfinantseerimise kulud keskkonnakaitseval	115
Lisa 20 Sihtfinantseerimisega seotud potentsiaalsed kohust	116
Lisa 21 Kaasfinantseerimisega seotud potentsiaalsed kohus	117
Lisa 22 Sündmused peale aruandekuupäeva	118
Aruande allkirjad	119
Vandeaudiitori aruanne	120

MAJANDUSAASTA ARUANNE 2022

Aruandeaasta algus: 1. jaanuar 2022

Aruandeaasta lõpp: 31. detsember 2022

Nimi: Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus

Registrikood: 90005946

Aadress: Narva mnt 7a, Tallinn, Harjumaa, 10117

Telefon: +372 6 274 171

E-post: info@kik.ee

Foto: KIKi töötaja Tõnn Tuvikene

SISUKORD

3	JUHATAJA PÖÖRDUMINE
5	KES ME OLEME?
8	2022 KOKKUVÕTLIKULT
13	JÄTKUSUUTLIKKUS
21	TOETUSED JA LAENUD
45	ARENDUS JA KOOSTÖÖ
56	KIKI ELLUVIIDAVAD PROJEKTID
71	RISKIJUHTIMINE
76	ORGANISATSIOON
88	KUIDAS TÄITSIME 2022. AASTA EESMÄRGID?
92	MIDA TOOB AASTA 2023?

KIK

JUHATAJA PÖÖRDUMINE

Foto: KIKi töötaja Tõnn Tuvikene

Aasta 2022 oli KIKi jaoks tegus ja tulemuslik.

Seda vaatamata segasele ja vastuolulisele ajale nii rohepöördega seonduvas, energeetikas kui ka majanduslikes ning poliitilistes arengutes maailmas üldisemalt. Seejuures on suurimaks mõjutajaks kahtlemata jätkuv Venemaa agressioon Ukraina vastu. Selles olukorras eeldab looduskonnaga ja taastuvenergeetikaga seotud praktiliste tegevuste ellu kutsumine ja projektide lõpuleviimine nii KIKilt kui ka kõikidelt teistelt osapooltelt paindlikkust, head koostööd ning järjekindlust. Projektides on ette tulnud küll mõningaid viivitusi, kuid hea meel on tõdeda, et üldjoontes kõik sujub ning olulised eesmärgid saavutatakse.

Eelmise aasta olulised märksõnad olid uue rahastusperioodi 2021–2027 ettevalmistus ja eelmise lõpetamine. Mõlema perioodi rahastusmahud KIKi vaates on võrreldavad, kuid uus periood sisaldab rohkem erinevaid tegevusi. Neist mitmed on uudse sisuga, nagu näiteks vesiniku tervikahel, energia salvestustehnoloogiad või mõned ringmajanduse lahendused. KIK on kinnitatud enam kui 60 tulevase meetmetegevuse elluvijaks ning suunab järgneva seitsme aasta jooksul projektidesse ligikaudu 550 miljonit eurot. Alates selle aasta algusest avame järjest uue perioodi meetmeid. Kõik eelmise perioodiga seotud projektid peavad olema lõpetatud 2023. aasta lõpuks.

Aastal 2022 esitati KIKile 1630 taotlust ning toetusteks maksumise välja 244 miljonit eurot, millest 164 miljonit läks tarbijatele energiahindade hüvitamiseks. Hea meel on, et ettevõtete, organisatsioonide ja eraisikute huvi ümbritsevat elukeskkonda parendada on jätkuvalt suur.

Rohepöördest tulenevad kompleksed väljakutsed eeldavad mõningast rollimuutust. Oleme üha enam võtnud roheteemade sisulise eksperdi, ootuste selgitaja, nõuandja ja huvide ühendaja rolli. Seetõttu käivitame ja veame koos heade partneritega projekte, aga pakume ka sisendit poliitikaloomesse ja uuringutesse, teeme osapooltega strateegilist koostööd ning kirjutame ühiseid projektitaotlusi.

Aasta jooksul viisime ise ellu mitmeid projekte. Märksõnadeks on näiteks Elwind, Negavatt, Ukraina laste loodusmatkad, Läänemere laevavrakkide seisukord, rohetechnoloogia iduettevõtete arendus, Võru naftabaasi jääkreostus, altkaevandatud alade varinguaugud ja loodusajakirjad. Aren-

duses panustasime keskkonnavaldkonna kestliku rahastuse põhimõtete väljatöötamisse, kohalike omavalitsuste toetamisse roheteemadega tegelemisel ja vabatahtliku süsiniku korvamise põhimõtete määratlemisse. Sõlmisime partnerluslepingu Rohetiigritega, vedasime arutelusid Arvamusfestivalil, osalesime GreenEST Summiti korralduses, tutvustasime ennast Impact Dayl jms.

Oluliseks arenguks on KIKile jätkusuutlikkuse (ESG) strateegilise raamistiku loomine, et arendada ja juhtida organisatsiooni kestlikkuse eesmäärke arvestades ning kooskõlas sellekohaste heade tavadega. Lisaks viisime jaanuaris 2023 lõpule ühine-mise Erametsakeskusega, mille tulemusel lisandus KIKi tegevusvaldkondade hulka erametsanduse arendamine ja toetamine.

Organisatsiooni head toimivust tõendab klientide tagasiside. Soovitusindeksi NPS tase aastal 2022 on kõrge – 72%, ministeeriumite rahulolu koostööga lausa 92%. Eriti tunnustatakse KIKi töötajaid nende abivalmiduse eest. Hea koostöö ja kõrge töö kvaliteedi tagamiseks panustame jätkuvalt meie töötajate arengusse ning hea tööõhkkonna hoidmisse.

Täname kõiki töötajaid, kliente ja partnereid sisuka aasta eest!

Andrus Treier
KIKi juhtaja

Foto: Aron Urb

KIK

KES ME OLEME?

Foto: KIKi töötaja Kai Helm

Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) on kaasaegsete, tarkade ja mõjusate lahenduste elluviija Eesti keskkonnamaastikul. Selleks töötame välja praktikas rakendatavaid lahendusi, leiame koostöö- ja rahastusvõimalusi nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt, pakume asjalikku teenust ning viime projekte ellu.

VISIOON

Eesti elanikel on hea looduskeskkond nii elamiseks kui ka majandamiseks.

Eesti elukvaliteet paraneb, loodus- ja ettevõtluskeskkond arenevad tasakaalustatult toetades Eesti majanduse pikaajalist jätkusuutlikkust ja suurendades selle konkurentsivõimet maailmas.

MISSIOON

KIK on kaasaegsete, tarkade ja mõjusate lahenduste elluviija Eesti keskkonnamaastikul.

Selleks töötame välja praktikas rakendatavaid lahendusi, leiame koostöö- ja rahastusvõimalusi nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt, pakume asjalikku teenust ning viime projekte ellu.

VÄÄRTUSED

Teame, mida teeme

- Meil on teadmised, kogemused ja oskus neid kasutada.
- Tahame areneda ja õppida.
- Oleme uudishimulikud, julgeme katsetada ja ennast proovile panna.
- Viime asjad lõpuni.

Avame ukSED uutele võimalustele

- Meiega on hea koostööd teha, oleme avatud uutele ideedele.
- Meid seovad eesmärgid, oleme lahendustes paindlikud.
- Pakume läbimõeldud ja väärtustloovaid teenuseid.

Koos suudame rohkem

- Meil on tugev meeskond, teeme tööd põnevusega.
- Igaühe panus on oluline, rollid on selged, erinevad vaatenurgad toovad tulemust.
- Oleme valmis rääkima ja kuulama. Mõtleme, kuidas saab.
- Julgeme võtta vastutust, usaldame ja kaasame.

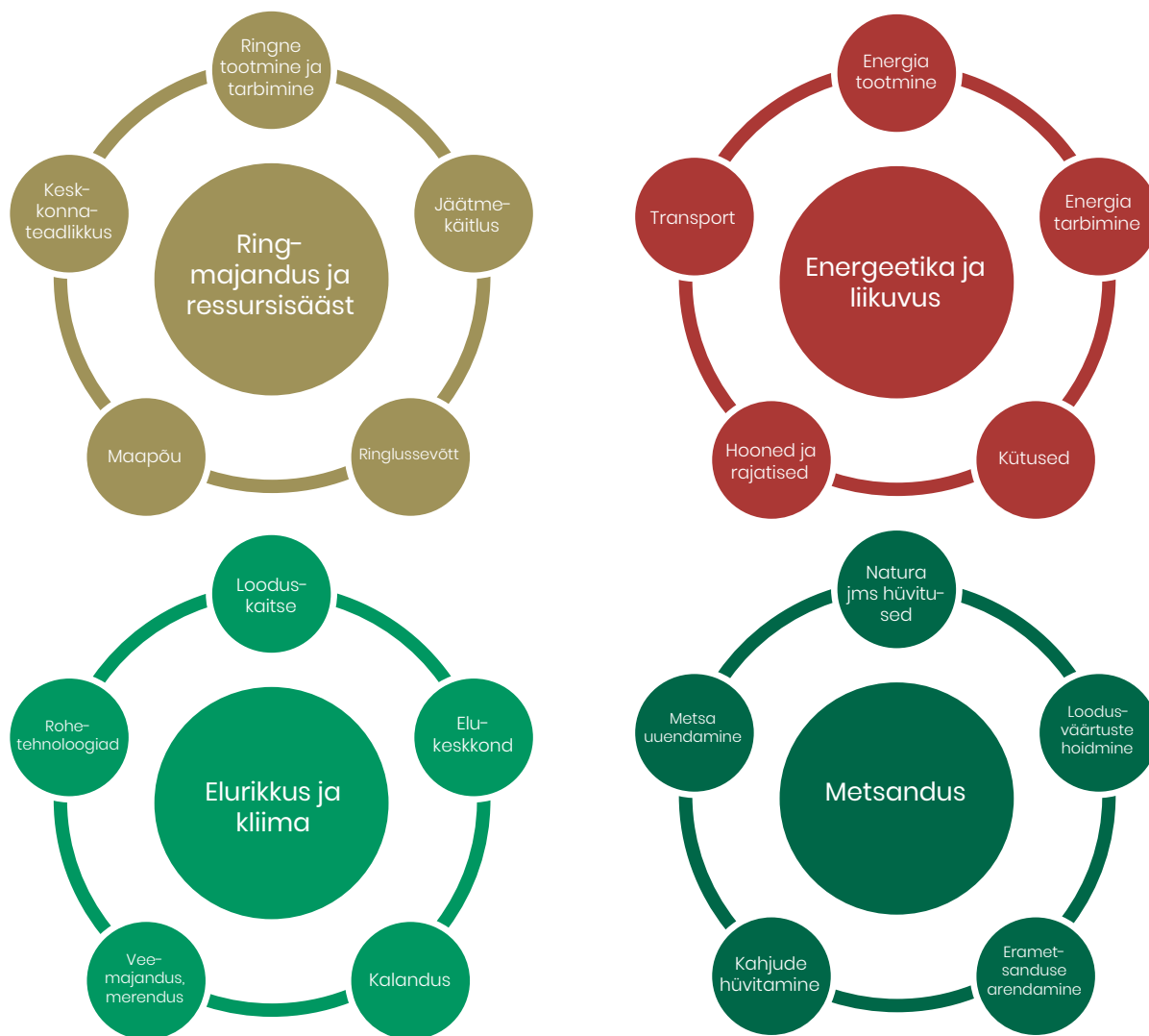
Me hoolime

- Hoolime keskkonnast, klientidest, partneritest, kolleegidest.
- Hoolime sellest, mida teeme ja kuidas elame.
- Teame, et väikesed teod viivad suurte muutusteni.
- Keskkonnahoid ei ole ainult töö, see on eluviis.

Alates 1. jaanuarist 2023 ühinesid KIK ja Erametsakeskus. Ühendatud asutuse nimeks jäi Keskkonnainvesteeringute Keskus. Seetõttu lisandus KIKi valdkondade hulka metsandus, mis tähendab, et KIK asus arendama erametsandust ning jagama erametsanduse toetusi.

KIKi teemad jagunevad 2023. aastast nelja valdkonda:

Viimase 23 aasta jooksul oleme erinevate rahastusallikate toel aidanud ellu viia Keskkonnaministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Siseministeeriumi tegevusi.

KIK kuulub Keskkonnaministeeriumi haldusalasse.

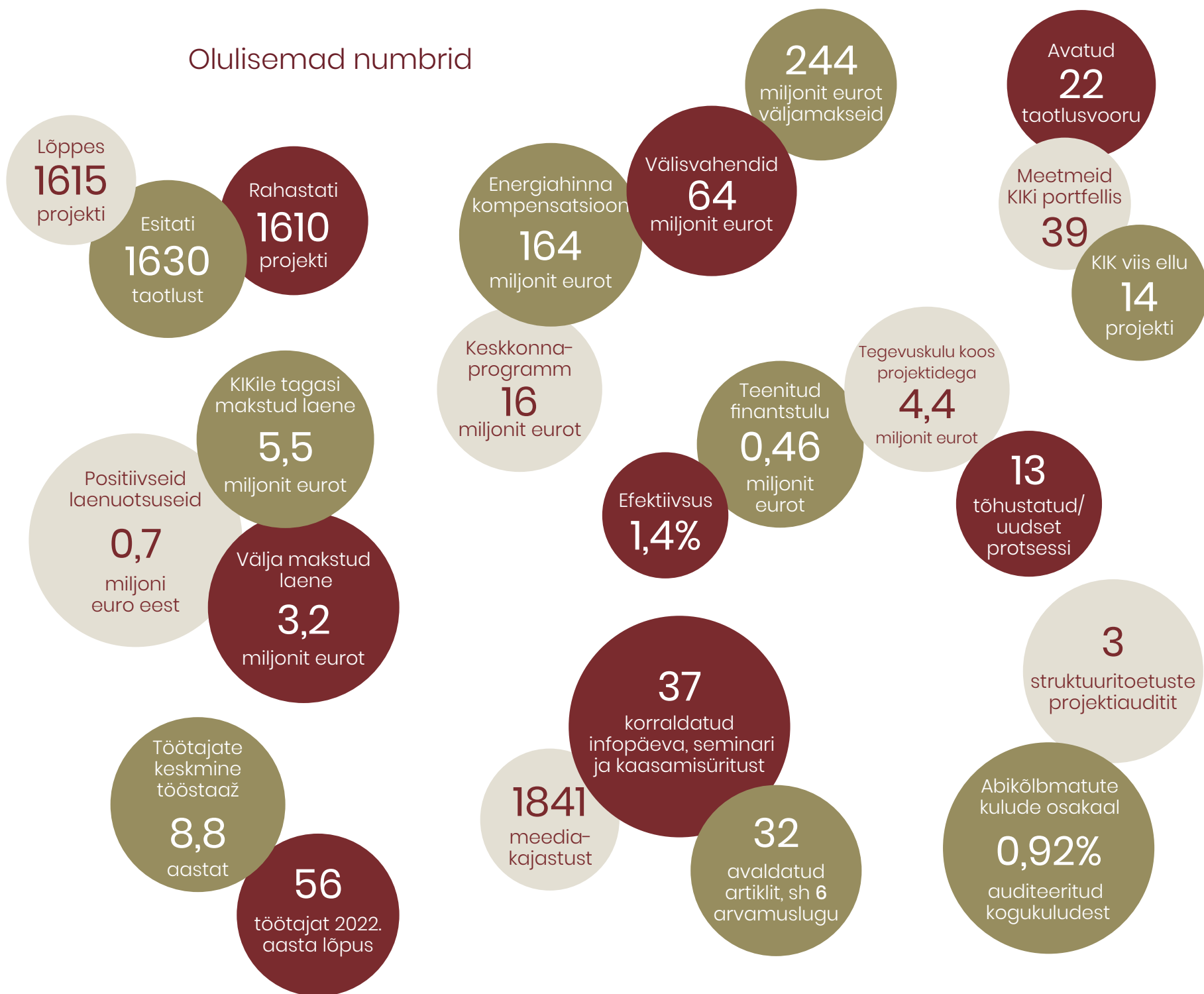
KIK

2022 KOKKUVÕTLIKULT

Foto: KIKi töötaja Tõnn Tuvikene

Olulisemad numbrid

Olulisemad sündmused

Jaauanuaris toimus ühis-meedias kampaania, millega tutvustasime 10 klipi abil inimesi, kelle elukeskkonda on KIKi toetus parandanud. Iga klipp jõudis ca 60 000 inimeseni.

Aprillis startis kohalike omavalitsuste kliima- ja energiajuhtimise programm, mida vedasime koos TalTechi ja TREAgaga. Aasta jooksul toimus kuus töötuba ja seminari.

Juunis alustasime Ukraina noorte kohanemise toetuseks koos RMK ja Keskkonnaministeeriumiga loodusretkede korraldamist. Aasta lõpuni toimunud 80 matkal osales kokku ligi kaks tuhat sõjapõgenikku

Mais liitusime koos 23 organisatsiooniga sotsiaalse ettevõtluse ja innovatsiooni koostöökokkuleppega. Sellega näitame üles tahet viia edasi ühiskonda ja keskkonda positiivset mõju toovat valdkonda.

Juunis valmis KIKi uus koduleht, mis asub nüüd tehniliselt turvalisel platvormil. Uue kodulehe arendamine andis võimaluse üle vaadata kogu sisu ning seda klientide ja avalikkuse jaoks paremini struktureerida ja esile tuua.

11. mail möödus 22 aastat KIKi asutamisest. Sel puhul kutsusime tulevased kolleegid Erametsakeskusest kaasa ning puhastasime ühisel talgupäeval Pärnu jõe kaldaid prügist.

Jaauanuaris toimus Keskkonnaministeeriumi ringmajanduse konverents, kus KIKi juhataja Andrus Treier juhtis ettevõtjate arutelu.

Mais kutsusid kümme LIFE projekti üle Eesti kõiki huvilisi külla, et näidata, mida programmi abil keskkonna heaks tehtud on. Üritus toimus LIFE programmi 30. juubeliaasta puhul ning korraldasime seda koos Keskkonnaministeeriumiga.

Juunis selgusid noorte roheideede konkursi Negavatt 9. hooaja parimad. Peapreemia viis koju spaakeskuste energiatõhusust mõõtev Heatsync.

Augustis allkirjastasime Arvamusfestivalil Rohetiigritega hea tahte koostöölepingu, et tõhustada veelgi sektorite ülest koostööd ja anda hoogu rohepöördele selliselt, et 1+1=3.

Augustis avasime esimese toetusena Euroopa Liidu taaste- ja vastupidavusrahastust (RRF) ettevõtete ressursitõhususe toetusvoor. Aasta lõpus lisandusid taotlusvoorud soojus- ja elektrienergia salvestusseadmete rajamiseks ning taastuvelektri tootmisseadmete võrku ühendamiseks. 2023. aasta alguses avanes samast rahastusallikast rohevesiniku kasutuselevõtu taotlusvoor.

Septembris toimus Erametsakeskuse, RMK ja Taastuenergia Koja korraldusel seminar „Puit energiaks?“, mida juhtis KIKi juhataja Andrus Treier.

Oktoobris andis valitsus roheline tule KIKi ja Erametsakeskuse ühendamiseks alates 1. jaanuarist 2023. Ühendasutuse nimeks jäi Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Septembris valmis KIKi jätkusuutlikkuse strateegiline raamistik, mis määratleb vastutustundlikult juhitud organisatsiooni teemad ning loob aluse organisatsiooni ESG teemade teadlikuks juhtimiseks.

Oktoobris võtsime osa Baltimaade suurimast jätkusuutlikkuse festivalist ImpactDay. Demoalal tutvustasime oma tegevusi ning mõjulaval Negavati projekti.

Augustis korraldasime Arvamusfestivalil kaks arutelu. Ootasime huvilisi kaasa rääkima keskkonnaväidete usaldusväärsuse ning tuleviku linna teemal.

Septembris saime toetust Nordeni avaliku halduse mobiilsusprogrammist, et edendada õppekäikude abil rahvusvahelist partnerlust ning suurendada oma töötajate teadlikkust. Septembris ja detsembris toimusid õppekäigud Rootsi ja Taani. Kolmas õppekäik toimub märtsis 2023.

Novembris ilmus Eesti Ekspressi vahel KIKi erileht, kus tutvustasime rahastusallikate üleselt projekte, mis KIKi toel uudsete tehnoloogiate arendamisse panustanud on – seda nii iduettevõtetes, kohalikes omavalitsustes, suurtes tööstusettevõtetes, haridusasutustes kui ka rohekiirendites.

Oktoobris kinnitas valitsus Eesti ja Läti mere- tuuleenergia ühisprojekti ELWIND asukohana Eesti merealal Sõrve säärest läände jääva mereala. Projekti Eesti-poolne projektijuhtimine (sh eelarendamiseks vajalike riigihangete tellimine) on usaldatud KIKile.

Novembris osalesime Egiptuses toimunud ÜRO rahvusvahelisel kliimakonverentsil COP27, kus korraldasime Põhjamaade paviljonis noorte keskkonnaküsimustesse kaasamise teemalise arutelu.

Novembris toimus viiendat korda algklassidele mõeldud videokonkurss mini Negavatt, kus lapsed said sellel korral välja pakkuda lahendusi, kuidas päästa asjadest uppuvat maakera. Konkursile saabus 75 tööd.

Oktoobris panustasime koos heade partneritega rohetechnoloogia konverentsi GreenEST Summit korraldusse. Osalesime kogu ürituse sisulises planeerimises, sh kahe paneeli sisustamises, taksonoomia teemalise töötoa ettevalmistamises ning tutvustasime demoboksis KIKi teemasid.

Novembris kuulutasime välja riigihanke leidmaks rohetechnoloogia arengukiirendi korraldaja iduettevõtetele. Kuni 2026. aastani toimub RRFi vahenditest ja KIKi eestvedamisel viis erinevat arengukiirendit rohetechnoloogia ettevõtetele ning juba 2023. aastal on plaanis avada taotlusvoor prototüüpide arendamiseks ja tehnoloogiate katsetamiseks.

KIK

JÄTKUSUUTLIKKUS

Foto: KIKi töötaja Kati Raudsaar

2022. aastal lõime KIKile jätkusuutlikkuse strateegilise raamistiku, et juhtida organisatsiooni vastutustundlikult ja läheneda ESG (environmental, social and governance) teemade juhtimisele süsteemselt, sihipäraselt ja hea rahvusvahelise tava kohaselt.

Jätkusuutlikkuse raamistiku koostamiseks kutsusime appi Sustinere, et saada nõu, inspireeruda ning kuuldu ja nähtu tervikuks siduda. KIKist moodustasime raamistiku koostamiseks töörühma, kuhu kuulusid lisaks juhtkonnale erinevate funktsioonide töötajad. Laiemalt kaasasime raamistiku tutvustamiseks ja edasiste tegevussuundade seadmiseks töötajad sügisesel üldkoosolekul.

Valminud jätkusuutlikkuse raamistik sisaldab organisatsiooni tänaste mõjude kaardistust (sh organisatsiooni süsiniku jalajälje hindamist), ESG fookusteemasid ning tegevussuundade kujundamist.

KIKi jätkusuutlikkuse raamistik lähtub ÜRO kestliku arengu eesmärkidest, mis on alustalaks nii rahvusvahelistele kui ka Eesti pikaajalistele arengusihetidele. Näeme, et suudame oma tegevusega aidata kaasa strateegia „Eesti 2035“ elluviimisele – toetame tugeva, uuendusmeelse ja vastutustundliku majanduse käekäiku ning edendame kõigi vajadusi arvestava elukeskkonna arengut. Meie tegevus panustab **ka teistesse Eesti riigi jaoks olulistesse raamkokkulepetesse** nagu näiteks Pariisi kliimakokkulepe ning Euroopa Liidu rohelepe.

Strateegiline raamistik toetab **Eesti riigi ambitsiooni järgmistes teemades:**

- Eesti majandus on vastutustundlik inimeste ja looduse suhtes.
- Elukeskkond on kvaliteetne ja seda planeeritakse pärandit ja looduse elurikkust hoidvalt.
- Eesti on usaldusväärne riik oma kodanikele ning väärtustatud partner rahvusvahelises suhtluses.

KIKi jätkusuutlikkuse ambitsioon

Meil on vaja astuda julgeid samme, et suunata maailm jätkusuutlikule rajale. Meie jätkusuutlikkuse strateegiliseks aluseks on ÜRO kestliku arengu eesmärgid. Kesken-
dume eesmärgile, kus meie mõju on suurim – keskkonnavalasele jätkusuutlikkusele. Panustame eesmärkide täitmisesse KIKi väärtusahela üleselt, oma toetuste ja teenuste, aga ka innovaatiliste omaprojektidega.

KIKi jätkusuutlikkuse lubadus

Toetame tugeva, uuendusmeelse, inimeste ja looduse suhtes vastutustundliku majanduse käekäiku. Me mõistame, et homse hoidjatena on meil selles oluline roll nii eeskuju, eksperdi, käivitaja kui ka elluvijjana.

KIKi panus ÜRO kestliku arengu eesmärkidesse

KIKi viis panustada kestlikku arengusse (fookusteemad):

- **Olla eeskujuks** – tegutseme keskkonna- ja töötajasõbralikult, lähtume ausameelsetest ja vastutustundlikest juhtimistavadest.
- **Olla eksperdiks** – kasvatame teadlikult oma asjatundlikkust, et olla väärtust loovaks koostööpartneriks ja panustada keskkonnateadlikkuse tõusu ühiskonnas tervikuna.
- **Olla käivitajaks ja elluvijaks** – pakume loodus- ja elukeskkonda parendavaid teenuseid ja toetusi, mis otseselt panustavad ÜRO kestliku arengu keskkonnavalastesse eesmärkidesse.

I KESKKONNASÕBRALIK KIK

1. Organisatsiooni kliimamõju
2. Ressursitõhusus
3. Töötajate keskkonnateadlikkus ja kaasatus keskkonnamõtjude vähendamisse

II TÖÖTAJASÕBRALIK KIK

4. Töö ja eraelu tasakaal
5. Töötajate areng ja täiendõpe (ekspertsus)
6. Töötajate keskkonnateadlikkus ja kaasatus keskkonnamõtjude vähendamisse
7. Töötajate bränding

III AUSAMEELNE KIK

8. Ausameelne ja kaasav juhtimis- kultuur
9. Vastutustundlik ja jätkusuutlik hanke- ja ostupoliitika

IV ASJATUNDLIK KIK

10. Valdkondlike ekspertteadmiste tagamine töötajate seas
11. Väärtuslik koostööpartner klientidele, sidusgruppidele jm (välis)partneritele
12. Valdkonna eestkõnelejaks olemine
13. Laiem keskkonnateadlikkus ühiskonnas (KIKi töötajate vabatahtlik panus)

V KÄIVITAV JA ELLUVIIV KIK

14. Portfelli positiivse keskkonnamõtjude juhtimine
15. Innovaatilised teenused
16. Positiivse kliendikogemuse loomine

Organisatsiooni tänane mõju ehk süsiniku jalajälg

2022. aastal tuvastasime KIKi kontoritegevuse kliimamõju allikad ning arvutasime 2021. aasta süsiniku jalajälje.

Arvutus järgib **rahvusvaheliselt tunnustatud ja enimkasutatud kasvuhoonegaaside raporteerimise standardit** „GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard“, mis hõlmab seitsme kasvuhoonegaasi heitkoguste hindamist.

Standard jaotab organisatsiooni või ettevõtte tegevusega kaasnevad kasvuhoonegaaside emissioonid kolme skoopi.

KIKi puhul on need järgmised:

- **Skoop 1** – otsesed emissioonid (kütusekulu organisatsiooni sõidukites)
- **Skoop 2** – kaudsed emissioonid (sisse ostetud elektri- ja soojusenergia)
- **Skoop 3** – kõik muud kaudsed väärtusahelast tulenevad emissioonid (sisse ostetud tooted ja teenused, põhivara, ärireisid), töötajate töö- ja elukoha vaheline sõit, kodukontor, kütuse ja energia-tarbimisega seotud kaudsed mõjud, mida ei arvestata skoop 1 ja 2 all)

Foto: KIKi töötaja Tõnn Tuvikene

Keskkonnainvesteeringute Keskuse 2021. aasta süsiniku jalajälg

Keskkonnainvesteeringute Keskuse 2021. aasta süsiniku jalajälg oli kokku **133,7 tonni CO₂-ekvivalenti**.

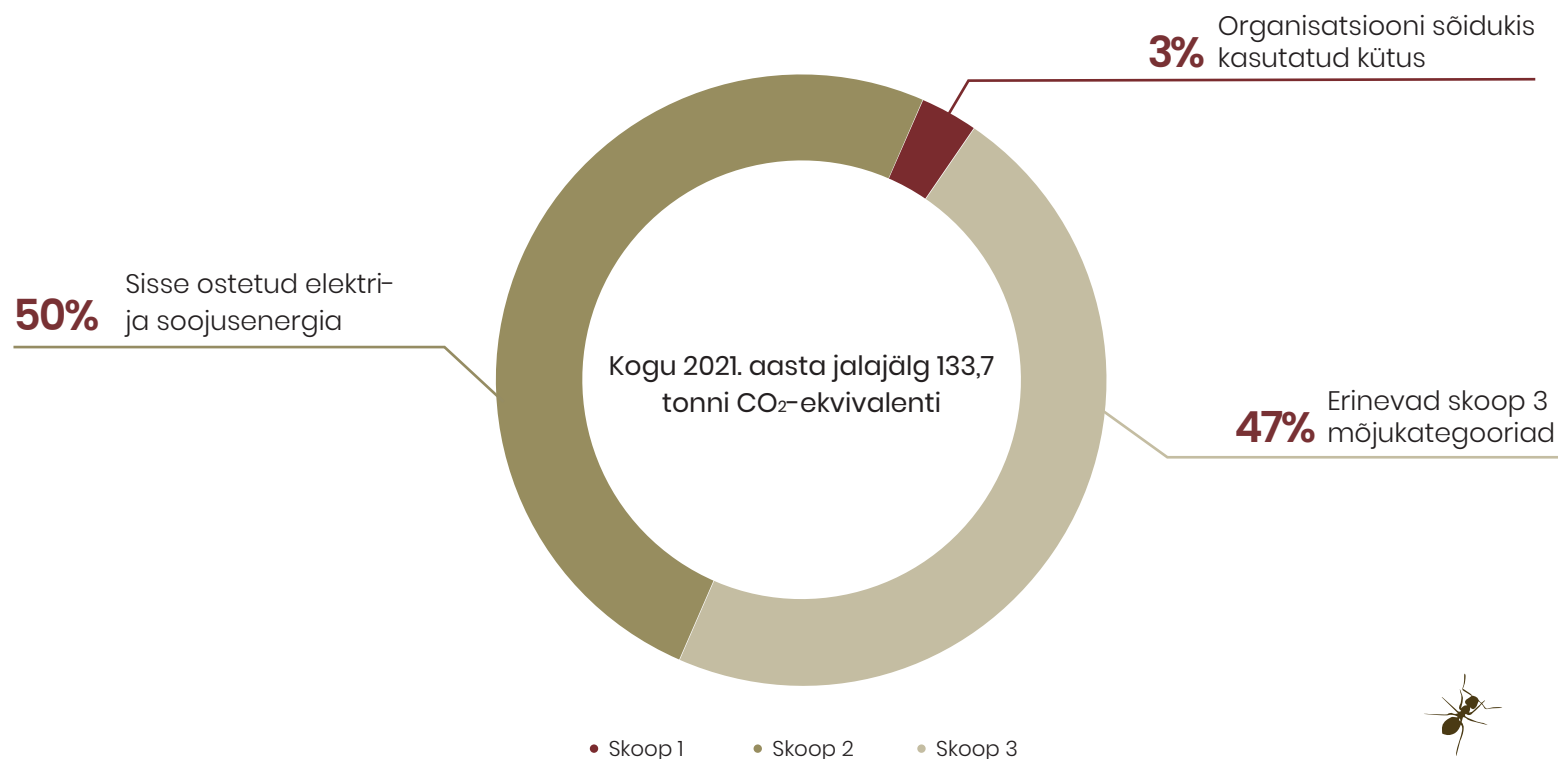
Skoop 1 moodustas 3% -> 4,5 t CO₂ -ekvivalenti

Skoop 2 moodustas 50% -> 66,5 t CO₂ -ekvivalenti

Skoop 3 moodustas 47% -> 62,7 t CO₂ -ekvivalenti

Suurimad mõjukategooriad olid:

1. Sisse ostetud elekter (51,4 t CO₂-ekv), mis moodustas 38% kogu jalajäljest
2. Ärireisid (16,8 t CO₂-ekv), mis moodustas 13% kogu jalajäljest
3. Sisse ostetud soojus (15,2 t CO₂-ekv), mis moodustas 11% kogu jalajäljest
4. Kaudsed energia ja kütusega seotud mõjud (12,8 t CO₂-ekv), mis moodustas 10% kogu jalajäljest
5. Töötajate tööle-koju liikumine (12,3 t CO₂-ekv), mis moodustas 9% kogu jalajäljest

Mis meil plaanis 2023?

Kahtlemata seisneb KIKi kõige suurem panus kestlikku arengusse KIKi toetuste ja teenuste portfelli mõjus.

Kõik KIKi meetmed avaldavad keskkonna heaks positiivset mõju ühiskonnale laiemalt – alates puhta joogivee kättesaadavaks tegemisest ja reovee puhastamisest, erinevate loodusobjektide korrastamisest, taastuvenergeetika ning ringmajanduse projektide elluviimisest kuni erinevate uuringute rahastamise, keskkonnateadlikkuse suurendamisega seotud tegevuste ning näiteks loodusmatkade korraldamiseni. Täpsemalt saab nende kohta lugeda edasistes aastaruande peatükkides.

Kokku viib KIK uuel rahastusperioodil 2021 – 2027 kõikidest rahastusallikatest ellu erinevaid tegevusi 60 sekkumise raames kogumahus 546,6 miljonit eurot. Eelduslikult on 2023. aastal KIKi poolt avamiseks valmis 36 Euroopa Liidu ja riigisisese rahastusega meedet.

Meetmete mõju hindamiseks on kavas aastal 2023 välja töötada **KIKi portfelli mõjude mõõtmise raamistik** koos vastava protseduurilise ja tehnilise lahendusega.

Lisaks võtame organisatsiooni tasemel jätkusuutlikkuse **teekonnal ette järgmised tegevused:**

- Selgitame KIKi raamistikku ja plaane kodulehel.
- Loomme eeldused rohekontori märgise saamiseks.
- Täiendame oma hankekorda rohekriteeriumitega.
- Tõhustame protseduure, sh taotluste hindamiskriteeriume ja rahastusotsuste põhjendusi.
- Rohemüksame töötajaid, et motiveerida neid tegema veelgi keskkonnahoidlikumaid valikuid.

Foto: KIKi töötaja Tõnn Tuvikene

Mida me eelmisel aastal organisatsioonis ühiskonna heaks tegime?

Kahtlemata on **möödunud aasta peamine märksõna sõja algus Ukrainas**. Põgenike olukorra leevendamiseks tekkis mõte, et **ringreisid mööda Eestimaad aitaksid pisutki siia saabunud põgenikke muremõtteist eemale ja avaks meie looduse ilu**. KIKi nõukogu eraldaski kevadel noorte ja laste kohanemist toetavate loodusmatkade korraldamiseks raha, et katta matkade transpordi, toitlustuse ja korralduse kulud. Juunist detsembrini korraldasime loodusretki Ukraina peredele üle Eesti. Matkasid aitasid läbi viia Keskkonnaministeerium, Keskkonnaamet ja RMK. Kokku toimus 80 loodusretke ning neis osales ligi kaks tuhat last.

KIKi kindel suund on **panustada järeltulevasse põlvkonda**, et suunata tulevasi otsustajaid tegema tarku ja keskkonnahoidlikke valikuid. Seetõttu korraldasimegi juba üheksandat hooaega **roheideede konkurssi Negavatt**, mille käigus aitame noortel oma roheideid ellu viia, aga suurendame ka laialdasemalt nende teadlikkust säästlikest eluviisidest ja keskkonnahoiust. Nooremaid lapsi kaasame **mini Negavati videokonkursil**, mis toimus möödunud aastal viiendat korda, ja kutsus lapsi kaasa mõtlema, kuidas vähendada asjade ületarbimist. Gümnasistidele korraldasime taas koos JA Achievementiga **keskkonnahoidlike õpilasfirmade koolituse**, et õpetada noori, kuidas edendada vastutustundlikku ettevõtlust ja vältida oma toote või teenuse arendamisel rohepesu.

Mini Negavati konkursiga samaaegselt kutsusime ka oma töötajaid **koos Sõbralt Sõbrale taaskasutusketiga viima oma korralikud vana asjad nende kauplusesse**, et anda asjadele uus elu. Töötajate algatusel valmis ka nipinurk raamatutest, videotest, sotsiaalmeedia kontodest jms, kus leidub nõuandeid kodu koristamise, minimalismi, asjade väärtustamise ja neist loobumise teemadel.

KIK kuulub **„Annetame aega“ võrgustikku**, mille eesmärk on anda töötajatele **aastas vähemalt üks tasustatud vaba päev heategevuseks**. Möödunud aastal kogunesime maikuus koos tulevaste kolleegidega Erametsakeskusest Pärnus, et koristada sealset jõe kaldaid.

Aasta lõpus otsustasime **loobuda partneritele tehtavatest jõulukinkidest** ning oma **jõulukaardi tellisime heategevuse vormis Kiusamisvaba Koolilt**, nii saime anda oma panuse olulisse teemasse – kiusuennetusse.

KIK TOETAB

TOETUSED JA LAENUD

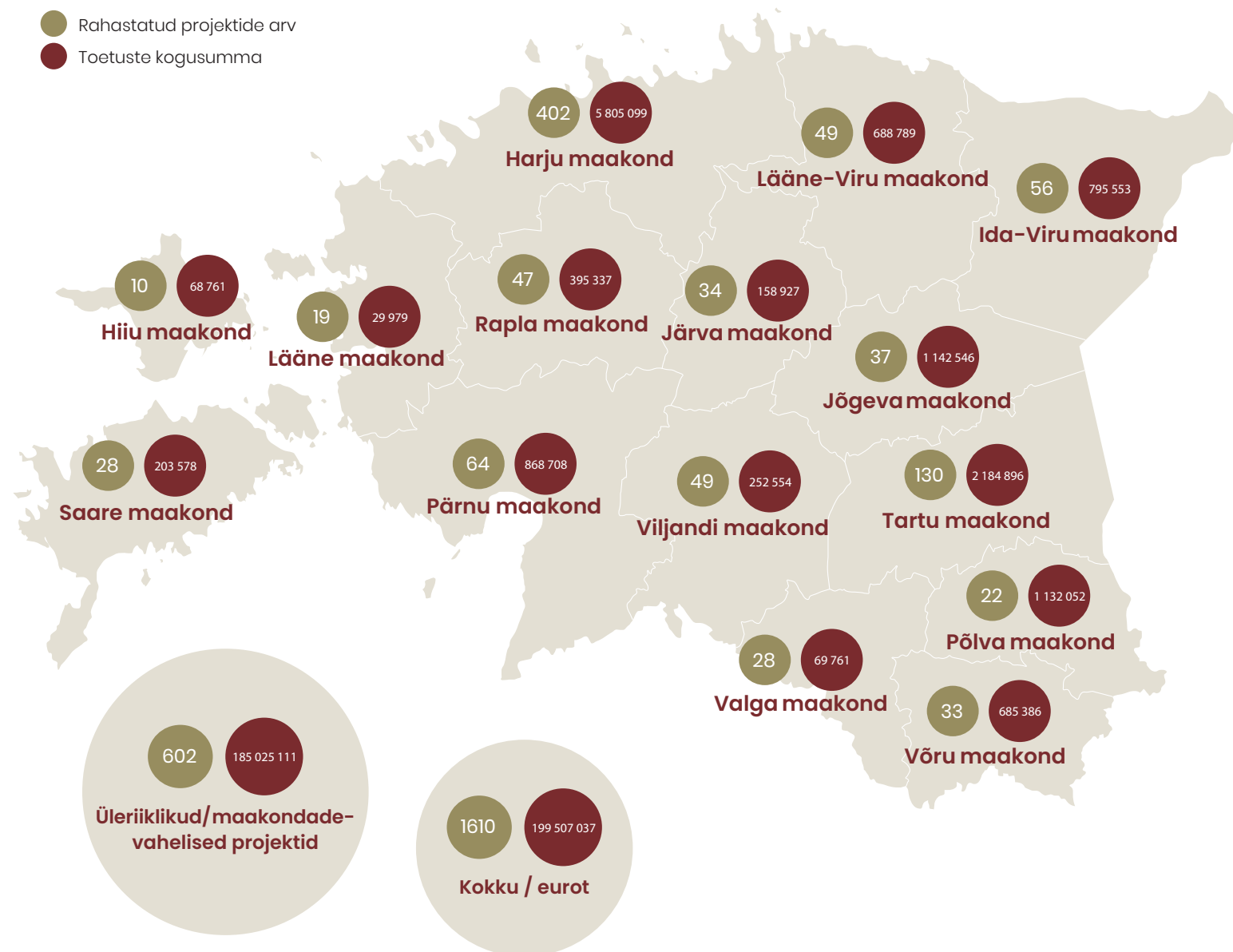
Foto: KIKi töötaja Kat'i Raudsaar

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

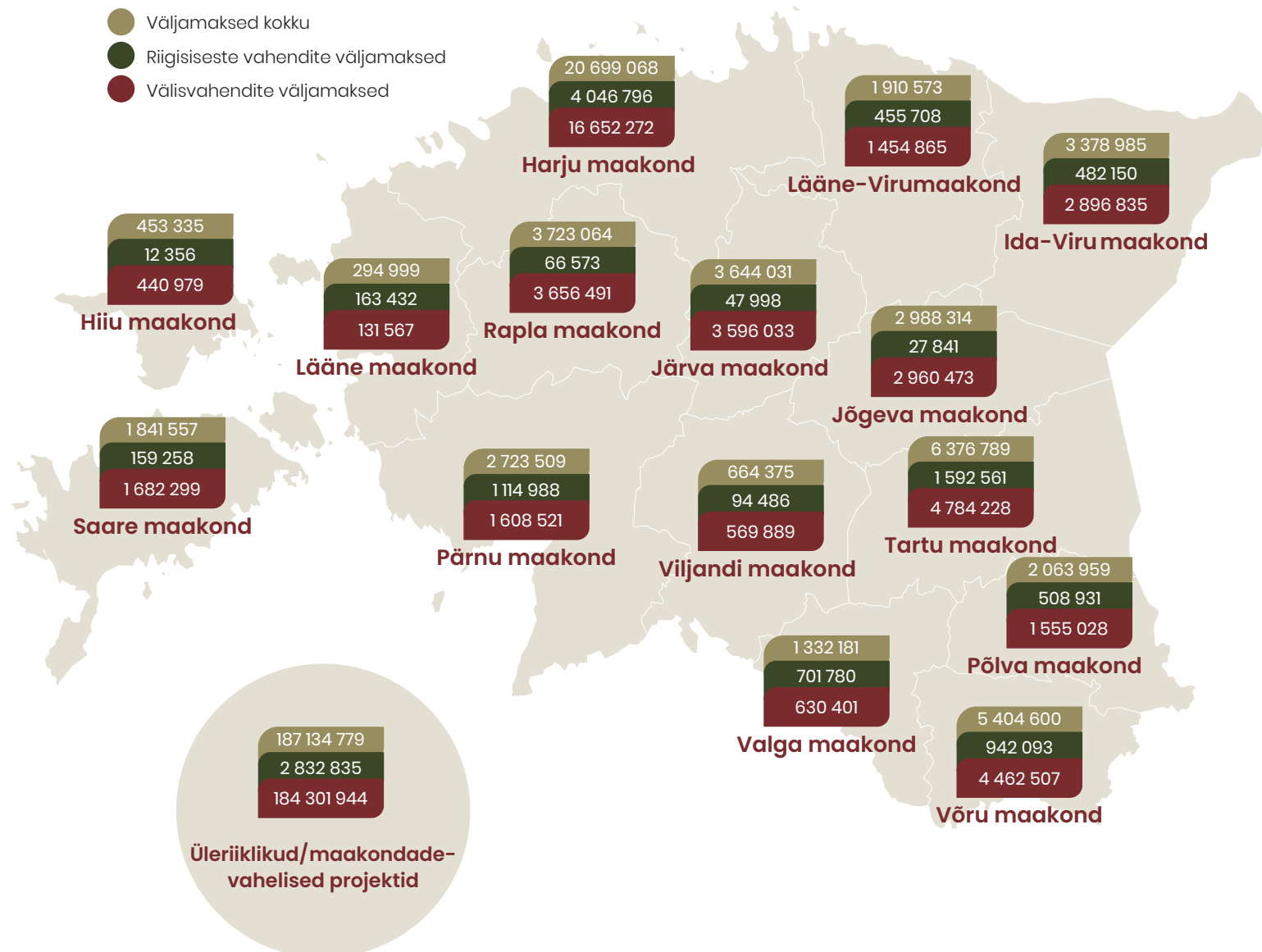
Toetused maakonniti

2022. aastal rahastatud projektid maakonniti

2022. aasta väljamaksed maakonniti

Väljamaksetes on arvestatud lõpetatud ja käimasolevate projektide väljamakseid 2022. aastal.

2022. aastal otsuse saanud projektide toetussummad eurodes toetatavate tegevuste kaupa

Energia kõrge lõpphinna mõju vähendamiseks toetuse andmine	171 958 452
Ressursitõhusate rohetehnoloogiate kasutuselevõtt	6 104 088
Veemajanduse programm	5 200 766
CLIMATE programmi Kliimateadlikkuse suurendamine	2 825 977
Keskkonnateadlikkuse programm	1 845 361
Jäätmete liigiti kogumise lahendusteks kohalikes omavalitsustes antav toetus	1 455 060
Merekeskkonna programm	1 256 164
Ringmajanduse programm	1 231 592
Jäätmete liigiti kogumine ja ringlussevõtmise toetus	1 182 275
Arenguriikides kliimapolitiika eesmärkide saavutamine	966 994
Eraisikute vee- ja kanalisatsioonitaristu rajamine	910 586
Metsanduse programm	905 942
CLIMATE programmi Ringmajanduse pilootprojektid	765 000
Looduskaitse programm	749 997
Kalanduse programm	614 623
Atmosfääriõhu kaitse programm	511 612
Rohetehnoloogia ettevõtluse arendamise programmide ja üldhariduskoolide õpilaste teadlikkuse suurendamise projektide toetus	363 103
Kaasrahastamise programm	349 144
Ettevõtete ressursitõhusus	266 800
Efektiivne soojusenergia tootmine ja ülekanne	28 500
Täiselektriliste sõidukite ostutoetus	15 000

Valdkonnad

KIKi toetatavad tegevused jagunesid 2022. aastal kolme valdkonda:

- **Energeetika ja liikuvus:** atmosfääriõhu kaitse, tänavavalgustuse uuendamine, ettevõtete ressursitõhususe investeeringud, ressursiauditite läbiviimine, kaugküttesüsteemide investeeringud, soojusmajanduse arengukavade koostamine, biometaan tootmine ja tarbimine, elektrisõidukite, sh elektribusside soetamine, rohevesiniku kasutuselevõtt ühistranspordis ning elektri, gaasi ja kaugküttesoojuse hinnatõusu hüvitamine.
- **Elurikkus ja kliima:** kalandus, looduskaitse, metsandus, veemajandus, merekeskkond, siseveekogude tervendamine, üleujutusohu riskide maandamine, kliima- ja energiakavad, rohetehnoloogiad, arenguriikide kliimapoliitika eesmärkide saavutamine.
- **Ringmajandus, ressursisääst ja keskkonnateadlikkus:** jäätmete ringlussevõtt, jäätmete liigiti kogumise lahendused kohalikes omavalitsustes, ringmajandus, keskkonnateadlikkus, kaasrahastamine.

Alates 1. jaanuarist 2023 ühinesid KIK ja Erametsakeskus. See tähendab, et KIKi teemade alla lisandus sellest aastast metsanduse valdkond ning KIK asub arendama erametsandust ja jagama metsanduse toetusi. Neid kajastame täpsemalt 2023. aasta aruandes.

Fotod: KIK, Vaibla linnujaam

Energeetika ja liikuvuse valdkond

Taotlusvoorud

2022. aastal oli energeetika ja liikuvuse valdkonnas avatud seitse taotlusvooru.

- Keskkonnaprogrammi riigisisestest vahenditest taotlusvoor atmosfääriõhukaitse kindlatele tegevustele.
- Vabariigi Valitsus otsuse alusel jätkasime kõrge energiahinna osalist kompenseerimist perioodil oktoober 2022 kuni märts 2023.
- Välisvahenditest oli avatud viis taotlusvooru: ressursiauditite läbiviimine, tööstusettevõtete ressursitõhusate rohetehnoloogiate investeeringud, energiasalvestuse pilootprojektide arendamine, tööstusaladel taastuenergia tootmise hoogustamine ja soojusmajanduse arengukavade koostamine.

Taotlused

Kokku esitati energeetika ja liikuvuse valdkonnas **647 taotlust**, millest rahastati **541 projekti** kogusummaga **178 884 452 eurot**.

Välisvahendid	Taotluste arv	Rahastatud projektide arv	Rahastatud eurodes
Energia- ja ressursiauditite läbiviimine	40	40	266 800
Tööstusettevõtete ressursitõhusate rohetehnoloogiate edendamine	39	11	6 104 088
Soojusmajanduse arengukavade koostamine	9	9	28 500
Täiselektriliste sõidukite ostutoetus	–	3	15 000
Riigisisised vahendid			
Atmosfääriõhu kaitse programm	25	18	511 612
Energiahinna kompenseerimine	534	460	171 958 452

Elluviidud projektid

2022. aastal lõpetati energeetika ja liikuvuse valdkonnas **157 projekti**. Lõpetatud projektide väljamaksed on **17 626 681 eurot**.

Välisvahendid	Lõpetatud projektide arv	Väljamaksed eurodes
Energia- ja ressursiauditite läbiviimine	28	186 200
Amortiseerunud ja ebaefektiivse soojustorustiku renoveerimine ja/või uue soojatorustiku rajamine	20	1 368 364
Investeeringud ressursitõhusasse tehnoloogiasse	33	5 404 577
Tänavavalgustuse renoveerimine	21	5 135 648
Raudteepeatuste ühendamine erinevate liikumisviisidega/ühendusvõimaluste parandamine ühistranspordipeatustes	1	100 609
Biometaani tootmine ja tarbimine	3	3 170 550
Soojusmajanduse arengukava koostamine	3	10 150
Kaugküttekatelde ja soojatorustike renoveerimine	9	1 648 487
Täiselektriliste sõidukite ostutoetus	20	170 000
Riigisisised vahendid		
Atmosfääriõhukaitse programm	19	432 096

Häid näiteid

- 01 Jõgeval valmis Alexela Tanklate biometaanitankla. Projekti tulemusel toodetakse ning võetakse transpordis kasutusse 0,07 ktoe (õliekvivalenti) biometaanit aastas. Kasutusele võetav taastuvenergia kogus on 8968 MWh ja arvestuslik CO₂ ekvivalendi heide väheneb aastas ca 203 tonni võrra.
- 02 Tallinnas võeti kasutusele 135 biometaanit tarvitavat gaasibussi. Biometaanit kogus, mis projekti tulemusel transpordis kasutusse võeti, on 3,54 ktoe aastas ja arvestuslik CO₂ ekvivalendi heide väheneb 8165 tonni võrra aastas.
- 03 Muhu vallas Liiva külas renoveeriti 0,95 MW võimsusega katlamaja, kus kütuseks kasutatakse puiduhaket. Tegu on kuluefektiivse lahendusega, kus ei ehitatud uut hoonet, vaid korrastati vana. Soojustorustik renoveeriti Liival 2010. aastal ehk külas on nüüd tõhus kaugküte.
- 04 Saaremaal Kärla alevikus renoveeriti 0,75 km soojustorustikku. Projekti tulemusel väheneb aastas CO₂ ekvivalendi heide 3,69 tonni võrra. Kärla katlamaja renoveeriti 2020. aastal, seega on seal tegemist igati tänapäevase ja tõhusa kaugküttega.
- 05 Rapla vallas sai valmis tänavavalgustuse renoveerimise projekti teine etapp. Projekti raames rekonstrueeriti 1043 valgustuspunkti ning lisati tihendusena 62 valgustuspunkti, korrastati ja uuendati toitevõrk ja muu infrastruktuur ning asendati naatriumvalgustid säästlikumate leedvalgustite vastu. Projekti tulemusel väheneb aastane elektrienergia tarbimine tänavavalgustuses 376 MWh, mis tähendab, et arvestuslik CO₂ emissioon väheneb aastas 410 tonni.

06

Eesti Post soetas 10 täiselektrilist kaubikut. Nende abil väheneb CO₂ emissioon 61 tonni võrra aastas.

07

Põltsamaal asuv Puit-Profiil viis ellu ressursitõhususe projekti, mille tulemusel paraneb ettevõtte ressursikasutus 5,7% võrra, tekib vähem tootmisjätke, laieneb tootevalik ja suureneb tootmisvõimsus. Projekti raames soetati sõrmjättekuliin, liimipress, hõõvelpink ja skaneerija.

08

Tartumaal asuv ettevõtte Estover Piimatööstus investeeris biogaasi tootmisse. Tootmisjääkidest – vadakust ja reoveest kääritamise teel toodetava biogaasiga – saab asendada üle poole senisest soojusenergia tootmiseks kasutatavast põlevkivikütteõlist.

09

Tartu Mill investeeris kamatootmise üksuse ressursitõhususse. Projekti raames soetati uued ja tõhusamad teravilja puhastamise, röstimise, jahvatamise ja sõelumise ning automaatsed pakendamise seadmed.

10

Tartu linnas rajas Tähe tn 22 korteriühistu korterelamusse keskküttesüsteemi ning liitus kaugküttega.

06

07

10

Fotod ülevat alla: Omniva, KIK

Ringmajanduse, ressursisäästu ja keskkonnateadlikkuse valdkond

Taotlusvoorud

2022. aastal oli ringmajanduse, ressursisäästu ja keskkonnateadlikkuse valdkonnas avatud kuus taotlusvooru, kõik keskkonnaprogrammi riigisisestest vahenditest:

- Kaasrahastamise programmist sai nii kevadel kui sügisel taotleda toetust Euroopa Liidu otsetoetustest rahastatavate projektide omaosaluse katmiseks.
- Keskkonnateadlikkuse programmis oli avatud kaks taotlusvooru. Esimeses voorus toetasime üleriigiliste teavituskampaaniate, huvikoolide looduslaagrite, loodusõhtute ja -retkede ning keskkonnahariduse alase rahvusvahelise ja üleriigilise koostöö korraldamist ning meediatoodete loomist. Teises taotlusvoorus andsime toetust lasteaedadele ja koolidele keskkonnahariduslikes õppeprogrammides osalemiseks.
- Ringmajanduse programmis oli avatud kaks taotlusvooru. Esimeses taotlusvoorus toetasime uuenduslike keskkonnakorralduslike lahenduste väljatöötamist ja rakendamist ning teadus- ja arendustegevust. Teises taotlusvoorus toetasime keskkonnajuhtimissüsteemide väljatöötamist, rakendamist ja registreerimist, ökomärgiste taotlemist ning ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamist.

Taotlused

Kokku esitati **687 taotlust**, millest rahastati **597 projekti** kogusummaga **6 063 432 eurot**.

Riigisisesed vahendid	Taotluste arv	Rahastatud projektide arv	Rahastatud eurodes
Kaasrahastamine	22	6	349 144
Keskkonnakorraldus	40	17	381 109
Messide, festivalide ja loodusöhtude korraldamine	42	25	119 858
Keskkonnateadlikkuse praktikumi-laagrite korraldamine	12	9	64 664
Keskkonnateadlikkuse alase rahvusvahelise ja üleriigilise koostöö korraldamine	9	5	225 956
Üldharidussüsteemi õpilaste õppeprogrammi läbiviimine	488	463	1 169 600
Teabekandjate loomine ja teavituskampaaniate korraldamine	40	15	265 283
Ringmajanduse teadus- ja arendustegevus	16	4	695 922
Jäätmed	17	16	154 561
Välisvahendid			
Jäätmete liigiti kogumise lahendused kohalikes omavalitsustes	–	30	1 445 060
Jäätmete ringlussevõtu toetamine	–	7	1 182 275

Elluviidud projektid

2022. aastal lõpetati ringmajanduse, ressursisäästu ja keskkonnateadlikkuse valdkonnas **710 projekti**. Lõpetatud projektide väljamaksed on **7 741 966 eurot**.

Riigisisesed vahendid	Lõpetatud projektide arv	Väljamaksed eurodes
Keskkonnateadlikkus	516	1 789 066
Keskkonnateadlikkuse praktikumilaagrite korraldamine	3	9 749
Keskkonnateadlikkuse alase rahvusvahelise ja üleriigilise koostöö korraldamine	1	11 867
Messide, festivalide ja loodusõhtute korraldamine	4	9 667
Ringmajanduse programm	34	2 415 640
Teabekandjate loomine ja teavituskampaaniate korraldamine	2	122 429
Üldharidussüsteemi õpilaste õppeprogrammi läbiviimine	123	101 600
Välisvahendid		
Jäätmete liigiti kogumise lahendused kohalikes omavalitsustes	27	3 281 948

Häid näiteid

01

Viljandis toimus Eesti esimene parandusfestival. Üle 20 meistri jagas töötubades praktilisi näpunäiteid esemete parandamisest ja hooldusest. Lisaks toimusid paranduskogukondi ja kestliku eluviisi tutvustavad inspiratsiooniloengud, Ave Nahkuri raamatu esitlus, näitused, kultuuriloolised linnatuurid, kontserdid, filmiprogramm ja tänavaturg. Parandusfestivali külastas üle 1200 inimese.

02

Järvakandi tööstusalale rajati klaasvahtkillustiku tehas. Tehase eesmärk on suunata ringlusse ca 11 000 tonni klaasijäätmeid aastas, millest toodetakse keskkonnasõbralik toode – klaasvahtkillustik, mida kasutatakse eelkõige taristuprojektides.

02

03

Jäätmete liigiti kogumise edendamiseks kohalikes omavalitsuses valmis kümme jäätmejaama/jäätmemaja ning 24 projektiga soetati 23 omavalitsusele 1529 biojätmete konteinerit ja 5677 kodukompostrit. Projektide tulemusena saab täiendavalt aastas ringlusse võtta 11 000 tonni jäätmeid. Näiteks Harku vallas rajati üheksa jäätmemaja, nende asukohad valiti vastavalt asustustihedusele. Majad on lukustatud, telefoniga avatavad ja varustatud kaameraga. Lisaks soetati projektiga 522 kodukompostrit, mis on heaks eelduseks biojätmete eraldi kogumiseks. Väike-Maarja vallas soetati biojätmete eraldi kogumiseks 150 kompostrit ja 120 konteinerit ning tehti teavitustööd kompostimise kohta.

03

04

Juba kaheksandat korda toimus Tartu loodusefestival, mis on aastatega kasvanud üle-eestiliseks ürituste sarjaks. Festivalil toimusid töötoad, retked ja arutelud. Linnaruumis oleva elurikkuse märkamiseks viidi läbi loodusvaatluste kampaania. Loodusfilmide programmi ning fotokonkursiga „Metsik linn“ tõsteti osalejate teadlikkust linnaloodusest. Ürituse korraldusse kaasati mitmeid keskkonnaasutusi ja kohalikke kogukondi.

04

05

Aastatel 2021–2022 rakendati rohelise kooli programmi. Rahvusvahelise rohelise kooli programmi võrgustik Eestis on viimasel ajal laienenud – liitunud on 155 haridusasutust, kes korraldavad oma keskkonnanahariduslikke tegevusi vastavalt ülemaailmse Eco-Schools programmi põhimõtetele. Projekti tulemusena on rohelise kooli programm ühiskonnas senisest enam tuntud ja väärtustatud ning võrgustiku identiteet on tänu ühisüritustele ja kampaaniale tugevnenud, liitunud on aktiivseid haridusasutusi.

06

Vaibla linnujaamas korraldati 36 üritust, mille raames said osalejad teadmisi lindude uurimisest ja rõngastamisest, kõike sai ise kaasa teha. Lisaks lindudele õpiti tundma ka taimi, putukaid ja kahepaikseid.

07

Kolmeteistkümnes kohalikus omavalitsuses koguti ohutuks käitlemiseks elanikelt 3231 tonni eteriiti.

08

150 545 last osales kooli või lasteaiaga õppekäigul. Kokku toimus 8034 õppeprogrammi, sh 293 Muraka kvaliteedimärgisega õppeprogrammi.

05

06

08

Fotod ülevat alla: Rohelise kooli programm, Vaibla linnujaam, KIK

Elurikkuse ja kliima valdkond

Taotlusvoorud

2022. aastal oli elurikkuse ja kliima valdkonnas avatud üheksa taotlusvooru ning kinnitati kolm uut toetuse andmise käskkirja riigi tegevusteks.

- Keskkonnaprogrammi riigisest vahendite jagamiseks oli avatud kuus taotlusvooru. Toetust sai taotleda kalanduse, looduskaitse, metsanduse, merekeskkonna ja veemajanduse programmi taotlusvoorudest kindlatele tegevustele. Looduskaitse programmis oli avatud kaks taotlusvooru, kevadel ja sügisel.
- Välisvahenditest sai Euroopa Majanduspiirkonna toetust taotleda kliimateadlikkuse suurendamiseks ning kliimamuutuste leevendamise ja mõjuga kohanemise tegevusteks. Lisaks oli avatud heitmekaubanduse kauplemissüsteemi taotlusvoor õpilaste rohetehnoloogia teadlikkuse suurendamiseks.
- Keskkonnaministeerium kinnitas kolm toetuse andmise käskkirja riigi tegevuseks, kus KIKil on rakendusüksuse roll. Riigiprojektide jaoks anti toetust õhukvaliteedi parandamiseks ning elupaikade taastamiseks kliimamuutustega kohanemise valmisoleku suurendamiseks. Lisaks toetati meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamist.

Taotlused

Kokku esitati **296 taotlust**, rahastati 472 projekti kogusummaga **14 559 153 eurot**.

Riigisisesed vahendid	Taotluste arv	Rahastatud projektide arv	Rahastatud eurodes
Kalandus	50	42	614 623
Looduskaitse ja selle arendus (kavad, inventuurid, hooldus, kaitse korralduse tegevused)	57	18	749 997

Riigisisesed vahendid	Taotluste arv	Rahastatud projektide arv	Rahastatud eurodes
Merekeskkonna reostustõrje	3	3	689 816
Merekeskkonna uuringud, arendustööd ja rakendatavad meetmed	10	9	566 348
Metsandus, jahindus	47	23	905 942
Jääkreostuse likvideerimine	6	4	536 101
Veemajanduse programmi uuringud	6	4	434 464
Reoveekäitlus ja joogiveevarustus	32	14	4 230 202

Välisvahendid			
Kliimapolitiika eesmärkide saavutamise arenguriikides	18	5	966 994
CLIMATE programmi Kliimateadlikkuse suurendamine	19	9	2 825 977
CLIMATE programmi Ringmajanduse pilootprojektid	5	3	765 000
Rohetehnoloogia ettevõtluse arendamise programmide ja üldhariduskoolide õpilaste teadlikkuse suurendamise projektide toetus	43	35	363 103
Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide, sh joogiveepuhastite ja reoveepuhastite ehitamine ja rekonstrueerimine ühisveevärkides ja reoveekogumisaladel	–	303	910 586

Elluviidud projektid

2022. aastal lõpetati **748 projekti**. Lõpetatud projektide väljamaksed on **15 791 093 eurot**.

Riigisisesed vahendid	Lõpetatud projektide arv	Väljamaksed eurodes
Kalandus	47	483 069
Looduskaitse ja selle arendus (kavad, inventuurid, hooldus, kaitse korralduse tegevused)	47	1 106 000
Merekeskkond	12	196 025
Metsandus, jahindus	33	560 169
Jääkreostuse likvideerimine	4	549 631
Veemajanduse programmi uuringud	12	226 674
Reoveekäitlus ja joogiveevarustus	19	2 552 470
Välisvahendid		
Kohalike omavalitsuste kliima- ja energiakavad	3	72 398
Kaitstavate elupaikade taastamine	9	131 124
Kliimapoliitika eesmärkide saavutamine arenguriikides	6	350 450
Poollooduslike koosluste hooldamiseks vajaminevad investeeringud	4	102 991

Välisvahendid

Rohetehnoloogia ettevõtluse arendamise programmide ja üldhariduskoolide õpilaste teadlikkuse suurendamise projektide toetus

12

159 782

Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide, sh joogiveepuhastite ja reoveepuhastite ehitamine ja rekonstrueerimine ühisveevärkides ja reoveekogumisaladel

535

8 868 653

Üleujutusohu riskide maandamine

5

613 657

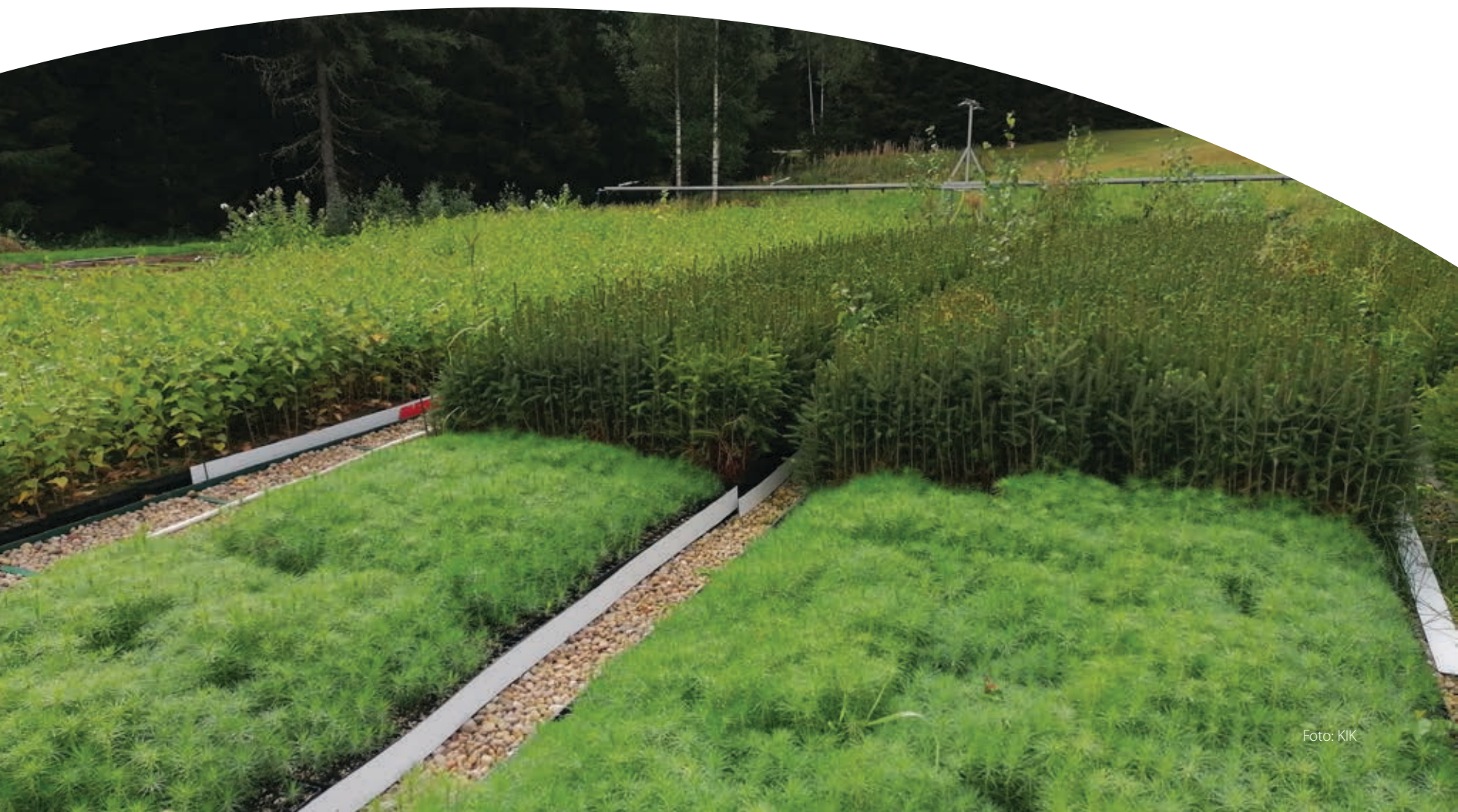

Foto: KIK

Häid näiteid

- 01 Aruandeaastal taastati ca 163 ja hooldati ca 390 hektarit pärandniite. Pärandniitude hooldamiseks soetati üks väiketraktor ja 300 looma (veised, lambad).
- 02 Eesti Maaülikool hindas rekreatiivsete, sportlike ja turismitegevuste mõju kaitsealadel ning töötas välja külastuskorralduslikud soovitused loodusväärtuste kaitseks. Kaardistati peamised tegevuskohad ja piirkonnad.
- 03 Rohetehnoloogia teadlikkuse suurendamiseks korraldati 92 koolitust, kus osales kokku 1812 õpilast. Lisaks viidi läbi viis rohetehnoloogilist arenguprogrammi ettevõtetele.
- 04 Eesti Metsaseltsil valmis taskuhäälising „Metsas on tulevik“, kus teadlased, eksperdid ja visionäärid räägivad lihtsasti Eesti metsadest täna ja tulevikus.
- 05 Arenguriikide kliimapolitiika eesmärkide saavutamiseks aitas Päästeliit koos Defsecintel Solution-siga Gruusia metsatulekahjude ennetamiseks droonisüsteeme kohandada.

03

Fotod ülevalt alla: KIK, Käpa Põhikool, Eesti Metsaselts, Saaremaa rohekiirendi

06

Rajati harrastuskalapüüki toetav taristu Keila jõe, Orissaare sadamasse, Nursi päisjärvele ja Varstu ning Viljandi järvele.

07

Tallinna Tehnikaülikoolil valmis Eesti merealade jaoks operatiivne laineprognosisüsteem, mis võimaldab keskkonnasõbralikult planeerida laevade marsruute ning tagab ohutuma meresõidu.

08

Pärnus, Sindis ja Paldiskis leevendati üleujutusohu riske ja nendest tulenevat kahju inimeste tervisele ja varale.

09

Puhta joogivee sai 6811 ja töhusama reoveesüsteemi 7239 inimest, sh eraisikute vee- ja kanalisatsioonitaristu toetuse abil 3532 inimest.

10

Lõpetati mahukad ühisveevärgi- ja kanalisatsioonirajatiste ehitusprojektid Sakus, Kohilas, Türi, Põlvas, Uuskülas ja Saue.

11

Vinni, Pajusti, Kakumäe ja Viru-Jaagupi ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimistööde tulemusena paranes Vinni vallas elukvaliteet.

06

08

11

10

Laenud

Lisaks toetusele on KIK andnud oma klientidele projektide omafinantseeringu osa katmiseks laenu.

Kõik väljastatud laenud on sihtotstarbelised ning suunatud keskkonnaseisundi hoidmisele, loodusvarade taastootmisele ja keskkonnanahjustuste heastamisele.

Oleme pakkunud laenu võimalust, kui krediit-turg sobivatel tingimustel laenu ei võimalda. KIKi laenudel on pikem tagasimakseperiood ja paindliku maksepuhkuse kasutamise võimalus. Selle võimaluse oleme loonud võttes arvesse keskkonnaprojektide pikemat elluviimisperioodi ja tasuvusaega. **KIKi eesmärk ei ole konkureerida kommertspankadega.**

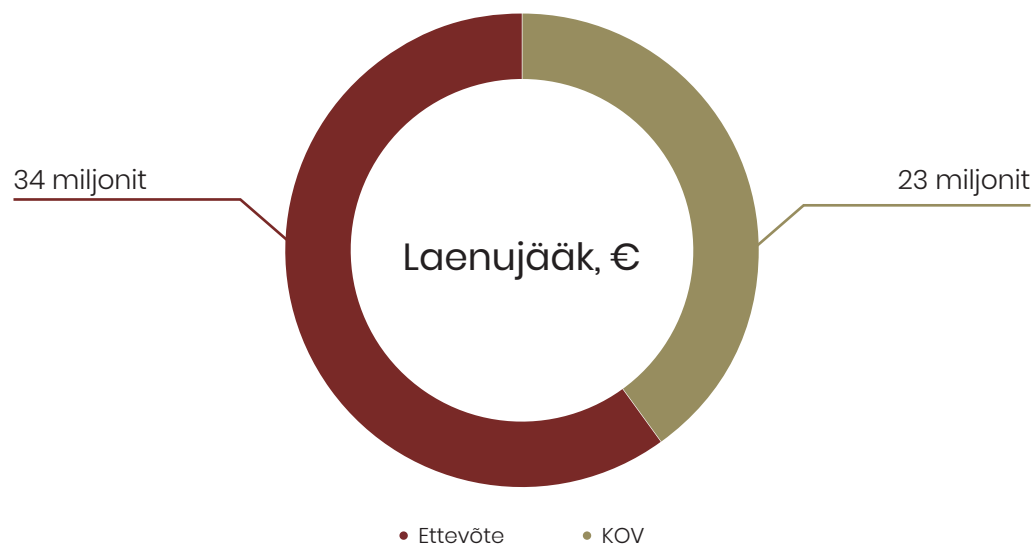
2022. aastal tehti üks laenuotsus 0,7 miljoni euro ulatuses. Välja maksti 3,2 miljonit eurot, millest suurem osa oli otsustatud varasematel aastatel. Kuna laene kasutatakse pikaajaliste projektide tarbeks, võib nende väljamakse periood kesta aastaid. Väljastatud mahtude vähenemine on kooskõlas finantseeritavate vee-

taristu projektide valmimisega, kus suurem osa ette võetud projektidest on jõudnud või jõudmas lõpusirgele.

2022. aasta lõpuks ulatus laenude **kogumaht bilansilises väärtuses 57 miljoni euroni**. Neist lühiajalised nõuded moodustasid kokku **6,2 miljonit eurot** ja pikaajalised nõuded kokku **50,8 miljonit eurot**. KIKi laenude keskmine lepinguline pikkus on 17 aastat.

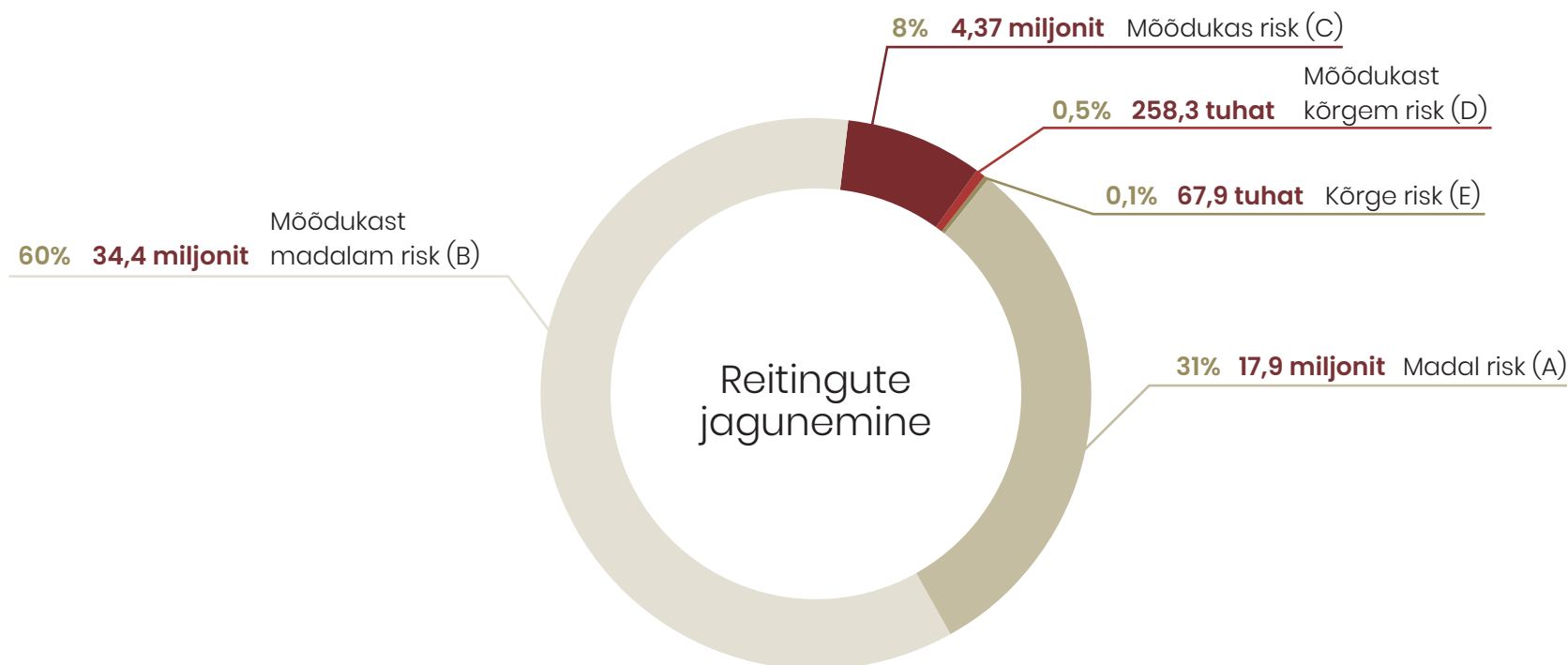
Laenude andmiseks kasutame omavahendeid ja Rahandusministeeriumilt laenatud vahendeid. 2022. aasta lõpuks oli **meie endi laenukohustus 54 miljonit eurot**.

Laenuportfelli moodustavad 64 klienti, kellest 27 on kohalikud omavalitsused ja 37 kohalikele omavalitsustele kuuluvad ettevõtted. Laenuportfelli jaotus summade järgi:

KIKi laenuportfell jaotub tagasimaksmise aja järgi:

- aastal 2023 6,2 miljonit eurot
- aastatel 2024 – 2027 24,8 miljonit eurot
- aastatel 2028 – 2032 18,9 miljonit eurot
- aastatel 2033 – 2037 7,1 miljonit eurot

2022. aastal ega ka eelneval aastal ei olnud maksejõuetuse (F) reitinguga laenuühendeid. Üks laenu-saaja hinnati kõrge riskireitinguga (E), tema laenujääk on ca 68 000 eurot.

Krediidikomitee koondhinnangu alusel on **kõik KIKi laenuühendused 2022. aasta lõpu seisuga toimi-vad**. Kõik kliendid tasuvad eeldatavalt oma kohustused tähtaegselt ja laenud on piisavalt tagatud. Finantsaruannete ega muu info põhjal ei ole ilmnenu kahtlusi laenusaaajate kohustuste täitmise suutlikkuse kohta. KIKi laenusaaajate krediidireitingud näitavad, et puudub vajadus laenuühendete alla hindamiseks.

Uue rahastusperioodi ettevalmistus

Uue rahastusperioodi meetmete ettevalmistus on lõpusirgel ning esimesed on aastal 2023 avanevas. Samas lõppeb 2023. aastal Euroopa Liidu rahastusperiood 2014–2020. KIKi jaoks tähendas see 38 meetme elluviimist kogumahu 493,3 miljonit eurot. Viimased projektid kestavad veel 2023. aasta lõpuni, mõned üksikud väljamaksed jäävad jaanuarisse 2024.

Eelmise aasta novembris kinnitas Vabariigi Valitsus uue perioodi Euroopa Liidu vahenditest rahastatavate meetmete nimekirja, millega KIK määrati 13 meetme rakendajaks. **Kokku toob uus rahastusperiood meile kõikidest rahastusallikatest 60 meetmetegevust kogumahu 546,6 miljonit eurot.**

Rakendusüksusena oleme ministeeriumitele abiks meetme määruste väljatöötamisel, korraldame taotlusvoorusid ja hindamistoiminguid ning teeme vajalikke kontrollitoiminguid toetuste sihtotstarbelise kasutamise tagamiseks. **Planeerime, et 2023. aastal saame avada rida uusi meetmeid** või need ette valmistada

nii, et need oleksid avamiseks valmis. Meetmete avanemine sõltub ministeeriumite strateegilistest kavadest ja plaanidest ning kõik meetmed ei pruugi kohe valmida. Siiski on oluline, et teeme endast sõltuva kokku lepitud tulemuslikkuse ja kvaliteedi saavutamiseks.

KIK viib tegevusi ellu kasutades selleks mitmeid rahastusallikaid. Eelmisel aastal alustasime Euroopa Liidu **ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide** perioodi 2021–2027 elluviimiseks toetuse andmise tingimuste väljatöötamisega. Lisaks anname uuel rahastusperioodil toetust **taaste- ja vastupidavusraha**stust (RRF). Taas-terahastu lõi Euroopa Komisjon selleks, et aidar

Foto: Keskkonnaministeerium

ta riikidel taastuda COVID-19 kriisiga kaasnenud mõjudest. Rahastu eesmärk on toetada investeeringuid ja reforme, mis on hädavajalikud majanduse pikaajaliseks taastumiseks, liikmesriikide majanduse ja sotsiaalse vastupidavuse suurendamiseks ning rohelise ja digiülemineku toetamiseks. Kavandamisel on ka **õiglase ülemineku fondi** meetmete rakendamine, täpsemad plaanid selguvad 2023. aasta jooksul.

Elurikkuse ja kliima valdkonnas kinnitas Keskkonnaministeerium eelmisel aastal uue perioodi meetmetest kolm toetuse andmise käskkirja. Keskkonnaagentuur on alustanud meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamise töödega, milleks antakse toetust ligikaudu kuus miljonit eurot. Riigimetsa Majandamise Keskus alustas looduslike soode ja märgade metsade ning vooluveekogude taastamise projektiga, mille maksumus koos RMK omapanusega on ligikaudu 13 miljonit. Eesti Keskkonnauuringute Keskus arendab ja täiendab õhukvaliteedi seirevõrgustikku ning loob asukohapõhist terviseriski hinnangute süsteemi ligikaudu 14 miljoni euro abil. 2022. aastal töötasime välja ka toetuse andmise tingimused mitteheas seisundis vee- kogumite tervendamiseks.

Energeetika ja liikuvuse valdkonnas töötasime 2022. aastal välja neli meedet, mida finantseeritakse RRFi vahenditest. Juulis kinnitas keskkonnaminister tööstusettevõtete ressursitõhusate rohetehnoloogiate investeeringute määruse ning taotlusvoorude avasime septembri alguses, aasta lõpu seisuga oli taotluste hindamine lõppsirgel. Novembri lõpus allkirjastas majandus- ja taristuminister tööstusaladel taastuvenergia tootmise hoogustamise määruse, detsembri keskel energiasalvestuse pilootpro-

jektide arendamise määruse ning detsembri lõpus määruse rohevesiniku kasutuselevõtuks transpordisektoris ja keemiatööstuse lähteainena.

Detsembri lõpus avasime tööstusalade ja energiasalvestuse taotlusvoorud ning jaanuaris 2023 rohevesiniku taotlusvoorud. Nullheittega sõidukite ostutoetuse määrus oli aasta lõpu seisuga sisuliselt valmis, see kinnitati 2023. aasta veebruari alguses ning taotlusvoorud kuulutasime samuti välja veebruaris 2023. Kaugküttesüsteemide investeeringute ja biometaan transpordisektoris tarbimise toetamise määruste ettevalmistused on jõudnud lõppjärku ning need jõustuvad ja taotlusvoorud avanevad 2023. aasta I-II kvartali jooksul.

Ringmajanduse valdkonna meetmete väljatöötamisega saame alustada siis, kui riigi jäätmekava on kinnitatud. Selleni soovib Keskkonnaministeerium jõuda aprillis, sel juhul saame esimesed uued taotlusvoorud avada 2023. aasta III kvartaliks.

Jätkame ka **keskkonnatasudest riigieelarvesse laekuvate vahendite arvelt toetuse jagamist**. 2022. suvel jõustus keskkonnatasude seaduse muudatus, mis võimaldab nüüdsest lihtsustada keskkonnaprogrammi projektide menetlust. Alanud aastast loobume lepingute sõlmimisest toetuse saajatega ning asendame need haldusotsustega. Rahastamise otsuseid ei tee enam nõukogu, vaid analoogselt Euroopa Liidu või muude vahendite arvelt rahastatavatele toetustele KIKi juhatuse. Seetõttu saame otsuste tegemise ning üheksa programmi voorude toimumise ajad aasta lõikes hajutada ja igale taotlusvoorule paremini keskenduda ning võimalikult kiiresti otsuseid teha.

ARENDUS JA KOOSTÖÖ

KIKi arendustegevused lähtuvad KIKi toetusportfelli fookustest: kliima ja elurikkus, ringmajandus ja ressursisääst ning energeetika ja liikuvus. Lisaks toetame arendustegevusi keskkonnateadlikkuse, rohehariduse ning -innovatsiooniga seotud ettevõtmistes.

Arendustöö peamiseks tööriistadeks ja väljunditeks on:

- **poliitikaloomesse ja uuringutesse sisendi pakkumine**, sh toetusportfelli mõõdikute haldus ja mõjuhindamine
- **partnerlus ja strateegiline koostöö**, sh rahvusvaheline
- **Euroopa Liidu otsetoetuste info levitamine** ja **projektitaotluste kirjutamine**

Uuringud ja poliitikaloom

Temaatiliste **strateegiate ja teekaartidena** olid eelmisel aastal KIKi ekspertide laual energeetika, merendus ja keskkonnavaldkond laiemalt (arengukava KEVAD), aga ka erinevad Euroopa Komisjoni strateegiad (muld, metsandus ja maakasutus, kliimapakett Eesmärk55).

Vabariigi Valitsuse ülesandel ja koostöös Keskkonnaministeeriumiga on jätkuvalt arendamisel **keskkonnavaldkonna kestliku rahastamise põhimõtted**. Tegemist on nn keskkonnakapitaliga, mille käivitamiseks on kaalutud saastaja maksab põhimõtte järgimist keskkonnatasude reinvesteermisel, potentsiaali riigi tulude suurendamiseks ning pikaajaliste (pärand)kulude katmiseks. Toetuste kõrval on vajadus riiklike roheprojektide ja -teenuste eestvedamiseks, seda just fookusega omavalitsuste võimestamisel rohepöördes ja Eesti elukeskkonna parandamisel. Kestliku rahastamise põhimõtete rakendamine eeldab poliitilist otsust ning teatud lisavahendite määramist.

Aruandeaastal panustasime KIKi eestvedamisel ja osalusel **Riigikantselei innovatsiooniprogrammi ja innosprintidesse** omavalitsuste nügimiseks rohepöördes (rõhuga andmekasutusel ja -kirjaoskusel) ja Euroopa Liidu Horisont programmi missioonide võimestamisel, sh KIKi vattes kliimaneutraalsete linnade ja kliimakohanemise missioonis.

Sellise koostöö lisandväärtuseks on **väiksemate algatuste sünd**, näiteks toetuse taotluste koosloome kohalike omavalitsustega, rohepöörde mikrokraad, rohehangete edendamine ja keskvalitsuse ametnike kompetentsi suurendamine rohepöörde kui süsteemse muutuse juhtimisel.

Väärtuslik oli ka koostöö **Riigikantseleiga Eesti rohepöörde tegevusplaani koostamisel**, mis andis võimaluse sisustada temaatiliste prioriteetide ja arenduste kokkuleppeid, aga ka

näiteks kliimakommunikatsioonis riigi ühtse te sõnumite kokkulepet. Aasta esimeses pooles viisime koos TalTechi ja TREAgagi läbi töötavad kliima- ja energiateemade juhtimiseks, et edendada dialoogi keskvalitsuse, teadlaste ja KOVide vahel, eriti KIKi rahastatud kliima- ja energiakavade sisustamisel.

Jätkasime **vabatahtliku süsiniku korvamise temaatikas arendusteenuste pakkumist** ministriumitele, et luua paremat arusaama rahvusvahelisele praktikale tuginevas võimalikust riigi rollist ja leida rohepesu ennetamiseks turuosaliste vahel kokkulepe hea tava näol ning ka toetuste võimendust Keskkonnaministriumide haldusalas või KIKi teenuste portfellis. Panustasime muu hulgas rohejalajälje mõõtmise raamistikku ja taksonoomia regulatsiooni eestindamise protsessi. Koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumiga on käivitamisel taksonoomia aruandluseks vajaliku andmestiku loomise partnerlusprojekt Interregi programmist ja Rahandusministriumide eestvedamisel projekt väärtuspõhiste rohehangete edendamiseks.

Üks potentsiaalikaid uusi arendusvaldkondi on Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumide, Keskkonnaministriumide ja Maaeluministriumide koostöös edendatav **sinimajanduse valdkond** rohepöörde väljakutsete ja võimaluste võtmes. Eesmärk on, et veekeskkonna kui ökosüsteemi teenuste kasutamisel liiguksime enam kestlikkuse, terviklikkuse ja proaktiivsuse poole. Eesti väljakutseks on ühtse valdkonna ülese poliitika loomine, mis keskenduks muu hulgas sinimajandusega seotud keskkonnamõõdikutele ja oleks aluseks tuleviku investimisprojektide käivitamiseks.

Tegevuste raamistamiseks on välja pakutud idee luua **sinimajanduse kestlikkuse teekaart** ja selle protsessi kaudu käivitada sektoriteülene koostöövorm ministriumide ja partneritega (sinikoda). Selles protsessis **saab KIK olla neutraalne osapool, kompetentne strateegiliste projektide käivitaja ja turuosaliste nügija**. Aasta lõpus taotlesime edukalt Interregi programmist ekspertnõu teekaardi parimate praktikate ning mentorluse saamiseks.

Foto: KIK

Partnerlus ja strateegiline koostöö

Eelmisel aastal toimus **regulaarne koostöö ministeeriumite ja võtmepartneritega** – Eesti Linnade ja Valdade Liidu, Rohetiigri, GreenEst Summiti ja Innovatsiooniliidrite Klubiga, aga ka aktiivsemate kohalike omavalitsustega.

2022. aasta augustis sõlmisime **partnerluslepingu Rohetiigriga**, et anda hoogu sektorite-ülesele koostööle rohepöördes. Panustame regulaarselt rahastusvõimaluste ja toetusmeetmete infovahetusse, keskkonnateemade kommunikatsiooni ja sihtgruppide suunamisele kestlikule ja tasakaalus majandusmudelile üleminekul

KIK ja Rohetiiger toovad kokku osapooled avalikust, era- ja kolmandast sektorist, et koguda sisendit probleemidest, osutada vajadustele ja võimalustele. Rohetiiger oskab juhtida ühiskondlikke muutusi ja nende vajadust selgitada. KIK annab Rohetiigri liikmetele infot toetusvõimalustest rohepöörde elluviimiseks ning kogub sisendit avalikult sektorilt arendustegevusteks.

Partnerluste peamiseks väljunditeks olid eelmisel aastal innovatsiooniliidrite klubi ürituste sari, kliima-neutraalsete linnade missiooni tegevuste kontseptsioon ja riigi partnerite ootuste kaardistamine ning esitamine omavalitsustele.

Ühe MTÜ liikmena aitasime korraldada GreenEST Summitit 2022, mis toimus oktoobris Kultuurikatlas. **GreenEST Summit on rahvusvaheline roheinnovatsiooni üritus**, mis toob kokku era- ja avaliku sektori eksperdid, rohetehnoloogia ettevõtted, teadlased ja investorid. Tippkohtumisel toodi välja praktilised näited, kuidas oma jätkusuutlikkuse eesmärgi saavutada põhimõttel *Mida saame täna ära teha?* Kikiga panustasime ürituse sisulisse planeerimisse, sh osalesime kahe temaatilise paneeli sisustamises, takso- noomia töötoa ettevalmistamises ning tutvustasime messialal KIKi ja LIFE'i boksis oma teemasid.

Dialoogidesse turuosalistega panustasime

Arvamusfestivalil Paides, kus vedasime arutelusid keskkonnaväidete usaldusväärsuse ja tuleviku linna teemal. Samuti osalesime Baltimaade suurima jätkusuutlikkuse festivali **ImpactDay demoalal** ja LHV-Rohetiigrite kliimatöötoas.

Suve hakul allkirjastasime koos 23 organisatsiooniga kolmest erinevast sektorist sotsiaalse **ettevõtluse ja innovatsiooni koostöökokkuleppe**. Tegemist on esimese sellelaadse leppega, kus suur hulk mõjukaid organisatsioone väljendavad koostöötahet, et viia edasi ühiskonda ja keskkonda positiivset mõju loovat valdkonda.

Rahvusvaheline koostöö

Rahvusvahelise koostöö vallas jagasime oma teadmisi ning praktikaid **Saudi-Araabia, Gruusia, Moldova, Serbia, Kosovo, Põhja-Makedoonia** ning loomulikult **Baltimaade** partneritega. Toimusid nii füüsilised kui ka veebikohtumised, mille käigus tutvustasime oma parimaid praktikaid ja toimimise dünaamikaid.

Kevadel osalesid KIKi esindajad Rootsis **rahvusvahelisel kliimakohtumiste 50. juubelit tähistaval konverentsil** Stockholm+50: "Terve planeet kõigile – meie vastutus, meie võimalus". Suvel osalesime ka **Maailma linnade foorumil** Poolas Katowices, et saada sisendit linnade kestlikkuse temaatika edendamisel.

Sügisel Egiptuses toimunud ÜRO rahvusvahelisel **kliimakonverentsil COP27** saime ülevaate rahvusvaheliselt olulisematest kliima- ja keskkonnavaldkonna prioriteetidest ning tuleviku-suundadest. Edendasime koostööd erinevate riikide esindajatega ning pakkusime tuge Eesti delegatsioonile. COP27 peasündmus meie vaates oli kindlasti Põhjamaade paviljonis **KIKi eestvedamisel toimunud paneelarutelu**, mis keskendus noorte kaasamisele kliimamuutustega seotud väljakutsete lahendamisse.

Euroopa Liidu otsetoetuste info levitamine ja projektitaotlused

Poliitikaloomesse sisendi pakkumise kõrval käib väikeste sammudega **järjepidev Euroopa Liidu otsetoetuste taotlusvõimaluste otsimine** ning roheteenuste arendamine KIKi meeskonna toel. Selle näiteks on eelmisest aastast LIFE integreeritud projekti edukas eeltaotluse esitamine ja Horisont programmi kliimakohanemise vóorus innovaatiliste looduspõhiste lahenduste edendamiseks konsortsiumi kokkukutsumine

Selleks, et aidata Eesti taotlejatel olla aktiivsemad ja edukamad üle Euroopa toimuvates taotlusvoorudes nagu LIFE ja Innovatsioonifond, käivitasime **kliendinõustamised**, millega pakume toetuse otsijale terviklikku ja probleemist lähtuvat lahendust. See hõlmab tihti mitme fondi ja meetme kombineerimist, aga ka riigi poliitiliste prioriteetide lahti seletamist ja seoste loomist, taktikalisi nõuandeid ning projekti ülesehituse, riskide ja tehniliste aspektide peegeldust.

Nõustamisse on kaasatud partnerid ministerruumitest ja rakendusüksustest, et taotleja ei peaks end eri asutuste kaudu toetust ja nõuannet otsides koormama. Selline nõustamine eeldab KIKi, aga ka teiste Eesti ja Euroopa Liidu toetusvõimalustega kursis olemist.

Fotod: KIK

Klientide ja ministeeriumite rahulolu

Meie jaoks on oluline meie klientidele ja partneritele parima teenuse pakkumine. Selleks oleme oma klientidega aktiivses suhtluses ja küsime tagasisidet, et muuta toetusvõimalused sihtgruppide vajadustele vastavamaks ning menetlust kiiremaks, mugavamaks ja meeldivamaks.

Klientide rahulolu

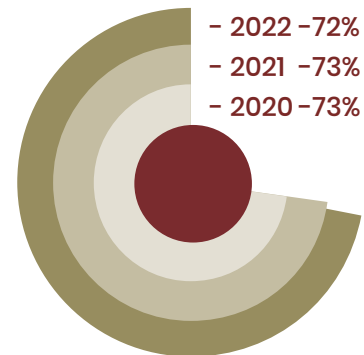
Oma klientide rahulolu mõõtmiseks kasutame kahte süsteemi:

1. Igapäevase rahulolu hindamiseks ja operatiivse tagasiside saamiseks kasutame **rahvusvaheliselt tunnustatud ja Eestiski laialt kasutatud soovitusindeksit** (NPS – Net Promoter Score)

See põhineb loogikal, et kui inimene kedagi või midagi oma sõbrale ja tuttavale soovitab, siis võtab ta omale justkui vastutuse soovitatu kvaliteedi eest. Seega soovitab ta ainult neid asutusi, mille heas teeninduses on ta ise kindel.

Saadame oma rahuloluküsimustikku klientidele **pärast toetuse positiivse või eitava rahastusotsuse saamist, pärast projektide lõpetamist, samuti pärast infopäevi.**

2022. aastal oli meie klientide rahulolu ehk soovitusindeks kõrge 72%. Seejuures tunnustatakse eriti KIKi töötajate abivalmidust toetustega seotud aspektide selgitamisel.

Klientide soovitusindeks 2020–2022

Kliendi tagasiside:

Kannatlikkust jätkus ka algaja projektkirjutaja suhtes. Tuletatakse meelde, kui on tähtaeg või mõni asi valesti kirjutatud või vales kohas. Väga meeldiv ja koostöövalmis meeskond!

Kliendi tagasiside:

Koostöö KIKiga sujus tõrgeteta, reeglid olid selged ja probleeme ei esinenud.

Kliendi tagasiside:

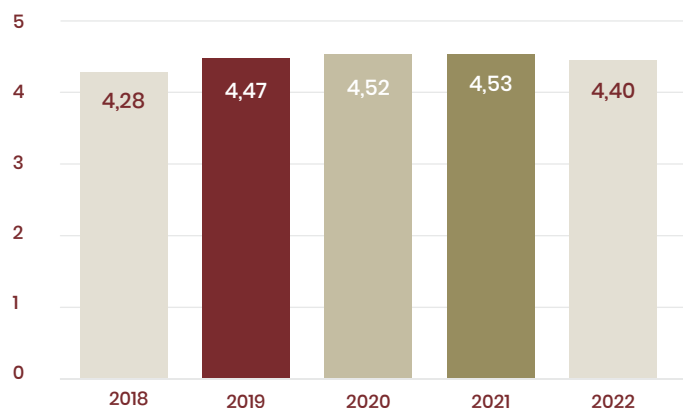
Olen väga rahul suhtlusega. Kui tekkis mingi probleem või küsimus, siis alati leidsin teemale lahenduse. Ja alati väga toetavalt ja mõnusalt suheldes.

2. Pikema ja põhjalikuma **iga kahe aasta tagant läbi viidava kliendiuuringuga** soovime mõista täpsemalt toetuse taotlejate, sh nende, kes on saanud oma rahastustootlusele eitavad vastused, tagasisidet toetuse andmise tingimuste, toetuskeskondade, klienditeeninduse ning informatsiooni kättesaadavuse kohta. 2022. aastal me kliendiuuringut ei teinud, järgmine uuring on plaanis aastal 2023.

Ministeeriumite rahulolu

Iga aasta lõpus viime läbi KIKiga kokkupuutuvate **ministeeriumite töötajate seas rahuloluküsitluse**, et saada tagasisidet oma tööle. Rõõm on tõdeda, et ministeeriumid hindavad KIKi keskkonnaalaste lahenduste pakkumisel kõrgelt ning tulemused on samaväärselt head võrreldes varasemate aastatega.

Ministeeriumite rahulolu 2018-2022

Ministeeriumi tagasiside:

Koostöö toetuste väljatöötamise ja elluviimise osas on väga konstruktiivne ja tõhus. Minu arvates on toetuste tiim väga professionaalne.

Ministeeriumi tagasiside:

Koostöö suurepärane: avatus, kaasamõtlemine ja valmisolek koostööks.

Ministeeriumi tagasiside:

Koostöö projektijuhtide ja juristidega on väga hea. Tublid ja kaasamõtlevad partnerid-kolleegid.

Kommunikatsioon

Oma kommunikatsioonitegevustes lähtume **KIKi kommunikatsioonistrateegiast 2021–2024**, mis seab eesmärgiks KIK ümber positsioneerida keskkonnarahastuse korraldajast keskkonna- ja kliimavaldkonna rahastuseksperdiks Eestis. Strateegia elluviimiseks on olemas iga-aastane kommunikatsiooniplaan ja eesmärgid, mille täitmist ja järgmiseid tegevusi vaatame üle kord kvartalis.

Eelmisel aastal jätkasime aktiivselt oma tegevuste kajastamist **meedias**, kus meid mainiti erineval moel **1841 korral**. Lisaks sellele, et toetuse saajad peavad alati KIKi kui rahastusallikat esile tooma, mängis kindlasti olulist rolli meie enda aktiivne töö. 2022 saatsime välja **48 pressiteadet** ning kirjutasime **32 artiklit**, sh **kuus arvamyslugu**. Teemadeks energeetika, kestlik majandus, Euroopa otsetoetused, rohapesu, kohalike omavalitsuste valmisolek roheteemadeks ja kliimanoorte kaasamine.

Jaanuaris tutvustasime **ühismeedias videote vahendusel kümnet eestimaalast**, kelle elu-

keskkonda KIKi toetused parandanud on. Näiteks veetaristu, küttesüsteem, tänavavalgustus, harrastuskalapüügi taristu, ühistransport jms. Sügisel tutvustasime **videote vahendusel ressursitõhusaid ettevõtteid**, kes juba keskkonna heaks panustavad, et innustada ka teisi ettevõtteid taotlema tulema. Novembris ilmus Eesti Ekspressi vahel erileht, kus tutvustasime rahastusallikate üleselt KIKi rahastatud projekte, mis ühel või teisel moel uudsesse tehnoloogiasse panustavad.

Astusime ekspertidena üles partnerite üritustel **või korraldasime ise koos nendega seminare**. Eelmisel aastal andsime oma panuse **37 ürituse õnnestumisse**. Näiteks olime osa Baltimaade suurimast jätkusuutlikkuse festivalist ImpactDay, rohetehnoloogiakonverentsist GreenEST Summit, Arvamusfestivalil kahest arutelust, kohalikele omavalitsustele mõeldud kliima- ja energiajuhtimise töötubadest, ülikoolide rohepöörde mikrokraadi programmist, RTK eurotoetuste tuurist või Erametsakeskuse puidu-teemalisest seminarist jms.

Foto KIK

Toimus **15 taotlusvoorude infopäeva**, kus tutvustasime nii enda toetusi kui ka LIFE programmi võimalusi.

Juuni alguses tulime välja **uue KIKi kodulehega**, mis asub nüüd tehniliselt turvalisel platvormil. Uue kodulehe loomine andis võimaluse üle vaadata kogu sisu ning seda klientide ja avalikkuse jaoks paremini struktureerida ja esile tuua.

Vastavalt KIKi teenuste muutumisele ja Eramet-sakeskusega ühinemisele vajab **värskendamist meie stiiliraamat (CVI)**. Me ei loonud uut visuaalset identiteeti, vaid tegime olemasolevas

vajalikke muudatusi. KIK ei ole enam pelgalt toetuste jagaja, vaid ka ise projektide ja teemade algataja ning elluviija. Samuti vajasid visuaalset eristamist erametsa teemad.

Iga kuu saatsime välja **KIKi uudiskirja**. Täna-seks soovib meie tegemistega kursis olla ca 2000 kontakti, soovijate hulk pidevalt kasvab. **Sotsiaalmeedias** (Facebook, Instagram, LinkedIn) jätkasime KIKi info jagamist vastavalt teema-dele ja sihtgruppidele.

Fotod: Tarmo Mikussaar, KIK

KIKI ELLUVIIDAVAD PROJEKTID

Foto: KIKi töötaja Kati Raudsaar

Rohepöördest tulenevad väljakutsed ja võimalused eeldavad strateegilist ja läbimõeldud tegutsemist toetuste suunamisel, aga ka mõningast rollimuutust. Toetuste vahendaja ja järelevalva- ja ülesannete kõrval on KIKil kasvav roheteemade sisulise eksperdi, mõistete ja ootuste selgitaja, nõuandja ja huvide ühendaja roll.

Seetõttu oleme koos heade partneritega asunud erinevaid projekte käivitama ja vedama, et vajalikud tegevused ära teha ning tuua lisaraha Eesti keskkonna- ja kliimaeesmärkide täitmiseks.

KIKi elluviidavad projektid jagunevad:

- keskkonnateadlikkuse suurendamiseks mõeldud projektid
- praktiliste tegevuste elluviimiseks suunatud projektid
- tulevikurahastuse võimaluste loomisega seotud projektid

Keskkonnateadlikkuse projektid

Negavatt

2022. aastal korraldasime üheksandat korda 18–30-aastastele noortele mõeldud roheideede konkursi Negavatt ning viiendat aastat 1.–6. klassidele mõeldud videokonkurssi mini Negavatt.

Anname sellega oma panuse noorte ja laste keskkonnateadlikkuse, kaasatuse ja osaluse suurendamiseks ning suuname noorte keskkonnaaktivismi reaalsesse tegudesse, andes neile selleks oskused, kogemused ja võrgustiku.

Negavati konkursile laekus 41 roheideed. Kevadhooajal toimus sisukas töö edasipääsenud meeskonnadega, et nende ideedest reaalsed projektid vormida. Meeskonnad osalesid mitmekülgses koolitusprogrammis ning said tuge ekspertidelt.

Negavati 9. hooaja parimad:

- I koht, 10 000 eurot – Heatsync (andurid ja analüütika spaakeskuste energiatõhustamiseks).
- II koht, 5000 eurot – RoheVaim (juhendid keskkonnasõbralikuks käitumiseks intellektipuudega inimestele).
- III koht, 3000 eurot – BAUN (korduvkasutatavad pandikotid e-kauplusest toidu koju tellimiseks).

Sügisel toimus viiendat aastat mini Negavati videokonkurss, mille käigus ootasime algklassi õpilastelt klippe, kuidas päästa asjadesse uppuvat maakera. Eesmärgiks oli tuua laste tähelepanu ületarbimise ja sellest johtuva üle tootmise probleemile. Kahes vanusekategorias (1.–3. ja 4.–6. klass) saabus konkursile kokku 75 videot. Esikolmikule on auhinnaks vabalt valitud reisielamus mõne muuseumi, looduskeskuse, ettevõtte, elamuspargi külastamiseks või matka korraldamiseks.

Mini Negavati võitjad:

- 1.–3. klassi vanusekategorias: Hageri noortekeskuse 1.–3. klassi noored, kes näitavad eeskuju taaskasutamisel ja isetegemisel.
- 4.–6. klassi vanusekategorias: Sadala kooli 3.–4. klass, kes koorilaulu saatel meisterdasid taaskasutuskasti ja kutsusid kõiki elanikke vähem tarbima.

LIFE programmi teavitus: AwaRaEst

Alates 2020. aastast veame Keskkonnaministeeriumiga projekti „LIFE programmist teadlikkuse suurendamine ja projektitaotluste kvaliteedi parandamine“ (akronüüm AwaRaEst LIFE2).

Soovime projekti tegevustega suurendada **inimeste teadlikkust LIFE programmi võimalustest** ja taotlejate arvu ning aidata parandada taotluste kvaliteeti, et kaasata võimalikult palju välisvahendeid Eesti looduse ja keskkonna hüvanguks.

Selleks:

- Korraldame infopäevi, et tutvustada LIFE programmi võimalusi, anda infot kaasfinantseerimisvõimalustest, aidata leida projektipartnereid ning jagada toetuse saajate kogemusi.
- Korraldame praktilisi õppeseminare, kus eksperdid õpetavad LIFE projektitaotlusi koostama ja projekte juhtima.
- Korraldame õppereise projektikogemuste vahetamiseks nii Eestis kui ka välisriikides. Osaleme keskkonna- ja kliimavaldkonna üritustel, kus jagame huvilistele infot programmi võimalustest.
- Kirjutame artikleid, pressiteateid, infokirju ja sotsiaalmeedia postitusi. Rohegeeniuses ilmuvad kord kuus lood sellest, mida erinevates valdkondades on programmi abiga nii Eestis kui ka välismaal tehtud.
- Haldame uut eestikeelset LIFE kodulehte.

Möödunud aasta kõige põnevamaks sündmuseks võime pidada **LIFE 30. tegutsemisaastale pühendatud „Avatud LIFE projektide päeva“**, kus 10 projekti üle Eesti kutsusid kõiki huvilisi külla, et näidata, mida nad meie looduse ja keskkonna heaks teinud on.

Kui on soov saada nõu ja soovitusi projektiidee kohta, siis Keskkonnaministeeriumis ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis töötavad abivalmid LIFE kontaktisikud, kelle poole võib alati oma idee testimiseks pöörduda.

Saame öelda, et tänu projektile on huvi LIFE programmi vastu kasvanud. Seda näitab nii päringute kui ka infopäevade osavõtjate arv.

Kuigi Eestist esitatud projektide arv pole viimastel aastatel oluliselt tõusnud, siis projekte, kus Eesti osaleb partnerina, on tunduvalt rohkem.

Foto: KIK

Kohalike omavalitsuste töötubade programm

2022. aastal korraldasime koos TalTechi ja Tartu Regiooni Energiaagentuuriga kohalikele omavalitsustele töötubade programmi „Kliimamuutus ja energiauhtimine kohalikus omavalitsuses“.

Töötubade **programmi eesmärk** oli ametnike teadlikkuse ja võimekuse suurendamine kliimamuutustega kaasnevate probleemide ennetamiseks, positiivsete mõjude ja võimaluste ära kasutamiseks ja energiauhtimise rakendamiseks nii kogemuste vahetuse, analüütilise võimekuse parandamise, kogukondade kaasamise hoogustamise kui ühtse tulevikuvaate kujundamise kaudu.

Programm koosnes neljast töötoast, ühest praktikumist ja lõpuseminarist ajavahemikul aprill kuni oktoober. Töötubades arutasime, milline on teadlikkus, väljakutsed ja alusandmete kättesaadavus kliimamuutuste ennetamisel ja nendega kohanemisel. Samuti rääkisime kohalikul tasandil energiamajanduse toimimisest, taastuvenergia kasutuselevõtu võimalustest ja energiasäästumeetmete rakendamisest.

Programmi tulemusena **valmis praktiline digikaust**, mis sisaldab ülevaadet töötubade tegevusest, kasutatud materjalidest, ettekannete salvestustest, tulemustest ja järeldustest. See on leitav aadressilt www.energiatalgud.ee.

Viisime töötubade programmi läbi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi ning Eesti Linnade ja Valdade Liidu korraldatud hanke tulemusel.

Loodusajakirjad

Selleks, et teaduspõhine keskkonnateave leviks võimalikult laia sihtgrupini ning meil oleksid järjepidevad ja sõltumatud allikad, korraldame 2019. aastast Keskkonnaministeeriumi soovil ajakirjade Eesti Loodus ja Eesti Mets väljaandmist riigihangete kaudu.

Möödunud aastal andis ajakirja Eesti Loodus välja MTÜ Loodusajakiri ning ajakirja Eesti Mets Kirjastus Vesuv OÜ.

Aasta lõpus korraldasime Keskkonnaministeeriumiga **uued riigihanked ajakirjade väljaandmiseks järgmiseks kaheks aastaks** võimalusega lepinguid veel kaheks aastaks pikendada. Mõlemas hankes panime suuremat rõhku nii **paberajakirja haaravamaks muutmisele** kui ka **veebiväljaande arendamisele** ning digitellijate hulga suurendamisele.

Hanke tulemusena **jätkab Eesti Looduse väljaandmist MTÜ Loodusajakiri**. Eesti Loodus ilmub edaspidi kuus korda aastas perioodil märts 2023 kuni detsember 2024. Eesti Metsa väljaandja selgub 2023. aasta esimeses pooles.

Ajakirjade kaubamärgid kuuluvad Keskkonnaministeeriumile.

Ukraina laste loodusretked

Möödunud aastal korraldasime koos RMK ja Keskkonnaministeeriumiga Ukraina lastele 80 loodusretke üle Eesti. Juunist detsembrini toimunud matkadel osales kokku ligi kaks tuhat last ja noort.

Matkade käigus tutvustasime Eesti loodust ja selle hoidmist ning toetasime keelekümbluse põhimõtetele tuginedes lihtsama keskkonnamõttealase sõnavara omandamist. Giidide juhendamisel lahendasime loodusega seotud loovülesandeid ja jagasime teadmisi Eesti looduse kohta.

Juunist augustini korraldasime loodusretki Ukrainala lastele üle Eesti, sügisest keskendusime kooligruppidele Tallinnas ja Harjumaal, aga ka Lääne-, Pärnu-, Saare-, Tartu- ja Ida-Virumaal. Matkasid aitasid läbi viia Keskkonnamõtte ja RMK spetsialistid. Harjumaal toimusid matkad

ukrainlasest loodusteabespetsialisti eestvedamisel, teistes maakondades toimusid venekeelsed eriprogrammid.

KIKi nõukogu eraldas 2022. aasta kevadel noorte ja laste kohanemist toetavate loodusmatkade korraldamiseks raha, et katta matkade transpordi, toitlustuse ja korralduse kulud. Saime ka eraettevõtetelt tuge ja abi erinevate toodete ja teenustena.

Praktiliste tegevuste elluviimiseks suunatud projektid

Eesti-Läti meretuulepargi eelarendamise projekt (ELWIND) sai alguse 2020. aasta septembris Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Läti Majandusministeeriumi vahel vastastikuse mõistmise memorandumiga allkirjastamisega. KIK liitus projektiga 2021. aasta aprillist ja on tänaseks võtnud juhtrolli piiriülese projekti praktiliste tegevuste elluviimisel Eestis.

ELWIND on Eesti-Läti ühine projekt, mille eesmärgiks on riikide tasandil Euroopa Liidu rahastuse kaasabil eelarendada 700-1000 MWne meretuulepargi projekt, mis koosneb kahest meretuulepargi alast (üks Eesti ja teine Läti merealal) ja riikidevahelisest elektrienergia ülekandeliinist. Eelarendamine seisneb kõigi vajalike uuringute korraldamises (sh keskkonnamõtjude hindamise ja tehnilised uuringud), mille tulemusena väljastatakse tuulepargi rajamise õigus (Eestis hoonestusluba). Selle võõrandamiseks korraldab riik enam- või valikpakkumise.

2022. aastal avalikustasid Eesti ja Läti kavandatava meretuulepargi projekti **planeeritavate tuuleparkide asukohad**, millele eelnesid mitmed alade eelvaliku uuringud. ELWIND Eesti meretuulepargi ala on kavandatud Saaremaast läände, **Sõrve poolsaarest enam kui 10 kilomeetri kaugusele Eesti territoriaalmerre**.

Vahetult pärast meretuulepargi ala asukoha avalikustamist kohtusime Saaremaa vallaga ning tutvustasime projekti eesmärgi ja järgmisi tegevusi ning arutasime kohaliku kogukonna kaasamist edasistes protsessidesse.

2022. aasta augustis saime Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusametilt (CINEA) vastuse, et ELWIND on üks kolmest Euroopa Ühendamise Rahastu piiriüleste **taastuvenergiaprojektide nimekirja saanud projektist**, mis annab **õiguse taotleda projekti uuringute katteks Euroopa Liidu vahendeid**. Rahastustaotluse esitame 2023. aasta veebruari lõpuks.

Samuti valmis 2022. aastal projekti kodulehekülj ja leppisime projekti meediapartneriga kokku kommunikatsioonitegevused. Lisaks valmistasime ette mitmeid projekti järgmiseid etappe, nende hulgas hoonestusloa taotlusmaterjalid ja keskkonnamõtju hindamise programmi hanke dokumentatsioon.

Foto: KIK

Potentsiaalselt keskkonnaohtlike laevavrakkide riskihindamine Eesti merealal

2021. aasta lõpus sõlmisime Politsei- ja Piirivalveametiga (PPA) koostöölepingu, mille raames aitamellu viia Põhjamaade Keskkonnainvesteeringute Korporatsiooni (NEFCO) rahastatud projekti „Potentsiaalselt ohtlike laevavrakkide keskkonnaohtlikkuse hindamine Eesti merealal“.

Projekti eesmärk on kuni viie **potentsiaalselt reostusohtriku Läänemere laevavraki läbi uurimine ning nende keskkonnaohtlikkuse kaardistamine**. Mitmete laevavrakkide kütusepaakides võib tänaseni olla suurtes kogustes raskekütteõli, mille lekkimine võib põhjustada mastaapse keskkonnakatastroofi. Samuti kaardistatakse kütuse välja pumpamise võimalused ja vrakkide kahjutuks tegemise maksumus.

Projekti avaüritus toimus 26. jaanuaril 2022 Lennusadamas, kus andsime koos PPA-ga ülevaate projektist ja seni riiklikult läbi viidud laevavrakkide ja keskkonnaohu uuringute tule-

mustest. 2022. aastal tegime **rahvusvahelise raamhanke**, mis kahjuks lõppes lepinguta. 2023. aastal on ettevalmistamisel uus rahvusvaheline osadeks jaotatud hange.

KIKi ülesanneteks projektis on korraldada suhtlust projekti rahastaja ja elluviija vahel, tagada projekti nõuetekohane kulg, korraldada riigihange uuringu tegija leidmiseks ja koostada aruandlus.

NEFCO

Altkaevandatud alade kahjude hindamine ja hüvitamine

Keskkonnaministeeriumi tellimusel korraldasime altkavendatud alade varingaukude tüüpprojektide väljatöötamise ja prioriteetsete varingaukude sulgemistööd.

- 2021. aastal alguses viisime läbi hanke suletud põlevkivikaevanduste varingaukude ja -alade **korrastamise analüüsi, tüüpprojektide ja tegevuskava koostamiseks**. Töö tegi inseneribüroo Steiger. Valminud tüüpprojektid võimaldavad riigil praeguseid ja ka tulevikus lisanduvaid varingauke kiirelt ja operatiivselt korrastada.
- 2021. aasta lõpuks valmis teise hanke tulemusena uuring, millega hinnati Ida-Virumaa altkaevandatud aladel **maapinna vajumise tagajärjel hoonetele tekkinud kahjustusi**. Uuringu tegi OÜ Ekif.
- 2022. aastal likvideeris ja korras Aspen Grupp OÜ hanke tulemusena altkaevandatud aladel olevad prioriteetsed varingaugud vastavalt Steigeri inseneribüroo töös toodule. Ida-Virumaa 13 kinnistul **suleti ja korrastati 15 ohtlikku varingauku**.

Järgmiseks valmistame ette kaevandamise tagajärjel **hoonetele tekitatud kahjude hüvitamise põhimõtted**. Soovime tulenevalt muu maailma praktikast ja kahjustuste liigist välja töötada õiglase meetodika, mille alusel riik saaks edaspidi hakata kaevandustegevusega kahjustatud hoonetele tekkinud kahjusid likvideerima või kinnistuomanikele rahaliselt kompenseerima.

Jäakreostusobjektidel otstarbe kaotanud seirekaevude sulgemine

Keskkonnaministeeriumi tellimusel alustasime 2022. aastal projektiga, et likvideerida jääkreostusobjektidel otstarbe kaotanud seirekaevud (76 puurauku) ning üks fosforiidi uuringuteks rajatud puurauk.

Seirepuuraugud on rajatud jääkreostusobjektidele põhjaveeproovide võtmiseks ning objekti korrastamise tulemuslikkuse hindamiseks. Aja jooksul seirepuuraugu konstruktsioon nõrgeneb, puuraugud võsastuvad ja ununevad või neid vigastatakse näiteks metsatöodel. Kahjustatud puuraugud on potentsiaalsed reostuskanalid, mille kaudu võivad ohtlikud ained sattuda põhjavette. Seetõttu tuleb puuraugud nõuetekohaselt sulgeda.

Tööde teostamiseks sõlmisime lepingu Maves OÜ-ga, kes jõudis 2022. aastal korrastada pooled puuraugud. Tööd saavad valmis 2023. aasta esimeses kvartalis.

Maapinna stabiilsuse hinnang Ubja altkaevandatud alal

Projekti eesmärgiks on teha uuring Lääne-Virumaal Rakvere vallas Ubja põlevkivikaevanduse alal kaevanduskäikude püsivuse ja maapinna stabiilsuse hindamiseks.

Ubja põlevkivikaevanduses alustati allmaakaevandusega tööd 1926. Tänapäevaks on piirkonnas toimunud mitmeid maapinnani ulatuvaid varinguid. Nii õhukest pinnasekihti kaeveõõnte kohal kui Ubjas mujal Eestis põlevkivikaevanduste kohal ei ole. Seega on oht varinguteks suur. Ala asub suuresti majandataval põllumaal.

Tellisime Ubja põlevkivi kaevandusalal kaevanduskäikude püsivuse ja maapinna stabiilsuse hindamiseks uuringu, et **selgitada välja enamohtlike alade korrastamise vajadus enne va-**

ringute teket. Uuringu tegemiseks sõlmisime möödunud aastal lepingu Eesti Keskkonna-uuringute Keskusega. Tulemused selguvad 2023. aasta esimeses kvartalis.

KIK viib projekti ellu Keskkonnaministeeriumi tellimusel.

Tehnilise lahenduse väljatöötamine Võru naftabaasi jääkreostuse likvideerimiseks

Projekti eesmärk on leida keskkonnakaitseliselt ja majanduslikult kõige mõistlikum lahendus ohtlike ainete likvideerimiseks ja edasikandumise riski maandamiseks Võru endise naftabaasi territooriumil.

Võru naftabaasi kinnistu reostus pärineb nõukogudeaegsest naftasaaduste hoiustamise ning ümberlaadimisega kaasnenud töökultuurist, leketest, ülelaadimistest ning objekti hülgamisest. Jääkreostust on küll juba eelnevalt väheses ulatuses likvideeritud, kuid väga suures osas on kinnistul veel vedeljääke ja reostunud pinnast, mis on ohuks ümbritsevale keskkonnale ja võib potentsiaalselt ohustada Kubija järve.

Korraldasime 2022. aastal **hanke Võru endise naftabaasi kinnistul ohutustamistööde eel-**

projekti koostamiseks. Töövõtulepingu sõlmisime Kobras OÜ-ga, kelle ülesandeks on koostada eelprojekt, mis peab kajastama reostunud pinnase ohutustamise tehnilist lahendust ilma pinnase suure väljaveota.

Töö valmib 2023. aasta esimeses kvartalis. Viime projekti ellu Keskkonnaministeeriumi tellimusel.

Kukruse aherainemäe pinnase temperatuuri püsiandurite soetamine ja järelseire

Kukruse aherainemäe järelseire eesmärgiks on jälgida mäe keskkonnaseisundit ja võimalikke muutusi. Aherainemäe süttimisohu ennetamiseks või aegsaks tuvastamiseks on vaja teha termoseiret, mille jaoks tuleb soetada ja paigaldada viis pinnase temperatuuri püsiandurit.

Kukruse aherainemägi asub Kohtla vallas riigimaal ning sinna on viiekümnenendatel ja kuuekümnenendatel aastatel ladestatud suur kogus kaevandamisjäätmek. Mägi on kahel korral pikema perioodi vältel põlenud. See omakorda on ohtlike ainete tekkimise peamiseks põhjuseks, kuna vingugaasi olemasolu viitab mäe sees toimuvale jätkuvalle põlemisprotsessile või poolkoksumisele. Kukruse mäkke on ladestatud umbes 1,3 miljonit tonni põlevkivi rikastamisjääke.

KIKi ülesandeks on projektis Keskkonnaministeeriumi tellimusel **korraldada püsiandurite soetamine ja järelseire**. Tööd teeb hanke tulemusena Eesti Keskkonnauuringute Keskus. Andurid paigaldati mäkke 2022. aasta suvel. Seirearuanne valmib 2023. aasta alguses.

Seire tehakse vastavalt 2021. aastal Eesti Keskkonnauuringute Keskuse poolt koostatud eksperthinnangule "A-kategooria Kukruse põlenud aherainepuistangu kaevandamisjäätmehoidla klassifitseerimise täpsustamiseks ajavahemikul 2014–2020 tehtud uuringute põhjal".

Tulevikurahastuse võimaluste loomisega seotud projektid

Rohetehnoloogia iduettevõtete arendusteenused

KIKil ja Keskkonnaministeeriumil on käivitamisel taaste- ja vastupidavusraha uude toetusseem rohetehnoloogia iduettevõtetele. See koosneb nii arengukiirendite programmist viies fookusvaldkonnas kui ka iduettevõtetele mõeldud taotlusvoorst toetamiseks prototüüpide arendamist ja tehnoloogiate katsetamist.

2023. aastast kuni 2026. aastani viiakse **Eestis läbi viis erinevat arengukiirendit**, mis on suunatud erinevatele fookusvaldkondadele ning mis aitavad iduettevõtetel arendada rohetehnoloogia lahendusi alates ideekorjest kuni investorküpsse iduettevõteteni. Kiirendid hõlmavad materjaliteaduse, ressursside väärindamise, kemikaalide kasutuse vähendamise, energeetika ja liikuvuse teemasid.

Kiirendite puhul on üldjuhul tegu mitu kuud kestva arenguprogrammiga, kus kiirendi läbiviija aitab iduettevõtteid toote või teenuse tehnoloogilisel arendamisel ja koolitab neid ettevõttealastel teemadel, samuti aidatakse kaardistada võimalikke rahastusallikaid ja lihvitakse raha kaasamiseks vajalikke oskusi. Kiirendites lähenetakse iduettevõtete arenguvajadustele võimalikult personaalselt ja olulist rolli mängivad eksperdid, kes jagavad praktilisi nõuandeid ning toetavad teekonnal. Üheks oluliseks kiirendi väärtuseks on võrgustik.

KIK teeb hanked, et leida viie arengukiirendi korraldajad. Esimene hange toimus 2022. aasta lõpus. Iduettevõtetele suunatud taotlusvoor on plaanis avada 2023. aasta teises pooles.

Rohetehnoloogiate arendusprogrammide raames on loodud töörühm, kuhu kuuluvad lisaks KIKi esindajatele erinevate ministeeriumide esindajad ning muud iduettevõtlust edendavad asutused. Töörühma eesmärk on anda sisendit kiirendite hangete kui ka avatud vooru kujundamiseks.

Fotod: KIK

LIFE BuildEST ehk vabatahtlik süsiniku korvamise piloot

2022. aasta märtsis asus KIK ellu viima vabatahtliku süsiniku korvamise töopaketti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) koordineeritavas projektis LIFE IP BuildEST ehk renoveerimismaraton.

Selle käigus uuendatakse ja viiakse ellu Eesti hoonete rekonstrueerimise pikaajalise strateegia eesmärgid ning tegeletakse rohepöördega hoonete energiatõhususe ja kliimakindluse vaates.

LIFE BuildEst projekti raames **mudeldatakse mitmeluhoonete energiatõhususe meetmeid süsiniku vabatahtliku korvamise võtmes.**

Projektiplaani kohaselt saavad kontseptsioon, sh **meetme regulatiivsed eeltingimused ning vajalikud meetodid valmis 2023. aasta lõpuks** ning 2024. aasta algusest alustatakse katseprojektiga. Koostöö toimub ka kohalike omavalitsustega – Tartu ja Võru linnaga, kellega on plaanis näidisprojektid välja arendada.

2022. aastal toimusid erinevad kohtumised ja arutelud partneritega ning erinevate hoonetüüpide renoveerimise eeldusena vähendatava CO₂ muudeldamine koos TalTechiga. Tegevusest selgub, milline saab olema renoveerimise tulemusena vä-

hendatud CO₂ ühikuhind ja eelistused hoonete funktsionaalsusele ning seostele olemasolevate rahastutega. See omakorda määrab, millist lähenemist saaks ehitiste puhul rakendada – kas sobib täielikult vabatahtlik CO₂ vähendamise fondipõhine lähenemine või peaks kaaluma kohustuslike energianõuete põhist skeemi, kui suur peaks olema riigi ja ettevõtjate panus jms.

KIKi roll on töötada koos MKMi ja TalTechiga 2023. aasta lõpuks välja kontseptsioon süsiniku vabatahtlikuks korvamiseks hoonete valdkonnas. Kaasatud on ka Keskkonnaministeerium.

Projekti rahastab Euroopa Kliima-, Infrastruktuuri- ja Keskkonnaagentuur (CINEA) LIFE IP (Integrated Projects) programmi kaudu.

KIK

RISKIJUHTIMINE

16 RAHA, ÕIGUSKAITSE
JA TUGI
INSTITUTSIOONID

17 ÜLEMAINE KOOSTÖÖ
TEENAMISE
SAATAMISEKS

12 VASTUTUSTUNDLIK
TARISEMINE JA TOOTMINE

Foto: KIKi töötaja Tõnn Tuvikene

Riskijuhtimine, kontroll ja pettuste ennetamine

Kontrolli toetuse kasutamise üle aitab tagada toetuse nõuetekohase ja eesmärgipärase kasutamise. Toetuste suunamisel on oluline hoida ära selle ekslik või tahtlik väärkasutus, sh pettused juba enne nende toimepanekut. Väärkasutuse ennetamine on tõhusam kui tagajärgedega tegelemine.

Selleks rakendame:

- **hangete eelkontrolli**, sh nõustamine, mis võimaldab toetuse saajatel teha hankedokumentides parandused enne, kui rikkumised realiseeruvad ja omandavad finantsmõju;
- **hangete järelkontrolli** juba sõlmitud hankelepingutele ning seda kahetasandilisena, millest esimese teostab projektikoordinaator ja teise järelevalvespetsialist.

Hankemenetlust kontrollime reeglina enne väljamakseid, et võimalik finantskahju oleks minimaalne.

KIKi kontroll toetuse saaja üle on kolmeastmeline (kolm kaitseliini):

1. **Projektikoordinaatorid** nõustavad toetuse saajaid, kontrollivad kõiki projektide väljamakseid ja hankeid ning vajadusel projekte kohapeal.
2. **Järelevalvespetsialistid** kontrollivad riskipõhiselt eelkõige kõrgema riskiga projekte ning lisaks teevad juhuvalimi põhjal pistelist kontrolli.
3. **Siseaudit** annab juhtkonnale ja nõukogule sõltumatu hinnangu kontrollisüsteemi piisavuse kohta.

Kuigi tervikuna on toetuste kasutus igati eesmärgipärane ning nõuded järgitud, siis aeg-ajalt tuleb ette ka nõuete vastu eksimist. Toetuste rakendamisel rikutakse jätkuvalt kõige sagedamini hangete läbiviimise reegleid, sh hankelepingute muutmisel, samuti on eksimusi lepingutingimuste järgimisel.

2022. aastal:

- Jätkasime juhtimis- ja kontrollisüsteemi riskide hindamist.
- Hindasime KIKi rakenduslike- ja partnerlusprojektide riske.
- Täiendavalt leppisime kokku maandamistegevused kriitiliste tööülesannete katmiseks, et tagada kõigi oluliste protsesside ja ülesannete järjepidevus.
- Hindasime valdkondade kaupa võimalikke pettuste riske.
- Hindasime koos PRIAga Erametsakeskuse riske meetmetes, mis ühendati KIKiga alates 2023. aastast.

Juhtimis- ja kontrollisüsteemi audit

Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna poolt läbi viidud auditi **“KIKi kui rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemi tõhusus”** (JKS) tulemusena audiitorid järeldasid, et KIKi kui Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 prioriteetsete suundade „Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus 2”, „Energiaühendus 3”, „Veekaitse 4”, „Roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamine 5” ja „Jätkusuutlik transport 6” rakendusüksuse JKS toimib osaliselt, mistõttu on olulised parandused vajalikud (III kategooria). Auditi lõpparuandes tehti mitmeid tähelepanekuid ja soovitusi KIKile.

Tähelepanekud ja soovitusel on ellu viidud: kokkulepitud kontrollivalimid on tähtaegselt läbi töötatud ning korraldusasutuse poolt kontrollitud. Täiendav kontrollivalim 2022. aasta hange- ja hankelepingute muudatuste korrektsuse

hindamiseks on tähtaegselt läbi töötatud. Hetkel käib töö tuvastatud rikkumiste menetlemisega (päringud, ärakuulamised, tagasinõuded). Toimunud on töötajate täiendav juhendamine hankeriskide ennetamiseks ja koolitus hangete kontroll-lehtede täitmisest.

Korraldusasutuse 30. detsembril 2022 kontrolli-aruandes sedastatakse, et KIKi hangete **kontrollisüsteem üldiselt toimib, ühetüübilisi puudusi esines kitsas valdkonnas (hankelepingute korrektne täitmine, eeskätt kindlustuste ja tagatiste kohalt)**. 2023. aastal jätkuvad tegevused korraldusasutuse soovitude elluviimisega, tagamaks JKSi hea toimivus.

Sise- ja välisauditid

2022. aastal olid riskipõhisest tööplaanist lähtuvalt sise- ja välisauditi kindlustandvate töödega kaetud järgmised valdkonnad:

- struktuuritoetused
- keskkonnaprogramm
- RRF (taaste- ja vastupidavusrahastu, Euroopa komisjoni audiitorid)
- EAFRD meetmete rakendamise valmisoleku vastavusaudit (PRIA siseauditi osakond)
- IT (ISO 27001 juurutamine, sisse ostetud siseaudit)
- raamatupidamisarvestus
- tulenevalt korruptsioonivastase seaduse nõuetest KIKi juht- ja kontrollorganite liikmete ja töötajate ärihuvide kontroll.

Struktuuritoetuse projektiauditeid ning juhtimis- ja kontrollisüsteemi (JKS) auditeid teostab auditeeriv asutus (Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond), kes valib auditeeritavad projektid välja statistiliste meetoditega. 2022. aasta kohta viidi läbi kolm projektiauditit, mille auditeeritud kulud ulatusid 2,2 miljoni euroni. Projektiauditite käigus mitteabikõlblikke kulusid ei tuvastatud.

Viie aasta keskmine veamäär (projektiauditite ja JKS auditi käigus tuvastatud abikõlbmatute kulude osakaal) moodustab 0,92% auditeeritud kogukuludest, mis on üldiselt aktsepteeritud piirmäärast (2%) madalam.

Kindlustandvate ja nõuandvate tööde tulemustele tuginedes on siseauditil veendumus, et **KIKi juhtimis- ja kontrollisüsteemid tervikuna olulises osas toimivad, kuid neis on puudusi, mis vajavad parandamist.** 2023. aastal jätkub struktuuritoetuste projektides hankekontrolli tõhustamine, eesmärgiga tagada rikkumiste tuvastamine enne toetuste väljamakset. Jätakuvalt vajavad olulist tähelepanu piiravad kvalifitseerimistingimused toetuste saajate hangetes, hankelepingute muudatuste ning lepingutingimustes ette nähtud tagatiste ja kindlustuste vastavuse kontroll, riigiabiireeglite täitmise kontroll ja kontrollijälje parandamine.

Õigusvaidlused

Õigusvaidlused moodustavad kõigi finantseeritud projektide koguarvust ja mahust jätkuvalt väga väikese osa.

KIKi hinnangul ei oma õigusasjad suurt mõju aruandes esitatud näitajatele. Kui kohtuvaidlustest järeldeb, et toetuse saajal on õigus toetust saada, siis rahastatakse asjaomaseid projekte toetuste eelarvetest ning õigusabikulud on ette nähtud KIKi tegevuskulude eelarves. Vajadusel on võimalik teha ettepanek kulude katmiseks vabariigi valitsuse reservist.

2022. aastal ei kaotanud KIK ühtegi kohtuvaidlust.

Pooleliolevad kohtuvaidlused:

- KIK tegi struktuurivahenditest rahastatavas **RMK** looduskaitse TORT-is (toetus riigi tegevuseks) kaks tagasinõude otsust põhjusel, et hankes oli seatud maaparandusalal tegutsevate ettevõtjate registri (MATER) registreeringu nõue. Hiljem rakendama hakatud riigihangete seaduse tõlgenduse kohaselt ei loetud seda vastavalt Rahandusministeeriumi seisukohale enam õiguspäraseks. RMK on mõlemad otsused halduskohtus vaidlustanud, kohtuasjad liideti. Esimese astme kohus rahuldab kaebuse, millele RMK esitas apellatsioonkaebuse ja KIK vastuapellatsiooni. Teine aste tühistas esimese astme otsuse. Menetlus jätkub riigikohtus.
- KIK tegi struktuurivahenditest rahastatavas projektis 3. märtsil 2022 **Tallinna linnale** tagasinõude, millega vähendati projekti toetust 437 000 euro võrra. Toetuse saaja vaidlustas otsuse halduskohtus. Vaidlustatud otsus tugineb Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna projektauditi lõpparuande soovitusel ja tähelepanekutele.
- **OÜ Renwol Grupp** vaidlustas halduskohtus KIKi 11. veebruari 2022 otsuse, millega jäeti kaebaja projekti "Vanaõlide ümbertöötlemine" taotlus rahuldamata.
- **Väikese Väina Loodushoid MTÜ** vaidlustas halduskohtus KIKi juhatuse 19. mai 2022 finantskorrektsiooni otsuse, millega vähendati projekti toetust 8855 euro võrra. Vaidlustatud otsus tugineb auditeeriva asutuse poolt KIKi 2021 JKS auditi lõpparuandes esitatud soovitusel ja tähelepanekutele.
- **Võru Vesi AS** vaidlustas halduskohtus KIKi juhatuse 18. mai 2022 finantskorrektsiooni otsuse, millega vähendati projekti toetust 30 123 euro võrra. Vaidlustatud otsus tugineb auditeeriva asutuse poolt KIKi 2021 JKS auditi lõpparuandes esitatud soovitusel ja tähelepanekutele.
- **Torm Metall OÜ** vaidlustas halduskohtus KIKi juhatuse 29. märtsi 2022 finantskorrektsiooni otsuse, millega vähendati projekti toetust 14 119 euro võrra.

KIK

ORGANISATSIOON

Foto: KIK

Juhtimine

Nõukogu

KIKi kõrgeim juhtimisorgan on nõukogu, kes kavandab sihtasutuse tegevust, korraldab juhtimist ja teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle.

Nõukogus on üheksa liiget, kellest neli nimetab Riigikogu oma otsusega keskkonnakomisjoni ettepanekul ja neli liiget määrab keskkonnaminister, kellest üks määratakse rahandusministri ettepanekul. Keskkonnaminister on sihtasutuse nõukogu liige oma ametikoha järgi.

2022. aastal juhtisid KIKi nõukogu tööd keskkonnaminister Erki Savisaar, seejärel keskkonnaministri asendajana maaeluminister Urmas Kruuse ja seoses keskkonnaministri vahetusega uus keskkonnaminister Madis Kallas. Nõukogu liikmed olid 2022. aasta lõpu seisuga Andrus Umboja, Rait Pihelgas, Valeri Korb, Kalvi Kõva, Merike Saks, Kaido Höövelson, Erkki Keldo ja Üllar Saaremäe.

KIKi nõukogu pidas 2022. aastal seitse koosolekut. Üks kirjalik otsustamine toimus füüsilist koosolekut kokku kutsumata.

- **25. jaanuar:** 2021. aasta tegevuseesmärkide täitmise hindamine, krediidipoliitika ja krediidikomitee reglemendi muudatuse kinnitamine, keskkonnaprogrammi 2022. aasta põhiprogrammi taotlusvoorude avamine ning vooru tingimuste täpsustamine.
- **14. märts:** 2021. aasta tegevuseesmärkide täitmise hindamine, KIKi juhtimis- ja kontrollisüsteemide auditi aruande tutvustus.
- **26. aprill:** 2021. aasta majandusaasta aruande kinnitamine, GreenEST Summit MTÜ liikmeks astumine, otsustati toetada rahaliselt Ukraina laste ja noorte metsakümlust Eestis.
- **17. juuni:** nõukogu esimehe valimine, keskkonnaprogrammi 2022. aasta taotlusvoorude otsuste kinnitamine ning avatavate taotlusvoorude tingimuste täpsustamine vastavalt Keskkonnaministeeriumi ettepanekutele ja keskkonnaprogrammi otsuste eelnõudele.
- **24. august:** nõukogu esimehe valimine, ülevaade KIKi ja Erametsakeskuse ühinemisest.
- **13. september:** keskkonnaprogrammi kiireloomulise projektitaotluse rahastamine.

- **10.-16. november:** nõukogu kirjalik otsustusmenetlus koosolekut kokku kutsumata. Otsustati kiita heaks KIKi ja Erametsakeskus ühinemisleping.
- **6. detsember:** konkursi Negavatt 2023. aasta eelarve heakskiitmine, 2023 tegevuseesmärkide ja eelarve kinnitamine, KIKi struktuuri muudatuse kinnitamine, nõukogu töökorra täpsustused, auditikomitee liikmete asendamine, keskkonnaprogrammi korraldus alates 2023. aastast, keskkonnaprogrammi kaasrahastamise, looduskaitse ja ringmajanduse programmi 2022 II vooru rahastusotsuste tegemine.

Lisaks olid koosolekutel arutlusel keskkonnaprogrammi laekunud kiireloomulised taotlused, kaasrahastused, projektide muudatusettepanekud, rahastamisotsused ning keskkonnaprogrammi avatavate taotlusvoorude tingimuste täpsustamised.

Auditikomitee

KIKi auditikomitee koosneb kolmest liikmest. Auditikomitee ülesanne on nõukogu nõustamine raamatupidamise, audiitorkontrolli, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve, eelarve koostamise ja majandusaasta aruande kinnitamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas. Auditikomitee juhib siseauditi funktsiooni tööd.

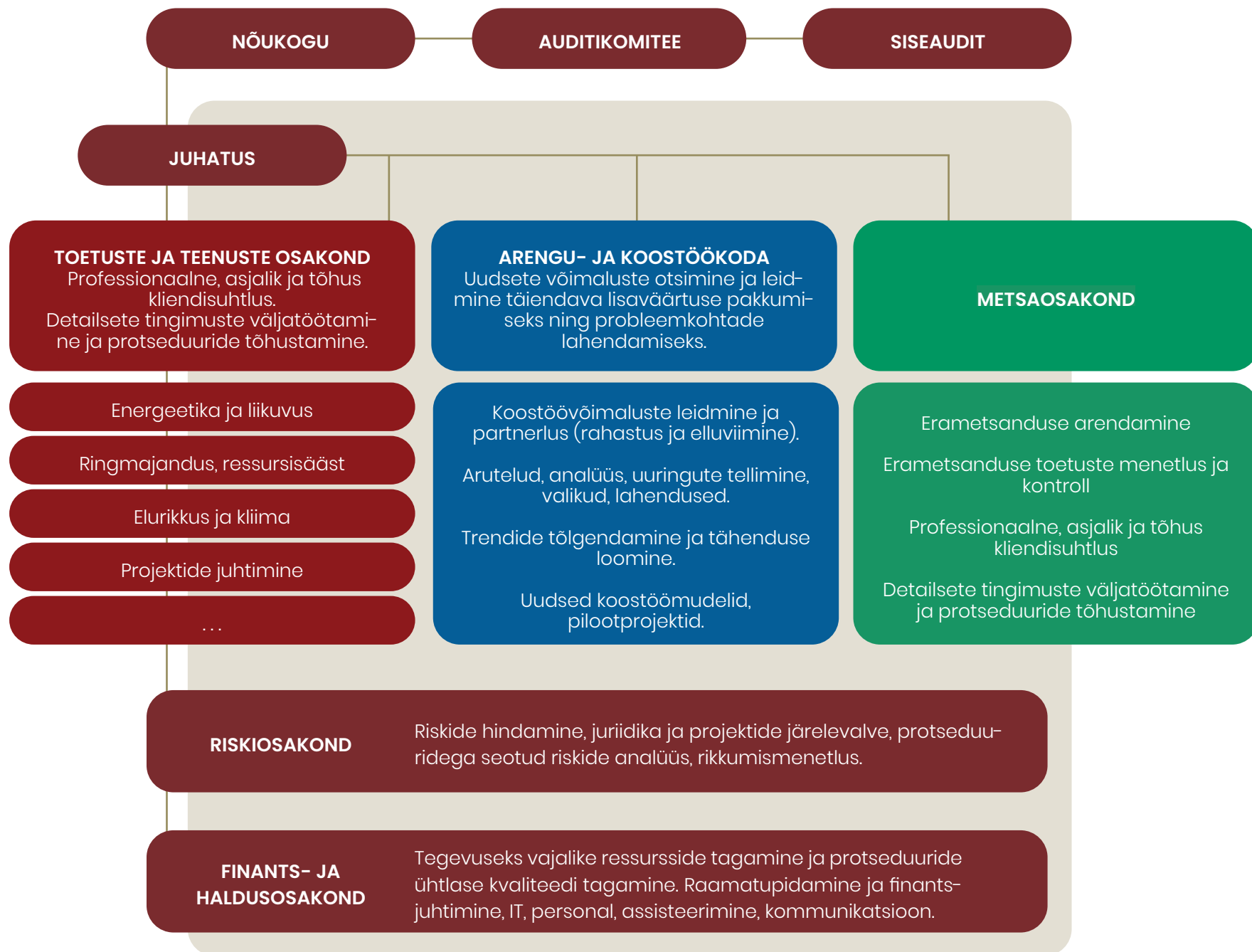
2022. aasta lõpu seisuga kuulusid KIKi auditikomiteesse Heli Jalakas (esimees), Kaido Höövelson ja Erkki Keldo.

Juhatus

KIKi juhatuse ülesanne on sihtasutust juhtida ja esindada, juhatus on üheliikmeline. KIKi juhatuse liige ehk juhataja on **Andrus Treier**.

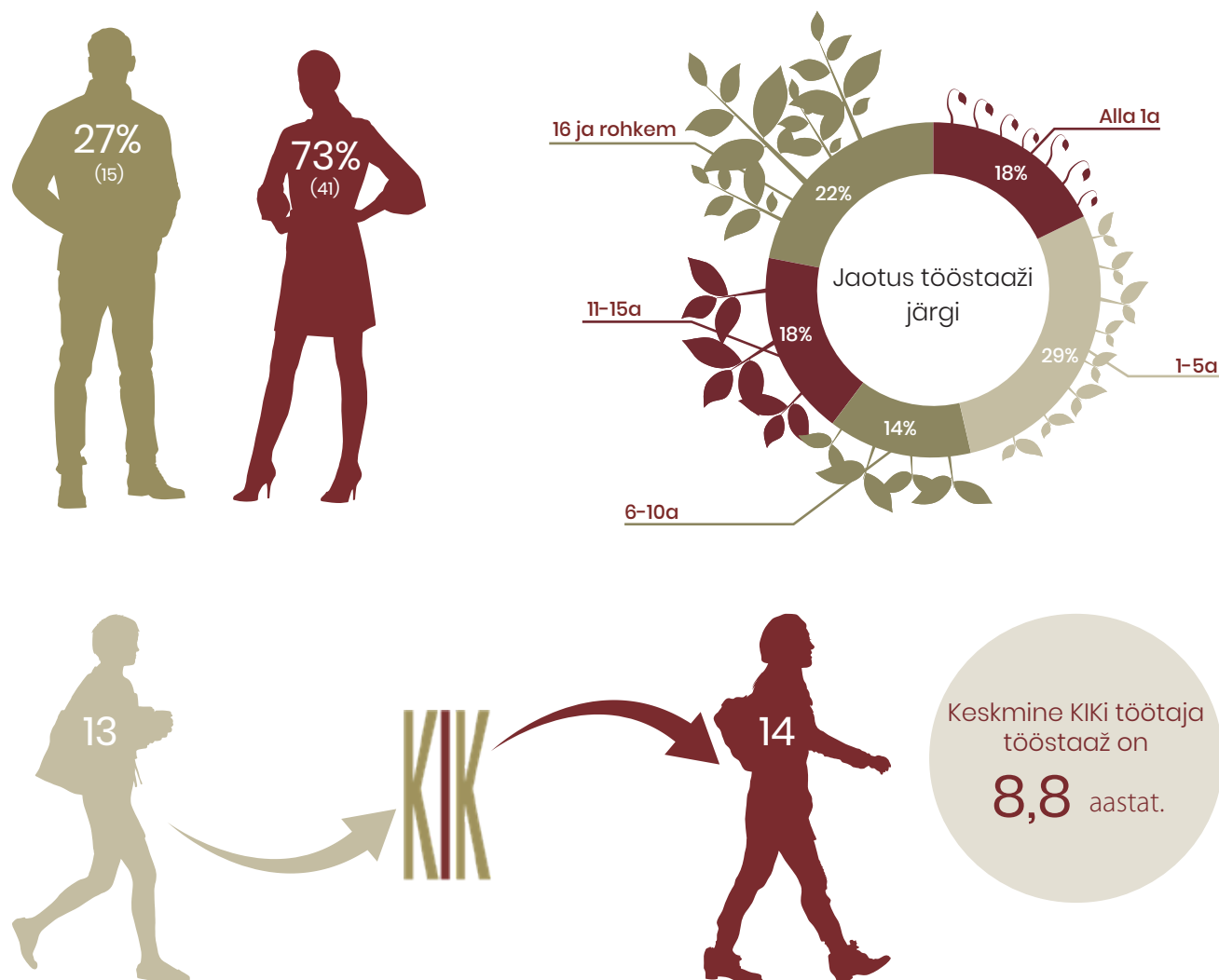

Foto: KIKi töötaja Andres Orula

Meeskond

2022. aasta lõpu seisuga töötas KIKis 56 inimest (aasta keskmine töötajate arv 56,8) ning töötajate keskmine vanus on 43,5 aastat. Koos lapsehoolduspuhkusel olevate töötajatega elas aasta lõpu seisuga 21 KIKi töötajat Tallinnas, 18 Harjumaal ning 24 väljaspool Tallinna ja Harjumaad.

2022. aastal lahkus töölt neliteist ning tööle asus kolmteist uut inimest. Lisaks jäid kolm kolleegi vanemapuhkusele ja kolm tuli lapsehoolduspuhkuselt tagasi. Hetkel kasvatavad seitse meie kolleegi kodus väikeseid lapsi.

Töötajate areng

KIKi töötajate arengut toetavate tegevuste eesmärgiks on tagada nii lühi- kui pikaajalises plaanis organisatsiooni eesmärkide saavutamiseks vajaliku kompetentsi kasv ning töötajate poolt KIKi põhiväärtuste kandmine.

Sealhulgas on fookuses:

- järjepidev arengu toetamine, et tagada töötajate edu ja motivatsioon oma tööülesannete täitmisel;
- töötajate valmisoleku suurendamine, et tulla toime muutustega pidevalt arenevas keskkonnas ja KIKi rollis;
- sisemise järelkasvu tagamine töötajate kompetentsi laiendamisega, mis võimaldab töötajatel areneda.

Selleks, et tagada pädevad ning sobiva väljaõppega töötajad, püüame luua mitmekülgseid koolitusvõimalusi, **võimaldades asutusesiseid ja -väliseid koolitusi**. Töötaja koolitamisel lähtume individuaalsetest arengueesmärkidest ning ülesannetest organisatsioonis. Hindame töötajate initsiatiivi koolitusvajaduse selgitamisel ja koolituste leidmisel.

Aasta alguses toimunud **arenguvestlusel** seadsime isiklikud eesmärgid, vahevestlustel vaatasime need taas üle. Nii fikseerisime iga töötaja, aga ka kogu kollektiivi arenguvajadused ja **kinnitasime asutuse koolituskava**, mille alusel toetasime aasta jooksul töötajate kompetentsi kasvu.

Möödunud aastal osalesid meie toetustega tegelevad töötajad muu hulgas mitmel riigihangete- ja riigiabiteemalisel koolitusel. Paremaks klientide teenindamiseks toimus proaktiivse kliendinõustamise koolitus. Andmeanalüüsi, IT, kommunikatsiooni või personaliga tegelevad

töötajad said täiendada oma teadmisi vastavatel enda valdkonna koolitustel. Keskastmejuhid arendasid ennast spetsialistist juhiks ning tunnustava juhtimise koolitusprogrammis. Juhtkond võttis osa mitmest tippjuhtidele mõeldud konverentsidest.

Foto: KIK

Sisekoolitustena toimusid riskiseminar, huvide konflikti ennetamise ja andmekaitse koolitus. Selleks, et hoida ja kasvatada oma töötajates keskkonna- ja kliimavaldkonna ekspertsust, jätkasime 2021. aastal algatatud **sisemise arengusarjaga „Ekspert eetris“**, kus on esinejad eelkõige väljastpoolt organisatsiooni, kes oma valdkonda avavad ja arengusuundi tutvustavad. 2022. aastal olid teemadeks elurikkus, kliima, energeetika ja liikuvus ning jätkusuutlikkus.

Lisaks tööalasele arengule on tähtis töötajate vaimne ja füüsiline tervis. Selleks viisime kahel korral läbi **„Inspiratsioonihommikud“**, kus töötajad said teadmisi oskusliku puhkamise ning suhete hoidmise teemal.

Septembris saime toetust Nordeni avaliku halduse mobiilsusprogrammist, et edendada **õppekäikude abil rahvusvahelist partnerlust ning suurendada oma töötajate teadlikkust**. Septembris ja detsembris toimusid õppekäigud Rootsi ja Taani. Kolmas õppekäik toimub märtsis 2023. Samuti toimus kaks õppekäiku LIFE programmi abil Itaaliasse ja Taani ning üks Euroopa Majanduspiirkonna toel Norrasse.

Lisaks toetame arengut uute tööülesannete täitmise, projektides/töögrupidest osalemise, töövarjuks olemise jms kaudu. Üks viis ennast arendada on olla ka **mentor uuele kolleegile**.

2022. aastal ühinesime **riigitöötaja iseteenindusportaaliga**, mille kaudu hallatatakse riigitöötajate töösuhteid puudutavaid andmeid nagu töölepingud, puhkused, koolitused, lähetsused, majanduskulud jne. Keskkond võeti KIKi töötajate poolt hästi vastu, kuna on lihtne ja loogiline.

Kindlasti on üks ühtse toimiva meeskonna alustala sisekommunikatsioon ning töötajate õigeaegne informeerimine **nõukogu** ja **juhtkonna otsustest ning muudest asutuse arengutest**. Seda teeme nii siseveebis Pesa, osakondade koosolekutel kui ka üldkoosolekutel. Möödunud aastal saime kokku **neljal üldkoosolekul**, et tutvustada organisatsiooni eesmärkide täitmist, osakondades töölaual olevaid tegemisi, IT-turvalisuse teemasid jms.

Sügisel tutvustasime töötajatele Sustinere abiga loodud **KIKi vastutustundliku** organisatsiooni strateegilist raamistikku, ühiste arutelude käigus sai töötubades kokku lepitud edasised sammud. Lisaks toimus mitmesuguseid teemaatilisi arutelusid töötavade ja protseduuride täiendamiseks ning ühtsete arusaamade ja lähenemiste kujundamiseks.

Ühisüritused

Eelmise aasta ühisüritusi planeerides otsustasime sinna kaasata ka Erametsakeskuse töötajaid, et omavahel tutvavaks saada ning ühinemiseks head meeleolu luua. **KIKi 22. sünnipäeva tähistasimegi maikuus koos talgupäevaga**, kus puhastasime Pärnus jõe kaldaid prügist.

Augustikuus said KIKi töötajad kokku **suveseminaril** Viljandimaal, kui uudistasime erinevate meeskonnatöö harjutuste abil Viljandi ja Viljandimaa vaatamisväärsusi. Aasta lõpetasime **Erametsakeskuse ja KIKi ühise jõulupeoga**, kus tunnustasime ja jagasime kolleegipreemiaid mõlema asutuse töötajatele.

Lisaks toimusid aasta jooksul **osakondade meeskonnapäevad**, kus tavapäraselt tutvume KIKi toetatud objektidega, veedame aega looduses, aga ka käsitleme mõnda tiimi jaoks olulist päevakajalist teemat. Samuti ei jäänud aasta jooksul unarusse ametialased tähtpäevad nagu näiteks projektijuhtide, raamatupidajate või naistepäev.

Töokeskkond

Kuigi 2022. aastal koroonaviirusega seotud piiranguid enam polnud, jätkas suur osa töötajatest **kaugtöö tegemise võimalust**. Selleks, et kolleegid võõraks ei jääks, saime füüsiliselt kokku üldkoosolekutel ja ühisüritustel.

Möödunud aastal avasime **Rakvere riigimajas** uue kontoripinna Lääne-Virumaa töötajatele nende omal soovil.

Valisime uue **töökeskonna voliniku**, kelleks sai projektijuht Aivi. Kevadel viisime Tallinna kontoris läbi tuleohutuse koolituse ja evakuaatsiooniõppuse.

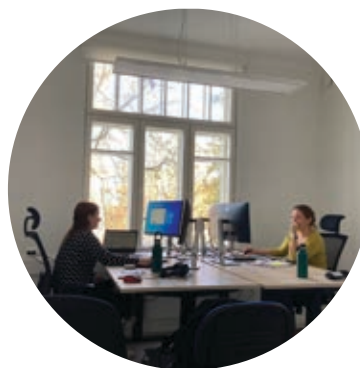
Hooliva tööandjana oleme loonud võimaluse töötajatele **pöörduda psühholoogi poole**, et vajadusel rääkida oma muredest professionaalse nõustajaga ja saada tuge enne, kui probleemid üle pea kasvavad. Tegemist on nõustamisteenusega, mis on tööandja jaoks anonüümne, st teenust kasutanud töötaja nimi ning visiidil jagatud info jääb töötaja ja nõustaja vahele. See teenus lubab meil kasutada "Võõras sõber" märgist oma töökuulutustes, kodulehel ja mujal.

Pikendasime **Kaugtöö tegija märgist** järgmiseks kolmeks aastaks. See näitab, et organisatsioon soosib paindlikke tööviise ja on sellega eeskujuks ka teistele. Märgis on hetkel välja antud Eestis 195 organisatsioonile.

Aktiivses kasutuses on **sporditoetus** ning Tallinna kontori **tervisetuba**, kus saab ennast massaažitoolis või võimlemisega turgutada. KIK paneb igal aastal töötajate enda algatusel välja ka tiimi **Tradehouse tervisejooksu ja -kõnni sarja**.

Meie inimeste jaoks on **vastutustundlik ning loodussõbralik käitumine iseenesest mõistav ning oleme rohelist mõtteviisi viljelenud aastaid**. Seetõttu on jala, jalgrattaga või ühistranspordiga tööl käimine igapäevased. KIKil on Tallinna kontoris olemas jalgratas, millega on võimalik kiiresti ja mugavalt sõita päeva jooksul linnas toimuvatele kohtumistele. Ühisüritustele sõidame võimalusel ühiste bussidega ning lähetusse minnes on alati esimene valik ühis-transport.

Prügi sorteerimine nii kodus kui ka kontoris on tavapärane harjumus. Lõunasöögi kaasa ostmiseks saab kasutada Ringo või Ringkarbi karpe. Ühisüritustel me **ühekordseid nõusid ei kasuta** ning vajadusel on alati igal töötajal kaasas oma toidunõud. Samuti on KIKi **asjaajamine paberivaba**. Toetuste taotlemine ja projektide menetlemine käib andmesüsteemis KIKAS ja e-toetus, dokumendihaldussüsteemis. Samuti kasutame e-arveid.

Infotehnoloogia

**Kindlasti üks olulisemaid samme 2022. aastal infotehnoloogia valdkonnas oli KIKis ISO 27001 info-
turbe juhtimise standardi juurutamine.**

Selle kasutuselevõtu peamine põhjus oli Eesti avaliku sektori asutuste turbestandardi muutus. Oli võimalus kasutada uut Eesti infoturbestandardit, aga seoses Erametsakeskusega ühine-
misega alates 1. jaanuarist 2023 tulenevad ISO 27001 akrediteeringu nõuded PRIA-lt, mistõttu on mõistlik üle minna ISO standardile.

Tänapäevaks on ISO juurutuse siseaudit edukalt läbitud ja kõik **infoturbekorrad, riskitabelid, varade registrid ja juhendid uuendatud** vastavalt ISO 27001 nõuetele. 2023. aastal on plaanis ISO sertifikaadi taotlemine.

Juuni alguses valmis **uus koduleht**, mis on värskendatud disaini, sisu, funktsionaalsuse ja tehniliselt uuel turvalisel Drupal 9 platvormil. Valmis ka **ELWINDi projekti koduleht**.

Keskonnaprogrammi taotluste vastuvõtmiseks ja hilisemaks projektide menetlemiseks võtsime kasutusele Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) hallatava **keskse e-toetuste keskkonna**, mis oli meil kasutusel juba varasemalt välisvahendite puhul. Varasem keskkonnaprogrammi

KIKase infosüsteem jääb avatuks kuni sealsete projektide lõppemiseni. KIKasele rakendasime turvalisuse tõstmiseks CERTi pakutava WAFi tulemüüriteenuse.

Seoses üleminekuga RTK raamatupidamisteenusele, sulgesime aktiivkasutusest Standard Books raamatupidamisprogrammi.

Aasta teises pooles viisime Erametsakeskuse kõik arvutid üle KIKiga samasugusele rendimudelile ja tarkvaraprofilile. Lokaalsed serverid Erametsakeskuse Rapla kontoris likvideerisime ja **teenused integreerisime KIKi olemasolevatesse teenustesse** (Office 365 ja riigipilves olev failiserver). Erametsakeskuse **EMKise infosüsteemi uuendamiseks** koostasime koos tulevaste kolleegidega EMKIS 2.0 eel- ja ärianalüüsi.

Foto: KIK

Erametsakeskusega ühinemine

KIKi ja Erametsakeskuse (EMK) ühinemine võeti Keskkonnaministeeriumis plaani juba 2021. aastal. See andis võimaluse 2022. aastal koos Erametsakeskusega põhjalikult ja sujuvalt ühinemine ette valmistada, et sihtgruppidele jätkuksid KIKi ja EMKi toetused ja teenused harjumuspäraselt.

Ühinemisprotsessiga olid aasta läbi **kursis mõlema asutuse nõukogud. Vabariigi Valitsus andis ühinemislepingu allkirjastamiseks rohelise tule 27. oktoobril.** Aasta lõpus kiitsid ühinemislepingu heaks mõlema asutuse nõukogud ning **Äriregister tegi ühinemise kande 5. jaanuaril 2023.** 10. jaanuaril 2023 külastas KIKi keskkonnaminister Madis Kallas ning soovis ühinenud asutusele tegusat koostoimetamist.

Kuna Erametsakeskus rakendab ka Maaeluministeeriumi meetmeid, siis tegime möödunud aastal tihedat **koostööd Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametiga (PRIAga)**, mille tulemusena olime 2022. aasta lõpuks akrediteerimistingimustele vastavad, et ühendasutus võiks jätkata samamoodi meetmete elluviimist nagu varasemalt.

Töötajate informeerimiseks ja kaasamiseks hoidsid mõlema asutuse juhatuse liikmed regulaarselt töötajaid kursis ühinemise arengutega – seda nii koosolekutel kui ka mõlema asutuse infokirjades. KIKi juhataja Andrus Treier külastas EMKi rahvast aasta jooksul mitmeid kordi, et teemasid täpsemalt selgitada. Aasta lõpus tegime EMKi töötajatele põhjaliku ülevaate KIKi töökorralduse reeglitest, et sisseelamine oleks võimalikult sujuv. Jätkame uuel aastal kõigi töökordade ja protseduuride tutvustamist detailsemalt.

Infotehnoloogia vallas oli peamine ISO 27001 juurutamine. Sertifitseerimine on ees 2023. aastal. Nagu eespool mainitud, viisime Erametsakeskuse kõik arvutid üle KIKiga samasugusele

Foto: KIK töötaja Andres Orula

rendimudelile ja tarkvaraprofiilile ning integreerisime EMKi teenused KIKi teenustesse.

Aasta teises pooles kaasasime Erametsakeskuse **KIKi visuaalse identiteedi uuendamisse**, et leida sobilik lahendus EMKi klientide jaoks, kes peaksid ühest küljest edaspidi visuaalselt ära tundma EMKi visuaali, kuid samas teadma, et nüüd jagab erametsanduse toetusi KIK. Seetõttu **valmis KIKi alambränd KIK eramets**. Avalikust teavitasime pärast valitsuse otsust, et kuigi kaks asutust ühinevad, siis toetuse saajate jaoks ei muutu otseselt midagi ning taotlemine käib endiselt samamoodi. Samuti tegime ettevalmistusi aasta alguseks KIKi ja EMKi kommunikatsioonikanalite ühildamiseks.

Omavaheliseks tutvumiseks ja organisatsioonikultuuride ühildamiseks osales KIKi juhataja Andrus Treier maikuus EMKi iga-aastaselt metsaistutusel ning meie kutsusime EMKi rahva kevadel KIKi sünnipäevatalgutele Pärnus. Detsembrikuus korraldasime ühise jõulupeo.

1. jaanuarist 2023 lisandus KIKi struktuuri metsaosakond, kus Erametsakeskuse toetuste ja kontrolliüksuse töötajad jätkavad tööd samades ülesannetes nagu EMKis. Kommunikatsioonispetsialisti, juristi ja assistendi töökoht viidi üle teistesse osakondadesse, kuid oma põhitööna jätkavad nad igapäevaselt metsaosakonna teemadega tegelemist. Seoses ühinemisega koondatakse üks ametikoht märtsis 2023.

Metsaosakond jätkab erametsanduse arendamist ning metsandustoetuste jagamist nii siseriiklikest kui ka Euroopa Liidu vahenditest. Metsaomanikud ja metsaühistud saavad taotleda erametsatoetusi samamoodi, nagu nad seni harjunud on.

Fotod: KIK

KUIDAS TÄITSIME 2022. AASTA EESMÄRGID?

Foto: KIKi töötaja Aivi Allikmets

2022. aasta eesmärgid kinnitas KIKi nõukogu 21. detsembril 2021 ning need vaadati nõukogu poolt üle 25. jaanuaril 2022.

Meetmed
ja projektid
käivitatud

Kõrgema
lisandväärtusega
tegevused
raamistatud

Eesmärk	Tulemus
KIK on määratud 35 meetme rakendajaks.	Kinnitatud 39 meedet.
- Aasta jooksul on saanud väljakuulutamiseks valmis viis meedet, teiste osas käib aktiivne töö. - Meetmetest neli on olemuslikult uudsed.	- Valmis kuus meedet. - Uue sisuga üheksa meedet.
Elluviimisel on seitse rakenduslikku projekti, töö sujub	Elluviimisel on 13 rakenduslikku projekti.
Portfelli on lisandunud seitse uut projekti.	Lisandunud 12 uut projekti.
Toetuste väljamakseid on 150 miljonit eurot.	Väljamaksed 244 miljonit eurot, millest keskkonnaprogramm ja välisvahendid kokku 79,7 miljonit.
Keskkonnavaldkonna pikaajalise rahastamise põhimõtete rakendamine: rakendatav ja juriidiliselt toimiv kontseptsioon Vabariigi Valitsusele otsustamiseks välja pakutud, esimesed katseprojektid algatatud.	Koostöös Keskkonnaministeeriumiga on välja pakutud mitmeid alternatiive ning võimaliku mudeli ja katsetuse võimalused on saanud järjest selgemaks. Siiski pole sellekohast poliitilist otsust veel langetatud, seega töö jätkub.
Kohalike omavalitsuste nõustamine ja toetus: teenuspakett/tööriistakast on defineeritud, leitud on täiendav rahastus võimekuse tõstmiseks.	- Kohalikele omavalitsustele suunatud teenuspaketi esimeste elementidega on valmis. - Katsetatud on esimeste ühisprojektide ning võimekuse tõstmisega seotud formaatidega. - Tallinna linna ja Eesti Linnade ja Valdade Liiduga on kokkulepe roheklubi käivitamiseks. - Horisont taotlus on Euroopa Komisjoni otsuste ootel. - Käivitatud Keskkonnaministeeriumi valitsusala asutuste koostöös koolituste mõtestamine ja koosloome formaat. - Teenuspakett on lisatud Riigikantselei rohepöörde tegevusplaani.

Kõrgema
lisandväärtusega
tegevused
raamistatud

Oleme
arenguteks
valmis,
tegutseme

Eesmärk	Tulemus
Meetmete mõju mõõtmine toimib: uute meetmete puhul mõjude jooksev infokogumine toimib.	• Avanevate toetuste mõjud on kirjeldatud meetmepassides ja taotluste andmebaasist on võimalik genereerida meetmete tulemusmöödikute (koond)aruandlust. • Jätkame KIKi portfelli möödikute konsolideeritud aruandluse täpsustamist peamiste tegevusmöödikute lõikes, alustades CO₂ arvestusest. • Järgnevad taastuvenergia kasutuselevõtt, ressursitõhusus, ringlussevõetud ressursid ja liigiti kogumine, reostuskoormuse vähendamine, taastatud või säilitatud looduskeskkond, keskkonnaharidus ja teadlikkus.
Taksonoomia rakendusvõimaluste kontseptsioon on määratletud, nõustamine toimib, algatatud on katseprojekt taksonoomia laiemaks rakendamiseks.	• Valminud GAP analysis Eesti andmete ja õigusaktide piisavuse osas seoses taksonoomia regulatsiooni ülevõtmisega. Läbi on viidud mitmeid seminare ja teema tutvustus GreenEst Summitil. • 2023 käivitub taksonoomia hindamise ja aruandluse pilootprojektid viies organisatsioonis. • Katsetusprojektide kaudu tekib selgus, milliste sekkumistega riik regulatsiooni järgimist tagada aitab. • Aastal 2023 jätkub nii TSI taksonoomia projekt kui ka Interreg SusTool projekt, mis pakub digilahendust taksonoomia aruandluse lihtsustamiseks. • Tegevus on lisatud Riigikantselei rohepöörde tegevusplaani.
Lisaks meetmetega seotud teavitustegevustele ja esinemistele on avaldatud kuus arvamuskirjat, esinetud viiel konverentsil, korraldatud viis koostööseminari.	Ilmus kuus arvamuskirjat, toimus 15 esinemist ning (kaas)korraldasime 11 seminari ja/või arutelu.
Märkimisväärselt uuendatud/tõhustatud protsesside arv: 10	Uuendatud 13 protseduuri.

Oleme
arenguteks
valmis,
tegutseme

Eesmärk	Tulemus
NPS on 70% või kõrgem.	NPS aasta lõpus 72%.
Ministeeriumite rahulolu on 85% või kõrgem.	Ministeeriumite rahulolu 92%.
Riskikulu pikaajaline keskmine on väiksem kui 2%.	Riskikulu on 0,92%.
Tööjõu vabatahtlik voolavus jääb alla 10% aastas.	Tööjõu vabatahtlik voolavus on 21%.
Erametsakeskusega ühinemine on asjakohaselt ette valmistatud • Akrediteering on saadud, sh protsessid/protseduurid kirjeldatud ja kinnitatud. • ISO 27000 on juurutatud. • Organisatsioonikultuuride ja inimeste ühendamiseks on plaan koos ajakavaga olemas.	PRIA akrediteering on olemas, ISO 27001 on juurutatud ning organisatsioonide ja inimeste ühendamiseks on plaan koos ajakavaga olemas. Ühinemise kanne on 2023 jaanuari algul tehtud ja ühinemine lõpule viidud.

Foto: KIKi töötaja Kati Raudsaar

MIDA TOOB AASTA 2023?

Foto: KIKi töötaja Aivi Allikmets

Lähtuvalt KIKi strateegiast, organisatsiooni tegevustest ja toetusmeetmete pakkumisel kujunenud tegelikust olukorrast ning teadaolevatest kavadest kinnitas KIKi nõukogu 6. detsembril 2022 eesmärgid ja mõõdikud aastaks 2023.

Tervikuna on KIKi 2023. aasta tegevuses **kolm fookusvaldkonda**:

1. KIK on tegus: uue perioodi meetmed on avatud, vana periood on lõpetatud, rakendusprojektide elluviimine sujub

KIK viib ellu toetusmeetmeid kolme erineva ministeeriumi haldusalas viiest erinevast rahastusallikast. 2023 on lõppemas struktuuritoetuste rahastusperiood 2014–2020 ning käivitumas uus 2021–2027 periood. Planeerime, et 2023 on rida uusi meetmeid avatud või avanemise valmis, kuid ministeeriumite strateegilistest kavadest ja plaanidest tulenevalt mitte kõik. Siiski on oluline, et oleme teinud endast sõltuva kokku lepitud tulemuslikkusega ja kvaliteetselt. Vana periood on lõpetamisel, oluline on hoida viivitused projektide elluviimisel, kontrollimenetlused, tagasinõuded ja kohtu- ning kohtuvälised vaidlused kontrolli all. Lisaks viib KIK meetmetest eraldiseisvalt ellu strateegilisi rakendusprojekte, sh hangib, juhib ja tagab tulemused vastavalt ministeeriumitelt saadud ülesannetele.

Mõõdikud ja eesmärgid:

- KIKi poolt on **avamiseks valmis 36 Euroopa Liidu ja riigisisese rahastusega meetet**. Kokku on töös 69 meetmetegevust, kuid tulenevalt ministeeriumite tegevusplaanidest pole täpsemat selgust, millises osas nad avanevad aastal 2023.
- Neist on olemuslikult **uudsed meetmed neli**, st KIK pole sellise sisuga meetet seni rakendanud.
- **Elluviimisel on 15 rakenduslikku** või teenuste osutamisega seotud projekti, **sh aasta jooksul liisandub viis uut projekti**.
- **Toetuste väljamaksed** koos energeetika- ja metsameetmetega on **219 miljonit eurot**.

2. KIK arendab: arendusprojektid ja tulevikuteenused

Tulenevalt KIK strateegiast toimub arendustegevus kolmel suunal:

1. Meetmetest tuleneva kogemuse ja oskuse baasilt annab KIK sisendi keskkonnavaldkonna poliitika kujundamisse laiemalt: ministeeriumite partnerina panustatakse riiklike strateegiate, tegevuskavade, uute meetmete ja teenuste kujundamisse.
2. Arendusprojektide käivitamine hõlmab ideekorjeid, keskkonnaprobleemide ja võimaluste kontseptuaalset kirjeldamist projektideks või arendusteenusteks, millele otsitakse rahastust EL otsetoetustest ja pakutakse viise riikliku rahastuse võimendamiseks, riigi teenuste arendusteks ja nõustatakse proaktiivselt partnereid.
3. Arendustegevuse lahutamatuks osaks on strateegiline kommunikatsioon ja partnersuhete juhtimine. KIK korraldab seminare ja konverentse, panustab avalikesse dialoogidesse, regulaarsesse infovahetusse ja ühisalgatustesse olulisemate turuosalistega.

Olulisemateks arenduse sihtgruppideks on:

Kohalikud omavalitsused: kaasabi partneri või juhtpartnerina KOVide tootluste esitamiseks EL otsetoetusteks, abi erinevate initsiatiivide (teenuste) ellu kutsumise kaudu, partnerlused rohepöördega seotud teadlikkust suurendavates tegevustes.

Ettevõtted: keskkonnajalajälje ja taksonoomia (kapitali rohestamise) teadlikkuse suurendamine koos võimaliku toetusmeetme või teenuse väljatöötamisega, riigi rolli defineerimine ja vajadusel kandmine vabatahtliku süsinikukaubanduse ärimudelis, võimalik taksonoomia toetusmeede. Proaktiivne nõustamine EL otsetoetustest ning roheinnovatsiooni ja teadlikkusega seotud partnerlused.

Keskvalitsuse partnerid: sisend ja tugi Keskkonnaministeeriumile keskkonnarahastu kontseptsiooni väljatöötamisel ning positiivse poliitilise otsuse korral pilootprojektides, sh rõhuasetusega KOVidele toetavate teenuste pakkumisel rohepöördes. Rohehangete ja taksonoomia edendamine koostöös RMi, MKMi, KeMi, SoMi ja Riigikantsleiga. Ühisprojektide kirjutamine EL otsetoetuste ära toomiseks keskkonnapoliitika elluviimisega seotud kriitilistes valdkondades. Teadus ja arendus ning ülikoolidega koostöö arendamine.

Mõõdikud ja eesmärgid:

- **Esitatud on kaks kuni kolm ühistaotlust** riigi ja/või omavalitsuspartneritega mahus 10 miljonit eurot.
- **Elluviimisel kuni kolm arendusteenust või initsiatiivi** koostöös partneritega, muu hulgas eesmärgiga suurendada kohalike omavalitsuste võimekust rohepööret ellu viia.
- **Nõustamiskontaktide arv, taotlusaktiivsus ja edukate taotluste määr aegreas kasvab** (sh LIFE, Horisont, Innovatsioonifond).
- **Avaldatud kuus (arvamus)artiklit ning 15 (sisuturundus)lugu** KIKi toetustest ja projektidest.
- **KIK on esinenud 12 korral seminaridel või konverentsidel** laiemate ja ülevaatlikemate teemadega, lisaks tutvustanud mitmetel üritustel oma toetusi ja projekte.
- **KIKi (kaas)korraldusel on toimunud 3 seminari-konverentsi**, lisaks toimuvad sihtgruppidele aasta jooksul mitmed infopäevad ja koolitused.

3. Ühtne, toimiv ja arenev organisatsioon: meeskonna arendamine ja sujuv töökorraldus, valmidus kvaliteetsete teenuse osutamiseks

Mõõdikud ja eesmärgid:

- **Riskikulu** pikaajalise keskmisena maksimaalselt 2%.
- **Klientide soovitusindeksi** tase 70%+.
- **Kliendirahulolu uuringu põhjal** 85%+.
- **Ministeeriumide rahulolu** 85%+.
- **Töötajate rahulolu** 85%+.
- **Vabatahtliku voolavuse** viimine pikaajalise keskmisena alla 10% taseme.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	17 276 313	12 978 996	2
Nõuded ja ettemaksed	8 059 987	7 918 300	3
Kokku käibevarad	25 336 300	20 897 296	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksed	50 808 554	53 769 295	3
Materiaalsed põhivarad	134 934	49 093	5
Immateriaalsed põhivarad	79 961	132 369	6
Kokku põhivarad	51 023 449	53 950 757	
Kokku varad	76 359 749	74 848 053	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	4 792 215	4 734 041	9
Võlad ja ettemaksed	2 674 181	4 186 013	10
Kokku lühiajalised kohustised	7 466 396	8 920 054	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	49 303 478	33 994 784	9
Kokku pikaajalised kohustised	49 303 478	33 994 784	
Kokku kohustised	56 769 874	42 914 838	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	1 488 897	1 488 897	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	30 444 318	34 532 119	
Aruandeaasta tulem	-12 343 340	-4 087 801	
Kokku netovara	19 589 875	31 933 215	
Kokku kohustised ja netovara	76 359 749	74 848 053	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	4 300 281	15 952 684	11
Muud tulud	899	836	
Kokku tulud	4 301 180	15 953 520	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-67 995	-32 712	12
Jagatud annetused ja toetused	-12 663 926	-16 518 939	13
Mitmesugused tegevuskulud	-1 551 743	-1 236 887	14
Tööjõukulud	-2 693 243	-2 548 921	15
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-129 934	-93 072	5;6
Kokku kulud	-17 106 841	-20 430 531	
Põhitegevuse tulem	-12 805 661	-4 477 011	
Intressitulud	790 412	490 978	17
Intressikulud	-328 979	-106 911	16
Muud finantstulud ja -kulud	888	5 143	
Aruandeaasta tulem	-12 343 340	-4 087 801	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-12 805 661	-4 477 011	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	129 934	93 072	5,6
Muud korrigeerimised	230 786	23 123	
Kokku korrigeerimised	360 720	116 195	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	687 950	622 624	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-1 900 357	-2 241 501	
Kokku rahavood põhitegevusest	-13 657 348	-5 979 693	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-67 867	-106 717	5,6
Antud laenud	-3 157 235	-6 243 920	
Antud laenude tagasimaksed	5 508 196	8 465 359	
Laekunud intressid	490 542	496 840	
Muud laekumised investeerimistegevusest	888	5 142	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	2 774 524	2 616 704	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	20 000 000	0	9
Saadud laenude tagasimaksed	-4 690 588	-7 797 439	9
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-37 567	-32 019	
Makstud intressid	-91 704	-125 564	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	15 180 141	-7 955 022	
Kokku rahavood	4 297 317	-11 318 011	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	12 978 996	24 297 007	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	4 297 317	-11 318 011	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	17 276 313	12 978 996	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2020	1 488 897	34 532 119	36 021 016
Aruandeaasta tulem	0	-4 087 801	-4 087 801
31.12.2021	1 488 897	30 444 318	31 933 215
Korrigeeritud saldo 31.12.2021	1 488 897	30 444 318	31 933 215
Aruandeaasta tulem	0	-12 343 340	-12 343 340
31.12.2022	1 488 897	18 100 978	19 589 875

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi Sihtasutus) 2022. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev kogum, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täpsustab raamatupidamise seaduse alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus ning Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumusest, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Sihtasutus on lähtunud bilansi ja tulemiaruarande koostamisel Raamatupidamise Toimkonna juhendist nr 14. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Finantsvarad

Finantsvaradeks loetakse raha, lepingulist õigust saada teiselt osapoolelt raha või muid finantsvarasid (näiteks saamata sihtfinantseerimised), lepingulisi õigusi vahetada teise osapoollega finantsvarasid potentsiaalselt kasulikel tingimustel. Finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstava või saadava tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvaraga otseselt seotud tehingukulutusi. Finantsvarade edasine arvestus toimub olenevalt nende tüübist kas õiglase väärtuse, soetusmaksumuse või korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui sihtasutus kaotab õiguse antud finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle antud finantsvarast tulenevad rahavood ja enamiku antud finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke ja kuni 3-kuulise tähtajaga deposiite. Sihtasutuse rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil, mille puhul on põhitegevuse rahavoogude leidmiseks korrigeeritud tegevustulemit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju põhitegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustiste saldode muutused. Investeeringu- ja finantseerimistegevused on kajastatud otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutatehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustised on ümber hinnatud eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga kursside alusel. Kursimuutustest tekkinud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulemiaruanDES saldeerituna.

Nõuded ja ettemaksed

Nõudeid kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused).

Iga nõude laekumise tõenäosust on hinnatud võimaluse korral eraldi. Nõuete hindamisel võetakse arvesse nii aruandekuupäevaks teadaolevaid kui ka aruandekuupäevajärgseid kuni aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust. Kui nõude laekumine loetakse osaliselt või täielikult ebatõenäoliseks, kajastatakse allahindlust bilansireal Nõuded ja ettemaksed miinuskuludega ning vastavat kulu tulemiaruarande real Mitmesugused tegevuskulud. Nõuded, mille sissenõudmiseks ei ole võimalik või majanduslikult kasulik meetmeid rakendada, on hinnatud lootusetuks ning bilansist välja kantud.

Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded kajastatakse tulemiaruanDES kulude vähendusena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude laekumiseks.

Antud laenud

Antud laene, mille tagasinõude lõpptähtaeg on pikem kui üks aasta, kajastatakse pikaajaliste laenuunõuetena. Tähtajaga vähem kui aasta antud laene ja pikaajaliste laenude järgmisel aruandeperioodil tagastatavat osa kajastatakse lühiajaliste laenuunõuetena.

Laenuunõuded on bilansis kajastatud nende algses soetusmaksumuses, mida on korrigeeritud põhiosa tagasimaksete ja väärtuse langusest või laekumise ebatõenäosusest tingitud võimaliku allahindluse võrra.

Laenuunõuete laekumise tõenäosust hinnatakse krediitkomitees iga laenusaaaja kohta eraldi. Sihtasutus rakendab pikaajaliste laenuunõuete täitmise jälgimiseks laenusaaajate krediitreeitingusüsteemi eesmärgiga hinnata laenuunõuete tagasimaksmise riske ja nende maandamisvõimalusi. Reitingu määramisel võetakse arvesse laenusaaaja majanduslikku olukorda, maksevõimet, tagatise väärtust ja realiseeritavust ning teisi asjaolusid, mis võivad mõjutada laenusaaaja kohustuste täitmist. Reiting määritakse kalendriaasta jooksul vähemalt üks kord. Erivaatluse alla võetakse laenud, mille puhul on tuvastatud makseraskusi, sihtasutus on pidanud muutma laenu tingimusi lepingupartneritele

soodsamaks (tagasimaksegraafiku muutmine, maksepuhkuse perioodi pikendamine, intressimäära vähendamine) jms. Krediidikomitees osaleb juhatus liige, kes teeb vajadusel nõukogule ettepaneku laenuõuete allahindamiseks ja edasiseks tegevuseks.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseteks põhivaradeks loetakse Sihtasutuse enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 5 000 eurost ilma käibemaksuta. Alates 2023 on kapitaliseerimise alampiir 10 000 eurot ilma käibemaksuta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Hilisemate parendustega seotud kulutused lisatakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel). Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine. Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalsete põhivarade gruppidele järgmised:

arvutid ja arvutisüsteemid 25-30% aastas;
muud materiaalsed põhivarad 20% aastas.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust või vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest. Igal aruandekuupäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglase väärtus miinus müügikulutused või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalsete põhivarade objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Immateriaalsed põhivarad

Immateriaalse põhivarana kajastatakse tarkvara arenduskulusid.

Immateriaalne põhivara võetakse arvele ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on kontrollitav;
- on tõenäoline, et sihtasutus saab objekti kasutamisest tulevikus tulu pikema aja kui ühe aasta jooksul;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalsed põhivarad on kajastatud bilansis põhivara kogumitena.

Immateriaalseid põhivarasid amortiseeritakse lineaarsel meetodil

Amortisatsioonimäärad on järgmised:

arvutitarkvara 25-30%

Rendid

Rendilepingut loetakse kapitalirendiks juhul, kui kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendi puhul rendimaksud kajastatakse perioodikuluna tulemiaruanDES.

Kapitalirent võetakse arvele vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksете miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksud jaotatakse intressikuluku ja kohustise jääkväärtuse vähendamiseks.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates aruandekuupäevast või kui Sihtasutusel pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva või kui laenuandjal oli õigus aruandekuupäeval finantskohustis tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumiste tõttu. Finantskohustise kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglasel väärtusel (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit. Juhul, kui tehinguga seotud kulutused puuduvad või on ebaolulised, on sisemine intressimäär lähedane tema lepingus fikseeritud intressimäärale ning sisemise intressimäära arvestust läbi ei viida.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustisi, mis on avaldunud enne aruandekuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad.

Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt aruandekuupäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale.

Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimine

Toetustena käsitletakse Sihtasutuse poolt saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid, ning Sihtasutuse poolt antud vahendeid (antud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid.

Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:

- sotsiaaltoetused- toetused füüsilistele isikutele, v.a toetused ettevõtlikeks;
- sihtfinantseerimine- teatud projektipõhise sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdukatega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi;
- tegevustoetused- antud ja saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.

Sihtfinantseerimise liigid on:

- kodumaine sihtfinantseerimine- residentidelt, sh teistelt avaliku sektori üksustelt saadud ja neile antud sihtfinantseerimine, v.a nende kaudu vahendatud välismaine sihtfinantseerimine; kodumaise sihtfinantseerimise eriliik on välismaise sihtfinantseerimise kaasfinantseerimine- toetus, mida Eesti avaliku sektori üksus annab toetuse saajale lisaks Euroopa Liidu fondidest makstavale välismaisele sihtfinantseerimisele;
- välismaine sihtfinantseerimine- mitteresidentidelt, sealhulgas rahvusvahelistelt organisatsioonidelt saadud sihtfinantseerimine.

Sihtasutus tegutseb rakendusüksusena struktuuritoetuste vahendamisel toetuse saajatele. Alates 01. jaanuarist 2019 kajastatakse struktuuritoetuste registris registreeritud toetused ministeeriumi või Riigikantselei raamatupidamisaruandluses, kelle poliitikavaldkonda projekt kuulub ja kelle riigieelarve osas see on planeeritud.

Alates 2022 tegutseb Sihtasutus rakendusüksusena ka keskkonnaprogrammi toetuste vahendamisel taotlejatele. Enne 2022 aastat ministeeriumi halduslepinguga antud keskkonnaprogrammi vahendid toetuste andmiseks menetletakse lõpuni Sihtasutuse infosüsteemis (KIKAS).

Keskkonnaprogrammist rahastatavate keskkonnakaitse valdkondade nimekirja ja valdkondade vahel raha jagunemise proportsioonid kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

Toetuste kajastamise üldpõhimõtted

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk. Kui eksisteerib sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna vastava riski kadumisel. Toetust kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustiste, tulude ja kulude arvelevõtmise kuupäeval vastavuses eelpool tooduga.

Lepingute alusel võetud sihtfinantseerimise andmise kohustisi ja sihtfinantseerimise saamise nõudeid kajastatakse eelnevalt tingimuslike kohustiste ja nõuete bilansivälistel kontodel. Antud sihtotstarbeliste toetuste üle arvestuse pidamisel loetakse bilansivälise kohustise tekkimise hetkeks esitatud toetuse taotluse osas tehtud positiivset finantseerimisotsust.

Sihtfinantseerimise andjad ja vahendajad kajastavad antud ja vahendatud sihtfinantseerimist kuludes (vahendajad ka tuludes) samades perioodides kui toetuste saajad. Põhivara sihtfinantseerimise andmist ja vahendamist kajastatakse kuludes (vahendajad ka tuludes) sellel perioodil, millal toetuse saaja kajastab põhivara soetamise.

Riigieelarvest ettemaksena saadud sihtfinantseerimise summad kajastatakse bilansis kohustisena real Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused. Nõue riigieelarve vastu võetakse üles sihtfinantseerimise vahendite osas juhul, kui kulutused on tehtud või toetuse saaja poolt esitatud maksetaotlus on aktsepteeritud, kuid sihtfinantseerimise summad on Sihtasutusele veel laekumata. Toetuse saajale ettemaksena ülekantud toetus kajastatakse ettemakstud tulevaste perioodide toetusena kuni on täidetud toetuse saamise tingimused. Lähtuvalt tegevuskulude sihtfinantseerimise põhimõtetest kajastatakse tulu sihtfinantseerimisest alles tekkepõhiste kulude tekkimisel, vähendades vastavas summas bilansikirjet Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused.

Tegevustoetusi kajastatakse tuluna raha laekumisel.

Tegevuskulude sihtfinantseerimine

Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise perioodis. Kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulutusi tehtud, kajastatakse saadud vahendid ettemaksena. Kui sihtfinantseerimise saamisega seotud kulutused on tehtud ja puudub sisuline toetuse laekumata jäämise risk, kuid toetus on veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna ja nõudena.

Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks

Sihtfinantseerimise abil soetatud põhivara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses. Varade soetamiseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse sihtfinantseerimiste tuluna põhivara soetamise perioodis. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Mitterahaline sihtfinantseerimine

Kui mitterahaline sihtfinantseerimine seisneb selles, et toetuse andja või vahendaja kannab raha otse toetuse saaja hankijale, võetakse sihtfinantseerimine arvele toetuse andja või vahendaja teatise alusel nii, nagu see toimuks siis, kui raha liiguks läbi toetuse saaja hankijale (välja arvatud pangakonto liikumise kajastamine, selle asemel sulgeb toetuse saaja maksepäeval võla hankijale ja nõude toetuse andjale või vahendajale või saadud ettemakse toetuse andjalt või vahendajalt). Avalikku sektorisse kuuluvad vahendajad on kohustatud sihtfinantseerimise ülekandmisel hankijale informeerima toetuse saajat maksetaotluse aktsepteerimisest, toetuse kuludes kajastamise perioodist ja ülekandest hiljemalt ülekande tegemisele järgneva kuu 5. kuupäevaks. Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglases väärtuses. Kui sihtfinantseerimisena saadud kaupade ja teenuste õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, selle kohta raamatupidamiskandeid ei tehta.

Seotud osapooled

Sihtasutuse seotud osapoolteks on loetud:

- Sihtasutuse tegev- ja kõrgem juhtkond ning nende pereliikmed, kelleks loetakse vähemalt abikaasa, elukaaslane ja laps;
- sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle eelmises punktis nimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või turutingimustele.

Aruandekuupäevajärgsed sündmused

Pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist toimunud sündmuste kajastamine aastaaruandes sõltub sellest, kas tegemist on korrigeeriva või mittekorrigeeriva sündmusega. Korrigeeriv aruandekuupäevajärgne sündmus on sündmus, mis kinnitab aruandekuupäeval eksisteerinud asjaolusid. Sellise sündmuse mõju on kajastatud lõppenud aasta bilansis ja tulemiaruanes.

Mittekorrigeeriv aruandekuupäevajärgne sündmus on sündmus, mis ei anna tunnistust aruandekuupäeval eksisteerinud asjaoludest.

Sellise sündmuse mõju ei kajastata lõppenud aasta bilansis ja tulemiaruanes. Kui mõju on oluline, avaldatakse see lisades.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Arvelduskontod	17 276 313	12 978 996
Kokku raha	17 276 313	12 978 996

Sihtasutuse rahalisi vahendeid hoitakse Rahandusministeeriumi riigikassa koosseisu kuuluval e-riigikassa kontol.

Vastavalt Kassalise teenindamise eeskirjale tasub Rahandusministeerium teenindavate isikute e-kontol hoitavaalt rahalt intressi, mille suurus

on võrdne riigi likviidsete finantsvarade tulususega, kuid ei ole väiksem kui 0%. Intressi arvestatakse e-kontol hoitava raha kuu keskmiselt jäägilt, mis on suurem kui 10 000 eurot, lähtudes 360-päevasest aastast. Intress kantakse vastavale e-kontole hiljemalt iga kalendripoolaastale järgneva kuu viiendal tööpäeval. 2022. aasta eest arvestatud laekunud intress 6 383 eurot.

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Nõuded ostjate vastu	690	690	0	0
Ostjatelt laekumata arved	690	690	0	0
Laenunõuded	57 030 794	6 222 240	30 682 383	20 126 171
Muud nõuded	464 325	464 325	0	0
Intressinõuded	464 325	464 325	0	0
Ettemakstud toetused	569 316	569 316	0	0
Saamata sihtfinantseerimine	802 736	802 736	0	0
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	680	680	0	0
Kokku nõuded ja ettemaksed	58 868 541	8 059 987	30 682 383	20 126 171

	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Laenunõuded	59 381 754	5 612 459	24 906 919	28 862 376
Muud nõuded	164 454	164 454	0	0
Intressinõuded	164 454	164 454	0	0
Ettemakstud toetused	1 785 020	1 785 020		0
Saamata sihtfinantseerimine	342 478	342 478	0	0
Sihtfinantseerimise tagasinõuded	4 093	4 093	0	0
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	9 796	9 796	0	0
Kokku nõuded ja ettemaksed	61 687 595	7 918 300	24 906 919	28 862 376

Laenunõuded on fikseeritud eurodes. Laenude lõppkuupäevad on 2022-2037. Antud laenude intressimäärad on seotud 6 kuu Euriboriga, millele lisandub 0,2- 2,25%. 2022. aasta keskmine intressimäär oli 1,17%, 2021: 1,19%.

Ettevõtetele antud laenud on tagatud hüpoteekidega ja kommertspandiga vähemalt tagatisvara bilansilises väärtuses suhtes 100/70.

Kohalikele omavalitsustele antud laenude tagatiseks on nende eelarve.

KIKi juhtkonna hinnangul on Sihtasutuse laenuportfell jätkusuutlik.

Ettemakstud toetuste all kajastatakse ülekantud toetusi, millede tekkepõhine toetuse kuluna kajatamise periood ei ole veel saabunud.

Ettemaksed projektidele:

ettemaksed keskkonnaprogrammi projektidele sh ÜF kaasfinantseerimise katteks alates 2022

31.12.2022: 569 316 eurot,

31.12.2021: 1 275 134 eurot.

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus 2022. a. majandusaasta aruanne

muude mitteresidentide projektidele kaasfinantseerimise katteks

31.12.2022: 0 eurot

31.12.2021: 492 109 eurot.

Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuded seisuga

31.12.2022: 0 eurot,

31.12.2021: 0 eurot.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	3 533	3 731
Sotsiaalmaks	5 829	5 859
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	9 362	9 590

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad (eurodes)

			Kokku
	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2020			
Soetusmaksumus	113 640	9 520	123 160
Akumuleeritud kulum	-40 709	-9 520	-50 229
Jääkmaksumus	72 931	0	72 931
Ostud ja parendused	12 078	0	12 078
Amortisatsioonikulu	-35 916	0	-35 916
31.12.2021			
Soetusmaksumus	121 193	9 520	130 713
Akumuleeritud kulum	-72 100	-9 520	-81 620
Jääkmaksumus	49 093	0	49 093
Ostud ja parendused	95 022	0	95 022
Amortisatsioonikulu	-41 200	-4 926	-46 126
Ümberliigitamised	0	36 945	36 945
31.12.2022			
Soetusmaksumus	216 215	46 465	262 680
Akumuleeritud kulum	-113 300	-14 446	-127 746
Jääkmaksumus	102 915	32 019	134 934

Lisa 6 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

			Kokku
	Arvutitarkvara	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
31.12.2020			
Soetusmaksumus	881 762	0	881 762
Akumuleeritud kulum	-775 832	0	-775 832
Jääkmaksumus	105 930	0	105 930
Ostud ja parendused	71 444	12 150	83 594
Amortisatsioonikulu	-57 155	0	-57 155
31.12.2021			
Soetusmaksumus	822 011	12 150	834 161
Akumuleeritud kulum	-701 792	0	-701 792
Jääkmaksumus	120 219	12 150	132 369
Ostud ja parendused	12 880	55 465	68 345
Amortisatsioonikulu	-83 808	0	-83 808
Ümberliigitamised	4 750	-41 695	-36 945
31.12.2022			
Soetusmaksumus	839 641	25 920	865 561
Akumuleeritud kulum	-785 600	0	-785 600
Jääkmaksumus	54 041	25 920	79 961

Lisa 7 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Kapitalirendikohustised	102 915	37 218	65 697	0	4,78	euro	31.08.2026
Kapitalirendikohustised kokku	102 915	37 218	65 697	0			

	31.12.2021	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Kapitalirendikohustised	45 459	29 648	15 811	0	4,78	euro	31.08.2024
Kapitalirendikohustised kokku	45 459	29 648	15 811	0			

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus		
	31.12.2022	31.12.2021
Masinad ja seadmed	102 915	45 520
Kokku	102 915	45 520

Lisa 8 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2022	2021
Kasutusrendikulu	211 904	209 628
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2022	31.12.2021
12 kuu jooksul	218 956	203 886
1-5 aasta jooksul	664 293	406 416
Üle 5 aasta	23 959	2 458

Sihtasutus on võtnud kasutusrendile bürooruumid, sõidua autod, tarkvaralitsentsid.

Maakondlike esindustega on sõlmitud 5-s maakonnas ruumide kasutamiseks lepingud, millega Sihtasutus on võtnud endale kohustise maksta pindade üürikulud ja hüvitada ruumide kommunaalkulud.

Rendile võetud vara ei ole edasi antud allrendile.

Lisa 9 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Pikaajalised laenud								
Laen Rahandusministeeriumilt edasilaenamiseks toetusesaajatele	33 992 778	4 754 997	17 364 022	11 873 759	6 kuu Euribor+0,75% aastast	euro	01.09.2035	
Laen Rahandusministeeriumilt edasilaenamiseks toetusesaajatele	20 000 000	0	7 347 719	12 652 281	6 kuu Euribor+1,55% aastast	euro	01.09.2037	
Pikaajalised laenud kokku	53 992 778	4 754 997	24 711 741	24 526 040				
Kapitalirendikohustised kokku	102 915	37 218	65 697	0				7
Laenukohustised kokku	54 095 693	4 792 215	24 777 438	24 526 040				

	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Pikaajalised laenud								
Laen Rahandusministeeriumilt edasilaenamiseks toetusesaajatele	38 683 366	4 704 393	18 038 311	15 940 662	6 kuu Euribor+0,75% aastast	euro	01.09.2035	
Pikaajalised laenud kokku	38 683 366	4 704 393	18 038 311	15 940 662				
Kapitalirendikohustised kokku	45 459	29 648	15 811	0				7
Laenukohustised kokku	38 728 825	4 734 041	18 054 122	15 940 662				

Laenu kasutamise sihtotstarve on Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist rahastatavate veeprojektide omafinantseeringu rahastamine. Tehinguga ei ole Sihtasutusel seotud kulutusi, va intress, mistõttu on laenu sisemine intressimäär sarnane lepingus fikseeritud nominaalsele intressimäärale ning sisemise intressimäära arvestust ei ole läbi viidud. Sihtasutus vastutab kogu oma varaga laenulepingust tulenevate rahaliste kohustiste täitmise eest.

Lisa 10 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	91 157	91 157	
Võlad töövõtjatele	302 223	302 223	
Maksuvõlad	9 362	9 362	4
Muud võlad	268 045	268 045	
Intressivõlad	267 295	267 295	
Muud viitvõlad	750	750	
Sihtfinantseerimisega seotud kohustised	1 751 680	1 751 680	
Sihtfinantseerimiseks saadud vahendid	250 422	250 422	
Muud saadud ettemaksed	1 292	1 292	
Kokku võlad ja ettemaksed	2 674 181	2 674 181	

	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	64 788	64 788	
Võlad töövõtjatele	217 128	217 128	
Maksuvõlad	9 590	9 590	4
Muud võlad	30 021	30 021	
Intressivõlad	30 021	30 021	
Sihtfinantseerimisega seotud kohustised	3 552 711	3 552 711	
Sihtfinantseerimiseks saadud vahendid	311 775	311 775	
Kokku võlad ja ettemaksed	4 186 013	4 186 013	

Sihtfinantseerimisega seotud kohustistena kajastatakse:

sihtfinantseerimisega seotud kohustised keskkonnaprogrammi projektidele sh ÜF projektide kaasfinantseerimine alates 2022

31.12.2022: 1 751 680 eurot

31.12.2021: 2 935 666 eurot;

sihtfinantseerimisega seotud kohustised muude EL projektide kaasfinantseerimiseks

31.12.2022: 0 eurot,

31.12.2021: 394 532 eurot.

Bilansivälised kohustised sihtfinantseerimisest keskkonnaprogrammi projektidele on kajastatud lisas 20 ja välisabi projektide kaasfinantseerimiseks lisas 21.

Lisa 11 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2022	2021
Välisabi tegevuskuludeks/ tehniline abi	1 397 946	1 372 643
Välisabi kaasfinantseerimine tegevuskuludeks/ tehniline abi	218 309	223 210
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	1 225	3 325
Eraldis riigieelarvest KeMi eraldise lepingu alusel	1 482 046	13 313 015
Tulu KeMi ja MKMi projektide rakendamiseks	1 170 196	1 040 491
Tulu projektide rakendamiseks	30 559	0
Kokku annetused ja toetused	4 300 281	15 952 684

Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2022	2021
Vanarehvide käitlemine, kaevandusalad	-67 995	-32 712
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-67 995	-32 712

Lisa 13 Jagatud annetused ja toetused (eurodes)

	2022	2021
Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad	-10 879 946	-15 331 726
Antud välisabi kaasfinantseerimine	-1 783 980	-1 187 213
Kokku jagatud annetused ja toetused	-12 663 926	-16 518 939

Sihtasutusel on pooleli hetkel 6 kohtumenetlust antud ja tagasi nõutud sihtfinantseerimiste osas.

Kohtuvaidluste tulemused ei avalda mõju KIKi finantsnäitajatele, kuna vaidlusalused toetused ei ole kajastatud sihtasutuse bilansis, vaid antud kaasustes on KIK tegutsev rakendusüksusena.

Lisa 14 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2022	2021
Mitmesugused bürookulud	-63 633	-71 265
Lähetuskulud	-28 907	-3 416
Koolituskulud	-30 903	-18 782
Ruumide majandamiskulud	-208 245	-200 652
Sõidukite majandamiskulud	-26 732	-25 952
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-163 679	-158 813
Info ja PR teenused	-44 230	-64 943
Kuluinventar	-8 805	-4 617
Koolituskulud jm kulud kolmandatele isikutele	-113	-4 801
Muud tegevuskulud/ maksukulud	-247 613	-126 955
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest tagasinõuetest	-2 680	37 951
KIKi omaprojektide tegevuskulud	-692 164	-546 693
Muud	-34 039	-47 949
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-1 551 743	-1 236 887

Lisa 15 Tööjõukulud

(eurodes)

	2022	2021
Palgakulu	-1 976 342	-1 866 426
Sotsiaalmaksud	-665 151	-627 725
Muud	-51 750	-54 770
Kokku tööjõukulud	-2 693 243	-2 548 921
Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale	57	57

Lisa 16 Intressikulud

(eurodes)

	2022	2021
Intressikulu laenudelt	-328 979	-106 911
Kokku intressikulud	-328 979	-106 911

Lisa 17 Intressitulud

(eurodes)

	2022	2021
Intressitulu laenudelt	783 986	490 765
Intressitulud deposiitidelt	6 383	0
Muud intressitulud	43	213
Kokku intressitulud	790 412	490 978

Lisa 18 Seotud osapooled

(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2022	2021
Arvestatud tasu	109 874	99 401

Sihtasutuse asutajaks on Eesti Vabariik, asutajaõiguste teostajaks on Keskkonnaministeerium.

Vastavalt üldeeskirjale avalikustatakse seotud osapooltega tehtud tehingute osas raamatupidamise aastaaruandes informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või Sihtasutuse sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Aruandeperioodil on juhatuse liikmele arvestatud tasud summas 82 187 eurot, 2021: 73 587 eurot.

Lisaks on juhatuse liikmele antud kasutada ametiauto, mille kasutamise eest isiklikul otstarbel maksab Sihtasutus erisoodustuse maksud. Muud soodustusi juhatuse liikmele 2022. aastal antud ei ole, ka mitte 2021. aastal. Aruandeperioodil on nõukogu liikmetele arvestatud tasud 27 686 eurot, 2021: 25 814 eurot. Muud soodustusi nõukogu liikmetele antud ei ole. Vaata ka lisa 15.

Tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmega seotud ühingule on antud toetust keskkonnaprogrammist võrdsetel alustel teiste toetuse saajatega. Juhatuse liikmele on ette nähtud lahkumishüvitis kolme kuu tasu ulatuses tema tagasikutsumisel nõukogu algatusel enne volituste tähtaja möödumist.

Sihtasutuse juhatus on üheliikmeline

Lisa 19: Antud sihtfinantseerimise kulud keskkonnakaitsevaldkondadele

Kirje nimetus		2022	2021
1.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad		
1.1.	Atmosfääriõhu kaitse	435 793	498 162
1.2.	Kalandus	452 325	354 789
1.3.	Keskkonnateadlikkus*	1 812 363	1 757 445
1.4.	Looduskaitse	918 808	1 174 236
1.5.	Maapõu	0	137 525
1.6.	Merekeskkond	550 126	519 961
1.7.	Metsandus*	772 600	675 179
1.8.	Ringmajandus	1 923 048	2 430 753
1.9.	Veemajandus*	4 014 883	7 783 476
1.10.	Kaasfinantseerimine*	1 783 980	1 187 213
1.11.	Annetus Heategevusfond Aitan Lapsi SA	0	200
	Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad	12 663 926	16 518 938

* Tagasi nõutud sihtfinantseerimine

Lisa 20: Sihtfinantseerimisega seotud potentsiaalsed kohustised

Alljärgnev tabel annab ülevaate SA Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu poolt vastu võetud otsustest keskkonnakaitse valdkondade sihtfinantseerimisega seotud potentsiaalsetest kohustistest seisuga 31. detsember 2022.a.

eurodes

Kirje nimetus	Nõukogu poolt vastu võetud otsused keskkonnavaldkondadele	Nõukogu poolt vastu võetud otsused keskkonnavaldkondadele	Potentsiaalne kohustis seisuga	Potentsiaalne kohustis seisuga	Sh lepinguline kohustis seisuga	Sh lepinguline kohustis seisuga
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
1. Keskkonnakaitsevaldkonnad 2017-2022						
1.1 Veemajandus	51 020 342	51 216 117	2 681 969	6 904 678	2 637 364	2 575 602
1.2 Looduskaitse	9 199 951	9 292 088	333 196	1 313 644	411 373	868 139
1.3 Metsandus	9 899 451	10 032 528	303 957	927 603	371 225	741 381
1.4 Ringmajandus	8 685 079	9 129 904	654 130	2 925 525	602 631	2 421 504
1.5 Merekeskkond	3 958 249	3 320 616	892 632	619 452	925 877	642 015
1.6 Atmosfääriõhu kaitse	5 365 145	5 412 066	50 316	509 720	19 013	310 314
1.7 Keskkonnateadlikkus	11 055 543	11 316 128	92 240	1 945 841	149 436	2 065 020
1.8 Kalandus	3 513 166	3 583 249	129 724	633 550	175 359	320 398
1.9 Jäätmekäitlus	1 587 771	1 587 771	0	0	0	0
1.10 Maapõu	2 273 544	2 273 544	0	0	0	0
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2017-2022	106 558 240	107 164 012	5 138 164	15 780 013	5 292 277	9 944 373

Lisa 21: Kaasfinantseerimisega seotud potentsiaalsed kohustised

Jrk	Nimetus	Summa rahastusotsus/ nõukogu otsus 31.12.2022	Summa rahastusotsus/ nõukogu otsus 31.12.2021	Tehtud väljamakseid seisuga 31.12.2022	Tehtud väljamakseid seisuga 31.12.2021	Kohustis bilansis 31.12.2022	Kohustis bilansis 31.12.2021	Potentsiaalne kohustis 31.12.2022	Potentsiaalne kohustis 31.12.2021
1.	Kaasfinantseerimine projektide finantseerimiseks	15 184 311	15 195 082	955 650	9 610 441	1 006 856	617 045	3 542 642	4 967 596

Ristviide: Vaata ka lisa 10

Lisa 22: Sündmused peale aruandekuupäeva

Sihtasutuste ühinemine

Vabariigi Valitsus on teinud riigivaraseaduse kohaselt 28.10.2022 korralduse nr 297 „Volitus Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus ja Sihtasutuse Erametsakeskus ühinemiseks“, millega on volitatud keskkonnaministrit riigi asutajaõiguste teostajana otsustama sihtasutuse Erametsakeskus ühinemine Sihtasutusega Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Keskkonnaminister on otsustanud ühinemise 03.11.2022 käskkirjaga nr 1-2/22/389 „Sihtasutuse Erametsakeskus ühendamine Sihtasutusega Keskkonnainvesteeringute Keskus“.

10. novembril 2022 sõlmiti ühinemisleping sihtasutuste vahel, mille alusel on ühendavaks sihtasutuseks SA Keskkonnainvesteeringute Keskus ning ühendatavaks sihtasutuseks SA Erametsakeskus. Ühinemisega lõpeb SA Erametsakeskus tegevus likvideerimismenetluseta ning SA Keskkonnainvesteeringute Keskus saab SA Erametsakeskus õigusjärglaseks. Sihtasutuse nimeks pärast ühinemist on Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Ühinemise bilansi päev on 01.01.2023, millest alates ühendatava sihtasutuse tehingud loetakse tehtuks ühendava sihtasutuse arvel. Alates ühinemise bilansi päevast korraldab ühist raamatupidamisarvestust SA Keskkonnainvesteeringute Keskus.

10. novembril 2022.a. kiitis SA Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu oma otsusega 1-3/520 heaks sihtasutuste ühinemise.

22. novembril 2022.a. kiitis SA Erametsakeskus nõukogu heaks sihtasutuste ühinemise.

Äriregister tegi sihtasutuste ühinemise kande 05.01.2023.a.

Mõju SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse tegevusele

SA Erametsakeskus tegevused SA-s Keskkonnainvesteeringute Keskuses jätkuvad täies mahus ja ulatuses, milleks on erametsanduse arendamine ning metsandustoetuste jagamine nii siseriiklikest kui ka Euroopa Liidu vahenditest.

Ühinemise mõju SA Keskkonnainvesteeringute Keskus netovarale on hinnanguliselt 1,2 miljonit eurot, mille võrra suureneb SA Keskkonnainvesteeringute Keskus netovara.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 17.03.2023

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (registrikood: 90005946) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ANDRUS TREIER	Juhatuse liige	17.03.2023

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (sihtasutus) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2022 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruanne ja netovara muutuste aruanne eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ning raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt sihtasutuse finantsseisundit seisuga 31. detsember 2022 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme sihtasutusest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditiitori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust. Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetele.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on rakendatav, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb kas sihtasutust likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv. Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad sihtasutuse raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad. Me kasutame auditi osana vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali aluse andmiseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mittevastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks sihtasutuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhatuse poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust sihtasutuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamus. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

17. märts 2023

Kersti Ruut
Vandeauditiitori number 604
Ruut & Partnerid Audiitorbüroo OÜ
Audiitorettevõtja tegevusloa number 283
Kasesalu 12, 76505 Saue linn
76505 Harjumaa

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (registrikood: 90005946) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KERSTI RUUT	Vandeaudiitor	17.03.2023

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muude mujal liigitamata finantsteenuste osutamine, v.a kindlustus ja pensionifondid	64991	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6274171
Faks	+372 6274170
E-posti aadress	info@kik.ee